

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/153

URBROJ: 65-23-2

Zagreb, 22. prosinca 2023.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih fondova i prepristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023.*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu sa Zaključkom Hrvatskoga sabora, pod brojem KLASA: 022-03/14-01/101, URBROJ: 6511-14-06, donijetim na 14. sjednici, održanoj 24. listopada 2014. godine dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 21. prosinca 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Šimu Erlića i državne tajnike Domagoja Mikulića, Spomenku Đurić i Zrinku Raguž.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-14/13
URBROJ: 50301-05/31-23-3

Zagreb, 21. prosinca 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih fondova i pretpristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023.

U skladu sa Zaključkom Hrvatskoga sabora, KLASA: 022-03/14-01/101, URBROJ: 6511-14-06, donijetim na 14. sjednici, održanoj 24. listopada 2014., Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih fondova i pretpristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Šimu Erlića i državne tajnike Domagoja Mikulića, Spomenku Đurić i Zrinku Raguž.

3
PREDSJEDNIK

mr. sc.

Andrej Plenković

**IZVJEŠĆE O KORIŠTENJU EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH
FONDOVA I PRETPRISTUPNIH PROGRAMA POMOĆI
EUROPSKE UNIJE ZA RAZDOBLJE
OD 1. SIJEČNJA DO 30. LIPNJA 2023.**

SADRŽAJ

1. UVOD.....	4
2. SAŽETI PREGLED PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA, INSTRUMENATA NEXT GENERATION EU, STRUKTURNIH INSTRUMENATA EUROPSKE UNIJE I INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI PROGRAMA IPA.....	6
2.1. PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2014. – 2020.....	6
2.2. PREGLED PROVEDBE INSTRUMENATA NEXT GENERATION EU.....	8
2.3. PREGLED PROVEDBE KOMPONENTI PROGRAMA IPA I OPERATIVNIH PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2007. – 2013.	9
3. DETALJNI PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINANCIJSKE PERSPEKTIVE 2014. – 2020.....	10
3.1. OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“.....	10
3.2. OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“.....	16
3.3. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014. – 2022.	20
3.4. OPERATIVNI PROGRAM ZA POMORSTVO I RIBARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2014. - 2020.	26
3.5. OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE	30
3.6. PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2014. – 2020.	32
3.6.1. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020.....	32
3.6.2. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2014. – 2020.	32
3.6.3. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020.	33
3.6.4. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020.	33
3.6.5. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020.	33
3.6.6. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Dunav 2014. – 2020.....	34
3.6.7. Interreg V-B Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2014. – 2020.	34
3.6.8. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Mediteran 2014. – 2020..	34
3.6.9. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Središnja Europa 2014. – 2020.	35
3.6.10. Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2014. – 2020.....	35
3.6.11. Program međuregionalne suradnje INTERACT III 2014. – 2020.....	36

3.6.12.	Program međuregionalne suradnje URBACT III 2014. – 2020.....	36
3.6.13.	Program međuregionalne suradnje ESPON 2020.....	36
3.7.	NAUČENE LEKCIJE	37
4.	NEPRAVILNOSTI.....	50
5.	INSTRUMENTI NEXT GENERATION EU	64
5.1.	POMOĆ ZA OPORAVAK ZA KOHEZIJU I EUROPSKA PODRUČJA („REACT-EU”).....	64
5.1.1.	OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“.....	64
5.1.2.	OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“	65
5.1.3.	OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE	66
5.2.	PROGRAM RURALNOG RAZVOJA - EURI.....	67
6.	JACANJE SUSTAVA I POVEĆANJE UČINKOVITOSTI PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA	69
7.	AKTIVNOSTI INFORMIRANJA I KOMUNIKACIJE.....	71
8.	FINANCIJSKA PERSPEKTIVA 2021. - 2027.....	73
8.1.	PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2021. - 2027.....	73
8.2.	PROGRAM UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2021. - 2027.....	74
8.3.	INTEGRIRANI TERITORIJALNI PROGRAM 2021. - 2027.....	75
8.4.	STRATEŠKI PLAN ZAJEDNIČKE POLJOPRIVREDNE POLITIKE 2023. – 2027.....	75
8.5.	PROGRAM ZA RIBARSTVO I AKVAKULTURU REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2021. - 2027.	76
8.6.	PROGRAM FONDA ZA AZIL, MIGRACIJE I INTEGRACIJU 2021. - 2027..	78
8.7.	PROGRAM FONDA ZA UNUTARNJU SIGURNOST 2021. - 2027.	78
8.8.	PROGRAM FONDA ZA INTEGRIRANO UPRAVLJANJE GRANICAMA – INSTRUMENTA ZA FINANCIJSKU POTPORU U PODRUČJU UPRAVLJANJA GRANICAMA I VIZNE POLITIKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2021. – 2027.	78
8.9.	PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2021. – 2027.	78
8.9.1.	Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021. – 2027.....	79
8.9.2.	Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2021. – 2027.	79
8.9.3.	Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Italija – Hrvatska 2021. – 2027.	79
8.9.4.	Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.	79

8.9.5.	Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Mađarska – Hrvatska 2021. – 2027.	79
8.9.6.	Program transnacionalne suradnje Dunavske regije 2021. – 2027.	79
8.9.7.	Interreg Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2021. – 2027.	80
8.9.8.	Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Mediteran 2021. – 2027.	80
8.9.9.	Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Središnja Europa 2021. – 2027.	80
8.9.10.	Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2021. – 2027.	81
8.9.11.	Program međuregionalne suradnje INTERACT 2021. – 2027.	81
8.9.12.	Program međuregionalne suradnje URBACT IV 2021. – 2027.	81
8.9.13.	Program međuregionalne suradnje ESPON 2030 2021. – 2027.	81
9.	ZAKLJUČAK	83
	Kratice	85
	Popis grafikona	88
	Popis tablica	89

1. UVOD

Temeljem Zaključka Hrvatskoga sabora donesenog na 14. sjednici održanoj 24. listopada 2014., Vlada Republike Hrvatske (VRH) obvezna je Hrvatskome saboru podnositi redovna šestomjesečna izvješća o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova i pretpriступnih programa pomoći Europske unije (EU).

Izvješće o korištenju ESI fondova i pretpriступnih programa pomoći EU za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (u daljnjem tekstu: Izvješće) obuhvaća ključne podatke o provedbi (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020.: Operativnog programa Konkurentnost i kohezija (OPKK), Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali (OPULJP), Programa ruralnog razvoja (PRR) i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo (OPPiR) polazeći od financijskih pokazatelja uspješnosti apsorpcije pojedinog (operativnog) programa, i to statusa ugovaranja, plaćanja i ovjeravanja, s posebnim osvrtom na trendove koji se mogu identificirati u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Pored financijskih pokazatelja iskorištenosti ESI fondova za svaki (operativni) program, Izvješće daje opisni prikaz stanja provedbe korištenja sredstava iz ESI fondova kroz prikaz pojedinih (operativnih) programa, s informacijama o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole, pregledu objavljenih postupaka dodjele bespovratnih sredstava i drugim informacijama relevantnim za izvještajno razdoblje.

Također, Izvješće obuhvaća ključne podatke o provedbi Operativnih programa „Promet“ (OPP), „Zaštita okoliša“ (OPZO), „Regionalna konkurentnost“ (OPRK), „Razvoj ljudskih potencijala“ (OPRLJP) i Operativnog programa za ribarstvo (OPR), I, II i V komponente programa Instrumenta pretpriступne pomoći (IPA) u financijskom razdoblju 2007. – 2013. Također, Izvješće sadrži i informacije o regionalnoj pokrivenosti (na razini županija, izraženo u postocima) ugovorenih projekata, tamo gdje su predmetni podaci dostupni s obzirom na status provedbe te informacije o novoj financijskoj perspektivi 2021. - 2027. i informacije o instrumentu Next Generation EU.

S jedne strane prikazuje se status koji se odnosi na predmetno izvještajno razdoblje (od 1. siječnja do 30. lipnja 2023.), a s druge strane status koji se odnosi na ukupno, kumulativno razdoblje od početka provedbe zaključno s 30. lipnja 2023.

Nadalje, Izvješće nudi sažeti pregled utvrđenih nepravilnosti u korištenju fondova EU i poduzetih postupanja po istima.

Prema podacima Ministarstva financija (MFIN), Republika Hrvatska je od pristupanja Europskoj uniji do 30. lipnja 2023. uplatila u europski proračun oko 5,03 milijardi eura, dok je u istom razdoblju Republici Hrvatskoj iz europskog proračuna uplaćeno 15,93 milijarde eura. U okviru fondova i programa obuhvaćenih ovim Izvješćem u državni proračun RH u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. uplaćeno je 1,29 milijardi eura. Bitno je napomenuti da je u okviru komponenti programa IPA i operativnih programa financijskog razdoblja 2007. – 2013. Republici Hrvatskoj ukupno doznačeno 1,13 milijardi eura, a iznos od 852,96 milijuna eura naveden u tablici ispod odnosi se na sredstva doznačena nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Izvor	Uplaćeni iznos (EUR)
ESIF 2021. - 2027.	234.036.467,24
ESIF 2014. - 2020.	8.422.738.108,48
ESI 2007. - 2013.	852.961.058,62

Izravna plaćanja	2.593.570.440,11
NPOO	2.218.406.049,00
Ostali izvori	1.609.343.018,15
UKUPNO	15.931.055.141,60

Tablica I: Iznosi uplaćeni iz europskog proračuna u proračun RH od pristupanja Europskoj uniji do 30. lipnja 2023.

2. SAŽETI PREGLED PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA, INSTRUMENATA NEXT GENERATION EU, STRUKTURNIH INSTRUMENATA EUROPSKE UNIJE I INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI PROGRAMA IPA

2.1. PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2014. – 2020.

U izvještajnom razdoblju došlo je do rasta svih financijskih pokazatelja provedbe. Ugovoreno je projekata u vrijednosti od 265,71 milijun eura, odnosno 1,89 % od ukupno ugovorenih sredstava od početka provedbe. Krajnjim korisnicima i ugovarateljima plaćeno je 895,09 milijuna eura, odnosno 9,27 % od ukupno plaćenog iznosa od početka provedbe. Ovjereno je 356,33 milijuna eura, odnosno 4,48 % od ukupno ovjerenog iznosa od početka provedbe. Istovremeno je Europska komisija (EK) doznacila iznos od 797,04 milijuna eura, što predstavlja 9,72 % ukupno doznacenog iznosa od početka provedbe programa.

Na dan 30. lipnja 2023. ukupno je ugovoreno 14,06 milijardi eura, odnosno 124,07 % ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupno je plaćeno 9,66 milijardi eura, odnosno 85,26 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je ovjereno 7,96 milijardi eura, odnosno 70,27 % dodijeljenih sredstava te je ukupno doznaceno 8,20 milijardi eura odnosno 72,41 % dodijeljenih sredstava, koja za (operativne) programe financijskog razdoblja 2014. - 2020. iznose 11,33 milijarde eura.

Tablica 1: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

(Operativni) program ¹	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznacena sredstva	%
OPKK	6.831,26	12,82	0,19	483,41	7,08	0,00	0,00	528,71	7,74
OPULJP	1.621,05	3,77	0,23	146,52	9,04	218,81	13,50	142,60	8,80
PRR	2.623,79	230,95	8,80	238,44	9,09	125,70	4,79	125,10	4,77
OPPiR	252,64	18,17	7,19	26,72	10,58	11,82	4,68	0,63	0,25
UKUPNO	11.328,73	265,71	2,35	895,09	7,90	356,33	3,15	797,04	7,04

¹ OPKK – Operativni program Konkurentnost i kohezija; OPULJP – Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali; PRR – Program ruralnog razvoja; OPPiR – Operativni program za pomorstvo i ribarstvo.

Tablica 2: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

(Operativni) program	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
OPKK	6.831,26	9.210,88	134,83	5.809,66	85,04	4.295,53	62,88	4.638,46	67,90
OPULJP	1.621,05	1.961,13	120,98	1.471,75	90,79	1.454,29	89,71	1.331,92	82,16
PRR	2.623,79	2.604,61	99,27	2.211,51	84,29	2.044,83	77,93	2.097,52	79,94
OPPIR	252,64	279,45	110,61	166,36	65,85	165,89	65,67	135,73	53,72
UKUPNO	11.328,73	14.056,07	124,07	9.659,28	85,26	7.960,54	70,27	8.203,63	72,41

Tablica 3: Napredak u ugovaranju i plaćanju pojedinih (operativnih) programa u odnosu na zadnji dan prethodnog izvještajnog razdoblja (sredstva EU, u milijunima eura)

(Operativni) program	Ugovoreno			(Operativni) program	Plaćeno		
	30.6.2023.	31.12.2022.	Indeks promjene ²		30.6.2023.	31.12.2022.	Indeks promjene
OPKK	9.210,88	9.198,07	100,13	OPKK	5.809,66	5.326,26	109,07
OPULJP	1.961,13	1.957,36	100,19	OPULJP	1.471,75	1.325,23	111,06
PRR	2.604,61	2.373,66	109,73	PRR	2.211,51	1.973,06	112,08
OPPIR	279,45	265,28	105,34	OPPIR	166,36	150,18	110,77
UKUPNO	14.056,07	13.974,37	101,90	UKUPNO	9.659,28	8.774,73	110,08

U odnosu na prethodno Izvješće, prema indeksu promjene od 109,73 najznačajniji napredak u ugovaranju ostvaren je u PRR-u s rastom od 9,73 %. Najveći napredak u plaćanju ostvaren je također u okviru PRR-a rastom od 12,08 %. Indeks promjene ugovaranja na razini ESI fondova iznosi 101,90 što predstavlja polugodišnji rast od 1,90 %. Indeks promjene plaćanja na razini ESI fondova iznosi 110,08 što predstavlja polugodišnji rast od 10,08 %.

Na razini svih te pojedinačnih operativnih programa ispunjeni su N+3 ciljevi za 2022. godinu. Upravljačka tijela nemaju N+3 cilj za 2023. godinu, već sada trebaju ovjeriti sva preostala sredstva, uz iznimku PRR.

Za financijsko razdoblje 2014. – 2020. krajnji rok provedbe projekata je 31. prosinca 2023. uz iznimku za PRR gdje je zbog dodatne alokacije za 2021. i 2022. godinu rok za isplate do 31. prosinca 2025.

Zadnji zahtjev za plaćanje kojim se potražuju dodijeljena EU sredstva šalje se Europskoj komisiji do 31. srpnja 2024. S obzirom da se aktivnosti provedbe projekata privode kraju i predstoji intenzivno razdoblje ovjeravanja sredstava, Tijelo za ovjeravanje je u suradnji s Upravljačkim tijelima za OPKK i OPULJP napravilo detaljnu analizu ovjeravanja i plan slanja zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji, kako bi se u potpunosti iskoristila dodijeljena sredstva.

² Vrijednost indeksa na 31.12.2022. iznosi 100,00.

2.2. PREGLED PROVEDBE INSTRUMENTATA NEXT GENERATION EU

U izvještajnom razdoblju došlo je do rasta svih financijskih pokazatelja provedbe. Ugovoreno je projekata u vrijednosti od 603,67 milijuna eura, odnosno 76,31 % od ukupno ugovorenih sredstava od početka provedbe. Krajnjim korisnicima i ugovarateljima plaćeno je 619,04 milijuna eura, odnosno 86,68 % od ukupno plaćenog iznosa od početka provedbe. Ovjereno je 8,55 milijuna eura, odnosno 17,91 % od ukupno ovjerenog iznosa od početka provedbe. Istovremeno je Europska komisija (EK) doznala iznos od 11,20 milijuna eura, što predstavlja 7,65 % ukupno doznačenog iznosa od početka provedbe programa.

Na dan 30. lipnja 2023. ukupno je ugovoreno 791,12 milijuna eura, odnosno 91,54 % ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupno je plaćeno 714,16 milijuna eura, odnosno 82,64 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je ovjereno 47,73 milijuna eura, odnosno 5,52 % dodijeljenih sredstava te je ukupno doznačeno 146,47 milijuna eura odnosno 16,95 % dodijeljenih sredstava, koja iznose 864,23 milijuna eura.

Tablica 4: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

(Operativni) program	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
OPKK (REACT)	132,56	-2,31	-1,74	22,32	16,84	-	-	2,65	2,00
OPULJP (REACT)	530,00	560,00	105,66	560,00	105,66	-	-	-	-
PRR (EURI)	201,67	45,98	22,80	36,72	18,21	8,55	4,24	8,55	4,24
UKUPNO	864,23	603,67	69,85	619,04	71,63	8,55	0,99	11,20	1,30

Tablica 5: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

(Operativni) program	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
OPKK (REACT)	132,56	125,21	94,45	73,61	55,53	-	-	8,64	6,52
OPULJP (REACT)	530,00	560,00	105,66	560,00	105,66	-	-	90,10	17,00
PRR (EURI)	201,67	105,91	52,52	80,55	39,94	47,73	23,67	47,73	23,67
UKUPNO	864,23	791,12	91,54	714,16	82,64	47,73	5,52	146,47	16,95

2.3. PREGLED PROVEDBE KOMPONENTI PROGRAMA IPA I OPERATIVNIH PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2007. – 2013.

S 31. prosincem 2016. završilo je N+3³ razdoblje provedbe programa. Tijekom 2017. uslijedilo je postupno zatvaranje programa s krajnjim rokom u ožujku 2018. Jedina iznimka je IPA I koja se provodila do 14. siječnja 2020., odnosno Prijelazni Instrument koji se provodio do 13. prosinca 2019. Također, u slučaju OPR primjenjuje se n+2 pravilo te je razdoblje provedbe završilo 31. prosinca 2015., a zaključenje odnosno zatvaranje je potvrđeno u srpnju 2019. godine. Slijedom toga, u izvještajnom razdoblju nije bilo provedbe OPR-a te podaci navedeni u Tablici 5. ujedno podrazumijevaju i konačne podatke o provedbi i iskorištenosti.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. bilo je manjih promjena u doznačenim sredstvima u odnosu na prošlo Izvješće.

Na dan 30. lipnja 2023. ukupno je ugovoreno 1,28 milijardi eura, odnosno 99,66 % ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupno je plaćeno 1,13 milijardi eura odnosno 88,06 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je ovjereno 1,17 milijardi eura, odnosno 91,11 % dodijeljenih sredstava, a ukupno je doznačeno 1,14 milijardi eura odnosno 88,41 % dodijeljenih sredstava.

Tablica 6: Financijski pokazatelji statusa provedbe svih Operativnih programa i komponenti programa IPA od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Program/ komponenta ⁴	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno tražena (ovjerena) sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
OPP	236,98	187,20	78,99	163,04	68,80	163,37	68,94	154,33	65,12
OPZO	281,10	354,77	126,21	279,49	99,43	281,10	100,00	280,13	99,66
OPRK	187,78	198,35	105,63	180,32	96,03	187,78	100,00	187,78	100,00
OPRLJP	152,41	152,05	99,76	144,63	94,89	149,41	98,03	149,41	98,03
OPR	8,70	8,20	94,25	7,80	89,66	7,87	90,46	8,28	95,20
IPA I ⁵	278,05	255,62	91,93	240,90	86,64	240,80	86,60	240,80	86,60
IPA II ⁶	17,52	17,22	98,27	15,61	89,10	15,61	89,08	15,61	89,08
IPA V ⁷	121,81	106,62	87,52	99,19	81,43	124,25	102,00	99,19	81,43
UKUPNO	1.284,35	1.280,03	99,66	1.130,98	88,06	1.170,19	91,11	1.135,55	88,41

³ Sredstva alocirana za n godinu moraju se potrošiti najkasnije tri godine nakon n godine. S obzirom da je zadnja godina ovog financijskog razdoblja 2013. godina, sredstva su bila raspoloživa do 31. prosinca 2016. Iznimno, za OPR se primjenjuje pravilo n+2 te su sredstva bila raspoloživa do 31. prosinca 2015.

⁴ OPP – Operativni program Promet; OPZO – Operativni program Zaštita okoliša; OPRK – Operativni program Regionalna konkurentnost; OPRLJP – Operativni program Razvoj ljudskih potencijala; OPR – Operativni program za ribarstvo.

⁵ Obuhvaća Nacionalni program, Nuklearnu sigurnost, članarine za programe Unije te Prijelazni instrument.

⁶ Obuhvaća programe prekogranične suradnje s državama nečlanicama Europske unije za godišnje alokacije 2007. – 2013. i Transnacionalne programe za godišnje alokacije 2007. – 2009.

⁷ Inicijalno dodijeljena sredstva, prije automatskog opoziva sredstava iznose 182.920.793 eura.

3. DETALJNI PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINANCIJSKE PERSPEKTIVE 2014. – 2020.

3.1. OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“

U okviru OPKK-a iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF) na raspolaganju je ukupno 6,83 milijardi eura od čega 4,7 milijardi eura iz EFRR-a i 2,13 milijardi eura iz KF-a. Kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje, ukupna vrijednost iznosi 8,02 milijardi eura.

Do 30. lipnja 2023. ukupno je pokrenuto 335 postupaka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 9,75 milijardi eura. U izvještajnom razdoblju nije bilo pokretanja novih postupaka dodjele bespovratnih sredstava.

Temeljem pokrenutih postupaka dodjele bespovratnih sredstava, do 30. lipnja 2023. sklopljeno je 8.363 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 9,21 milijardu eura (sredstva EU). Od toga se deset postupaka odnosi na ESIF financijske instrumente kojima je dodijeljeno 721 milijun eura (sredstva EU) temeljem kojih je potpisano 12.122 ugovora sa krajnjim primateljima ESIF financijskih instrumenata, a slijedom kojih su krajnji primatelji investirali 1,517 milijardi eura.

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 5,81 milijardu eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 483,41 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 30. lipnja 2023. ovjereno 4,30 milijardi eura (sredstva EU), a u izvještajnom razdoblju nije bilo ovjerenih sredstava. Ukupno je doznačeno 4,64 milijarde eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 528,71 milijuna eura.

Tablica 7: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO) ⁸	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 1	689,35	-4,47	-0,65	60,56	8,78	0,00	0,00		
PO 2	226,37	0,00	0,00	7,98	3,53	0,00	0,00		
PO 3	1.293,79	-0,86	-0,07	21,74	1,68	0,00	0,00		
PO 4	530,06	-2,02	-0,38	33,45	6,31	0,00	0,00		
PO 5	209,13	0,00	0,00	19,08	9,12	0,00	0,00		
PO 6	1.566,58	13,23	0,40	192,99	12,32	0,00	0,00		
PO 7	1.280,38	3,52	0,27	87,57	6,84	0,00	0,00		
PO 8	396,77	3,54	0,89	33,40	8,42	0,00	0,00		

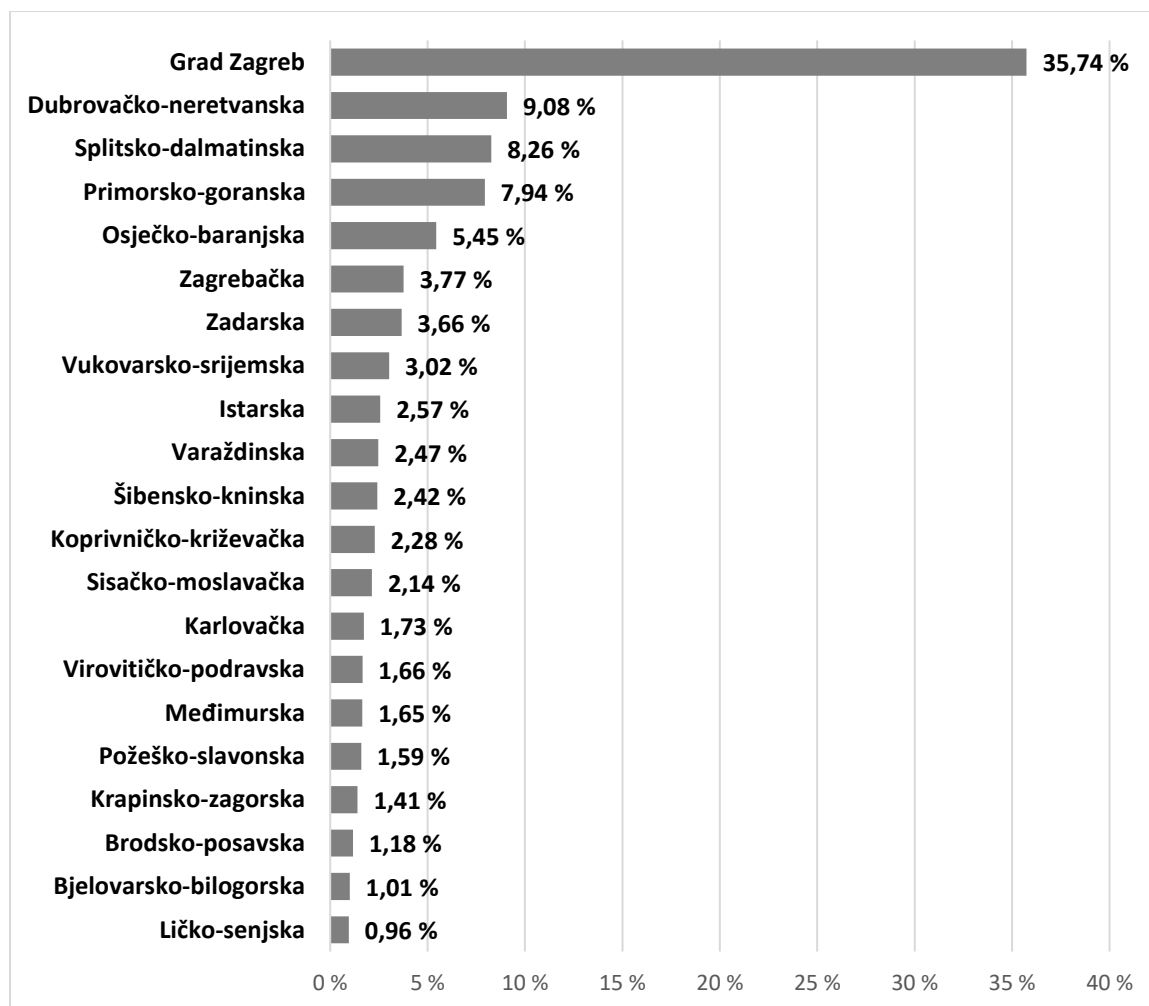
⁸ Prioritetna os 1: Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija; Prioritetna os 2: Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije; Prioritetna os 3: Poslovna konkurentnost; Prioritetna os 4: Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije; Prioritetna os 5: Klimatske promjene i upravljanje rizicima; Prioritetna os 6: Zaštita okoliša i održivost resursa; Prioritetna os 7: Povezanost i mobilnost; Prioritetna os 8: Socijalno uključivanje i zdravlje; Prioritetna os 9: Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje; Prioritetna os 10: Tehnička pomoć; Prioritetna os 12: Sanacija štete od potresa.

PO 9	304,91	0,00	0,00	11,73	3,85	0,00	0,00		
PO 10	236,11	-0,12	-0,05	11,49	4,87	0,00	0,00		
PO 12	97,80	0,00	0,00	3,42	3,50	0,00	0,00		
UKUPNO	6.831,26	12,82	0,19	483,41	7,08	0,00	0,00	528,71	7,74

Tablica 8: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
PO 1	689,35	740,99	107,49	483,68	70,16	348,85	50,61		
PO 2	226,37	265,35	117,22	48,82	21,57	36,97	16,33		
PO 3	1.293,79	1.269,29	98,11	1.176,77	90,95	1.221,26	94,39		
PO 4	530,06	548,97	103,57	406,06	76,61	171,00	32,26		
PO 5	209,13	302,73	144,76	157,81	75,46	75,72	36,21		
PO 6	1.566,58	3.021,97	192,90	1.629,54	104,02	873,87	55,78		
PO 7	1.280,38	1.741,16	135,99	1.002,03	78,26	793,47	61,97		
PO 8	396,77	522,47	131,68	401,21	101,12	328,92	82,90		
PO 9	304,91	372,81	122,27	259,67	85,16	233,37	76,53		
PO 10	236,11	322,98	136,79	240,64	101,92	212,11	89,83		
PO 12	97,80	102,17	104,47	3,42	3,50	0,00	0,00		
UKUPNO	6.831,26	9.210,88	134,83	5.809,66	85,05	4.295,53	62,88	4.638,46	67,90

Grafikon 1: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa Konkurentnost i kohezija od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u postocima)⁹

Tijekom izvještajnog razdoblja na provedbu poziva i projekata primarno je utjecalo stanje na tržištu koje dovodi do kontinuiranog povećanja cijena i kašnjenja u izvedbi radova i nabavi opreme. Glavni uzroci takvih poremećaja su rat u Ukrajini i rast cijena. Kao mjeru odgovora u relevantnim i opravdanim slučajevima nadležna tijela (UT i PT) omogućavala su produženja razdoblja provedbe poziva/projekata, a u određenim slučajevima i izmjene u projektnim aktivnostima s obzirom na znatno smanjene financijske kapacitete korisnika kao posljedice pandemije, a kako bi se osigurao dovršetak projekata i osiguranja njihove funkcionalnosti. Specifično u određenim slučajevima dozvoljeno je i povećanje iznosa dodijeljenih bespovratnih sredstva, odnosno ukupne vrijednosti projekta, do čega je došlo uslijed povećanja cijena (radova i opreme) na tržištu te poremećaja u opskrbnim lancima. Konkretno, najveći problemi zabilježeni su u vodno - komunalnim projektima, kojima je Zaključkom o prihvaćanju daljnje dodjele dodatnih sredstava preko raspoložive alokacije za projekte vodno - komunalnog sektora odobrenih u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020., od 17. ožujka 2022. omogućeno povećanje iznosa bespovratnih sredstava EU za ukupno 209 milijuna eura (za financiranje razlike u povećanju cijena, primarno radova, na 30 projekata).

⁹ Prilikom računanja geografske rasprostranjenosti projekata nisu uzeti u obzir iznosi koji se odnose na financijske instrumente i Tehničku pomoć za tijela u sustavu.

U skladu s ulogom koordinacijske točke za korištenje potpore JASPERS-a u Hrvatskoj, MRRFEU redovito prati i koordinira aktivnosti JASPERS-a. U izvještajnom razdoblju, prema popisu tekućih JASPERS zadataka iz dokumenta **Program rada JASPERS-a 2022. – 2024.** (eng. *JASPERS Country Work Programme*), JASPERS je angažiran na pripremi na ukupno **29 zadataka**: 15 projekata u sektoru prometa, 11 projekata u sektoru vodoopskrbe i odvodnje, dva projekta u područja jačanja kapaciteta te jedan u području pametnog razvoja. U izvještajnom razdoblju otvorena su **tri nova zadatka**, dva iz sektora energetike (*Potpora energetske tranzicije u Hrvatskoj – mikro-solarni kućni sustavi i dizalice topline i Tehnologija hvatanja i pohrane ugljika projekt “KOdeCO net zero” – Holcim (Hrvatska) d.o.o. (ETS sector)*) te jedan u vezi jačanja kapaciteta (*Potpora razvoju nacionalnih smjernica za klimatsko potvrđivanje i povezanu izgradnju tehničkih kapaciteta*), a u **pripremi** je zadatak iz sektora zdravstva (projekt Imunološkog zavoda *Pomoć u pripremi projekta za izgradnju novog pogona za proizvodnju proizvoda ljudske krvne plazme*) te zadatak iz sektora pametnog razvoja (*Potpora projektima razvoja pametnih otoka*).

Tijekom 2023. godine u izvještajnom razdoblju na neovisnu kontrolu kvalitete (JASPERS IQR) podnesena su **dva projekta** (*Projekt poboljšanja vodnokomunalne infrastrukture aglomeracije Zaprešić i Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Aglomeracije Velika Gorica*). Revidirani *projekt poboljšanja vodnokomunalne infrastrukture aglomeracije Zaprešić* na neovisnu kontrolu kvalitete upućen je zbog povećanja prihvatljivih troškova i odgovarajućeg EU sufinanciranja te produljenja roka provedbe do kraja 2023. godine.

S JASPERS-om i Europskom komisijom se redovito usklađuju zadaci i rokovi u vezi modifikacije i faziranja velikih projekata za sljedeće programsko razdoblje i raspravljaju novi projektni zadaci. Trenutno se intenzivna suradnja odvija u sklopu **projektnog zadatka za potporu razvoju nacionalnih smjernica za klimatsko potvrđivanje za pripremu projekata u provedbi PKK i ITP-a i povezanu izgradnju tehničkih kapaciteta**, gdje će se izraditi smjernice koje će pojasniti temu klimatskog potvrđivanja i izraditi program jačanja kapaciteta na temu klimatskog potvrđivanja za tijela uključena u pripremu i provedbu PKK-a i ITP-a.

U izvještajnom razdoblju u okviru Projekta nacionalnog sufinanciranja EU fondova u razdoblju od 2014. - 2020. godine s Europskom investicijskom bankom (EIB), nastavljeno je s alociranjem sredstava projektima iz OPKK-a, te je do sada od strane Banke projektima ukupno odobreno 524,31 milijun eura. Time su u potpunosti alocirana sredstava iz zajma A (300 milijuna), a iz zajma B preostaje još 75,68 milijuna eura za dodijeliti projektima.

U izvještajnom razdoblju tijela sustava OPKK bila su predmetom revizijskih provjera te se pregled provedenih revizija i ključnih revizijskih preporuka daje u nastavku.

Vezano za Reviziju sustava upravljanja i kontrola OPKK 2014. – 2020. u vezi *Ključnog zahtjeva 2 Odgovarajući odabir operacija* u PT2 HAMAG-BICRO, koju je Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije (ARPA) u svojstvu Tijela za reviziju započela u studenom 2021. godine, UT-u je 17. veljače 2023. dostavljeno Konačno izvješće u kojem su utvrđena četiri nalaza koja se odnose na ocjenjivanje kvalitete i provjeru prihvatljivosti u pozivima na dostavu projektnih prijedloga. S obzirom da u okviru OPKK 2014. – 2020. više neće biti objava poziva, provedba preporuka pratit će se programskom razdoblju 2021. – 2027.

Nastavno na Reviziju operacija koju je ARPA u svojstvu Tijela za reviziju započela u travnju 2022., a koja je obuhvatila razdoblje od 1. srpnja 2021. do 30. lipnja 2022., odnosno izdatke prijavljene Europskoj komisiji do 30. lipnja 2022., uzorak za prvi period revizije operacija, koji se odnosi na razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. obuhvatio je 18 ugovora o bespovratnim sredstvima u nadležnosti PT2 SAFU i HAMAG-BICRO. Konačno izvješće reviziji operacije u nadležnosti PT2 SAFU (za prvi dio uzorka 1. perioda) i Konačno izvješće o reviziji operacija vezano uz mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja, UT-u su dostavljena

u prethodnom izvještajnom razdoblju, a Konačno izvješće o reviziji operacija u nadležnosti PT2 HAMAG-BICRO i PT2 SAFU (za drugi dio uzorka 1. perioda) UT-u su dostavljena u siječnju i veljači 2023. godine te su izdane preporuke za tri operacije u nadležnosti PT2 SAFU i jednu operaciju u nadležnosti PT2 HAMAG-BICRO. Uzorak za drugo razdoblje revizije operacija, koji se odnosi na razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2022., obuhvatio je devet ugovora o bespovratnim sredstvima u nadležnosti PT2 SAFU i HV te tri operacije u okviru Financijskih instrumenata koje provode HAMAG-BICRO i Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR). Konačna izvješća koja se odnose na drugo razdoblje revizije operacija zaprimljena su 13. i 15. veljače 2023. te su izdane preporuke za jednu operaciju u nadležnosti PT2 HV i za jednu operaciju financijskog instrumenta kojeg provodi HBOR iako za financijski instrument nisu utvrđeni neprihvatljivi izdaci, odnosno zadovoljeni su propisani uvjeti da su iznosi uključeni u prethodni zahtjev za međuplaćanje prema EK potrošeni kao prihvatljivi izdaci. UT izvještava Tijelo za reviziju o provedbi preporuka u zadanim rokovima.

Nadalje, nastavno na Reviziju učinkovitosti – Provedba aktivnosti iz prioritetne osi 7 Povezanost i mobilnost OPKK 2014. – 2020., koju je Državni ured za reviziju (DUR) započeo u veljači 2022. godine, UT-u je 3. ožujka 2023. dostavljeno Izvješće o obavljenoj reviziji, u kojem je izdano ukupno 18 preporuka, od kojih se njih osam odnosi na MRRFEU u svojstvu Koordinacijskog tijela i Upravljačkog tijela za OPKK. Preporuke koje se odnose na MRRFEU odnose se na razdjeljivanje funkcija Upravljačkog i Koordinacijskog tijela u dijelu vidljivosti i komunikacije, aktivnosti vrednovanja, usklađivanje financijskih podataka s Ministarstvom financija, ubrzanje aktivnosti u vezi provedbe projekata te obavljanje poslova i zadaća u cilju što učinkovitije koordinacije i praćenja ESI fondova. U izvještajnom razdoblju provedena je jedna preporuka u nadležnosti MRRFEU, o čemu je MRRFEU izvijestio DUR u svibnju 2023. godine, a o provedbi ostalih preporuka UT izvještava DUR u zadanim rokovima. Ostali subjekti revizije (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo financija – Nacionalni fond, SAFU, Hrvatske ceste d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i HŽ Infrastruktura d.o.o.) zasebno izvještavaju DUR o provedbi preporuka iz njihove nadležnosti.

Nastavno za Reviziju sustava upravljanja kontrola u okviru OPKK vezano za *Ključni zahtjev 2 Odgovarajući odabir operacija* iz područja Mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja, koju je ARPA u svojstvu Tijela za reviziju započela u travnju 2022. godine, Konačno izvješće je Upravljačkom tijelu dostavljeno 6. veljače 2023. U predmetnom Izvješću utvrđen je jedan nalaz koji se odnosi na kašnjenja u trajanju postupka dodjele bespovratnih sredstava, međutim, s obzirom da u programskom razdoblju 2014. – 2020. neće biti daljnjih objava poziva na dostavu projektnih prijedloga, ARPA je utvrdila da se nalaz smatra zatvorenim te će se problematika na koju se odnosio nalaz pratiti u programskom razdoblju 2021. – 2027.

Nadalje, ARPA je u svojstvu Tijela za reviziju 20. ožujka 2023. započela reviziju sustava upravljanja i kontrole vezano za *Ključni zahtjev 4 – Primjerene provjere upravljanja* u PT2 SAFU. Isto tako, ARPA je 20. ožujka 2023. započela reviziju sustava upravljanja i kontrole vezano za *Ključni zahtjev 4 – Primjerene provjere upravljanja* u dijelu koji se odnosi na provjere na licu mjesta pojedinih operacija. Konačna izvješća za navedene revizije su zaprimljena izvan izvještajnog razdoblja te nisu utvrđeni nalazi, niti izdane preporuke.

UT je 24. ožujka 2023. od Europske komisije zaprimio najavu početka revizijske misije u vezi revizijskih i upravljačkih provjera u području sukoba interesa. Revizijska misija provedena je u razdoblju od 12. do 16. lipnja 2023., a revizijsko izvješće nije zaprimljeno u izvještajnom razdoblju.

Nadalje, ARPA je u svojstvu Tijela za reviziju 24. travnja 2023. započela reviziju operacija u okviru OPKK, koja obuhvaća razdoblje od 1. srpnja 2022. do 30. lipnja 2023., odnosno izdatke prijavljene Europskoj komisiji do 30. lipnja 2023., a ista se provodi kroz dva razdoblja, odnosno

obuhvaća dva odvojena uzorka koji se odnose na razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. te na razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. Revizija za prvo razdoblje obuhvaća 12 ugovora o bespovratnim sredstvima u nadležnosti PT2 SAFU i HV te dvije operacije u okviru Financijskih instrumenata koje provode HAMAG-BICRO i HBOR. Konačna izvješća nisu zaprimljena u izvještajnom razdoblju.

U izvještajnom razdoblju, UT je uslijed prethodno zaprimljenog Pisma o korektivnim mjerama od strane EK, prilagodio opseg redovnih (planiranih) provjera na razini sustava i provjera prije podnošenja Zahtjeva za plaćanje prema Europskoj komisiji pa je tako u izvještajnom razdoblju započeo provedbu pet redovnih provjera na razini sustava (jednu administrativnu provjeru u ITU PT-u Karlovac te četiri provjere na licu mjesta – po jednu u svakom PT-u 2 - SAFU PT 2, HAMAG-BICRO PT 2, FZOEU PT 2 te HV PT 2), jedne ad hoc provjere na razini sustava u SAFU PT 2 te četiri provjere na razini sustava prije podnošenja Zahtjeva za plaćanje prema Europskoj komisiji (dvije u SAFU PT 2 i dvije u HAMAG-BICRO PT 2). Neposredno nakon izvještajnog razdoblja, UT je zaprimio Pismo o ukidanju upozorenja o preventivnim i korektivnim mjerama za HV PT 2, dok je za FZOEU PT 2 zaprimio Pismo upozorenja o preventivnim i korektivnim mjerama u skladu s kojim će provesti odgovarajuće provjere Ključnog zahtjeva 4 – Primjerene provjere upravljanja u FZOEU PT 2.

Na dan 30. lipnja 2023. u UT-u je ukupno zaposleno 197 službenika, dok je ukupno 1.162 službenika zaposlenih u Tijelima SUK-a OPKK-a s ITU gradovima.

U izvještajnom razdoblju nije bilo pisanih postupaka odlučivanja dok je 27. travnja 2023. u Puli održana 19. sjednica Odbora za praćenje.

Krajem 2021. godine UT je temeljem provedenog otvorenog postupka javne nabave potpisao osam ugovora o provedbi srednjoročnog vrednovanja učinka za sljedeće prioritetne osi OPKK:

Prioritetna os 1 „Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija“

Prioritetna os 2 „Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije“

Prioritetna os 4 „Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije“

Prioritetna os 5 „Klimatske promjene i upravljanje rizicima“

Prioritetna os 6 „Zaštita okoliša i održivost resursa“

Prioritetna os 7 „Povezanost i mobilnost“

Prioritetna os 8 „Socijalno uključivanje i zdravlje“ i

Prioritetna os 9 „Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje“.

U izvještajnom razdoblju završena je provedba ugovora o vrednovanju učinka prioritetnih osi 1, 2, 4, 6 i 9, a pripadajuća završna izvješća su objavljena na mrežnoj stranici www.strukturnifondovi.hr.

3.2. OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“

Do 30. lipnja 2023. ukupno su pokrenuta 182 postupka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 2,90 milijarde eura, od čega 54 otvorena postupka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 904,28 milijuna eura, šest ograničenih postupaka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 224,79 milijuna eura, 122 izravna postupka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 1,77 milijarde eura.

Temeljem pokrenutih postupaka dodjele bespovratnih sredstava, do 30. lipnja 2023. sklopljeno je 4.057 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 1,96 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju sklopljena su 53 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 5,13 milijuna eura (sredstva EU). Istovremeno je u izvještajnom razdoblju u okviru PO2 došlo do raskida ugovora u vrijednosti 0,25 milijuna eura (sredstva EU), dok je s ciljem dostizanja pune apsorpcije sredstava u sklopu PO5 došlo je do smanjenja ugovorene vrijednosti od 1,11 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 1,47 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 146,52 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 30. lipnja 2023. ovjereno 1,45 milijarde eura (sredstva EU), dok je u izvještajnom razdoblju ovjereno 218,81 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je doznačeno 1,33 milijarde eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 142,60 milijuna eura.

Tablica 9: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

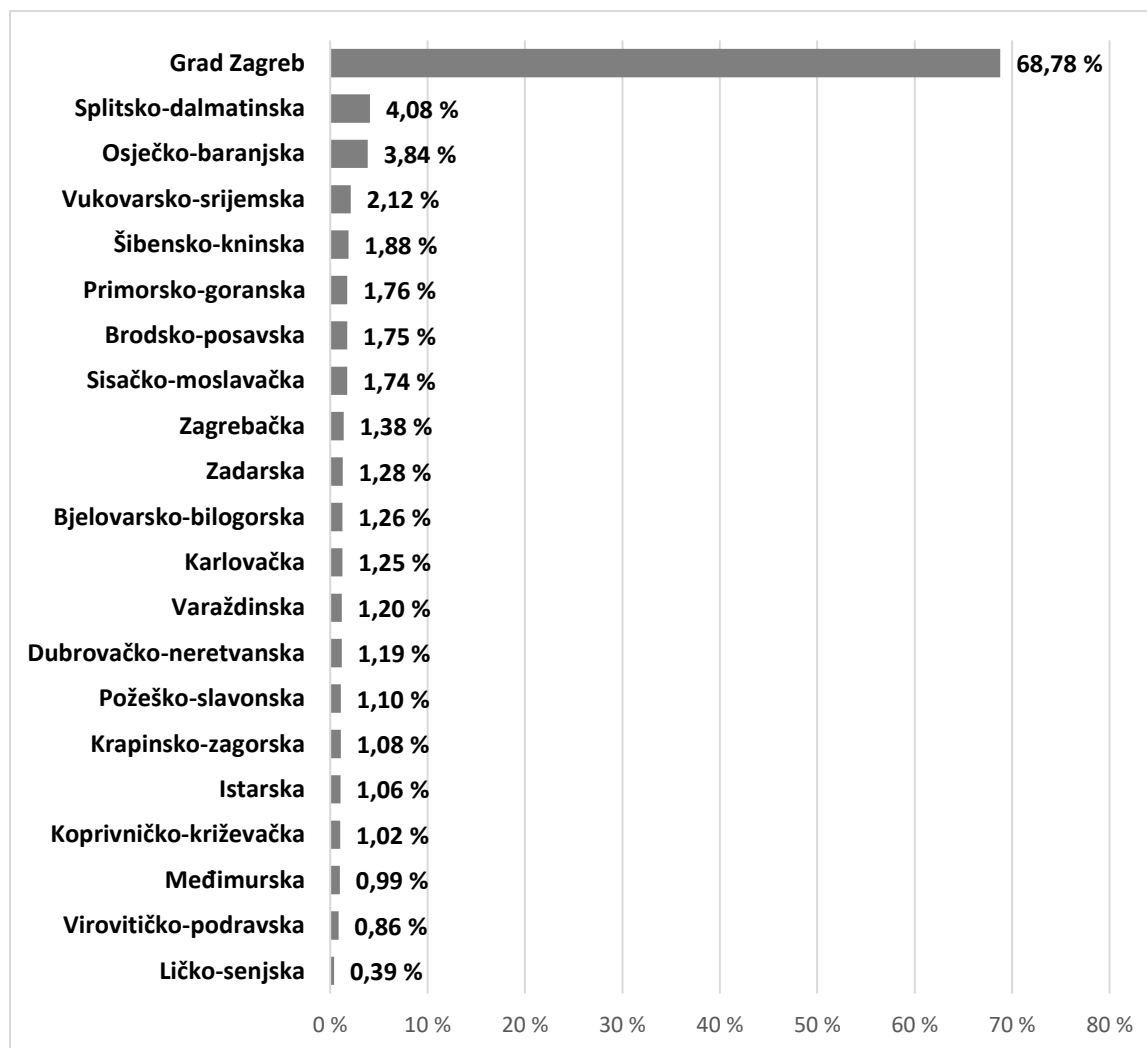
Prioritetna os ¹⁰ (PO)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 1 (ESF)	365,46	0,00	0,00	62,36	17,06	67,96	18,60		
PO 1 (IZM)	206,31	0,00	0,00	0,77	0,37	4,20	2,04		
PO 2	500,78	4,88	0,97	40,63	8,11	73,08	14,59		
PO 3	355,52	0,00	0,00	27,76	7,81	38,32	10,78		
PO 4	112,98	0,00	0,00	10,97	9,71	20,49	18,14		
PO 5	80,00	-1,11	-1,39	4,03	5,04	14,76	18,45		
UKUPNO	1.621,05	3,77	0,23	146,52	9,04	218,81	13,50	142,60	8,80

¹⁰ Prioritetna os 1: Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage; Prioritetna os 2: Socijalno uključivanje; Prioritetna os 3: Obrazovanje i cjeloživotno učenje; Prioritetna os 4: Dobro upravljanje; Prioritetna os 5: Tehnička pomoć.

Tablica 10: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
PO 1 (ESF)	365,46	435,24	119,09	317,21	86,80	347,96	95,21		
PO 1 (IZM)	206,31	205,32	99,52	180,04	87,27	183,69	89,04		
PO 2	500,78	619,00	123,61	504,63	100,77	467,66	93,39		
PO 3	355,52	442,27	124,40	289,04	81,30	318,65	89,63		
PO 4	112,98	176,04	155,82	120,13	106,33	72,26	63,96		
PO 5	80,00	83,26	104,08	60,70	75,88	64,06	80,08		
UKUPNO	1.621,05	1.961,13	120,98	1.471,75	90,79	1.454,28	89,71	1.331,92	82,16

Grafikon 2: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u postocima)

Najveći broj ugovora odnosi se na cijeli teritorij RH budući da su ugovarani projekti putem izravne dodjele s nacionalnim obuhvatom aktivnosti (npr. mjere aktivne politike zapošljavanja, e-škole i slično).

U izvještajnom razdoblju održana je 19. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020. Sjednica je održana u Zagrebu 3. svibnja 2023.

Na 19. sjednici članstvu je predstavljen pregled napretka provedbe OPULJP-a, financijski pregled provedbe (ugovaranje, plaćanje, ovjeravanje), uključujući plan za zatvaranje OPULJP-a.

Tijekom sjednice PT2 izvijestila su članstvo o aktivnostima koje se provode i planiraju provoditi kako bi se osigurala puna apsorpcija.

Dodatno, tijekom sjednice predstavljeno je i usvojeno Godišnje izvješće o provedbi Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. za 2022. godinu.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. zaprimljeno je 12 konačnih izvješća Tijela za reviziju vezano uz završene revizije operacija.

Također je zaprimljeno i konačno izvješće revizije Sustava upravljanja i kontrola za ESF kao i konačna izvješća revizije praćenja provedbe preporuka iz prethodnih revizija sustava i operacija.

Na dan 30. lipnja 2023. u UT-u je ukupno zaposleno 79 službenika, dok je ukupan broj zaposlenih u Tijelima SUK-a OPULJP-a 571.

3.3. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014. – 2022.

U okviru PRR-a na raspolaganju je 2,03 milijarde eura iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoja (EPFRR). Kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje, ukupna vrijednost iznosi 2,38 milijardi eura. Kako bi osigurali kontinuitet dodjele potpora u ruralnom razvoju tijekom prijelaznog razdoblja, podnesene su izmjene PRR-a, uz povećanje alokacije iz Višegodišnjeg financijskog okvira (EPFRR 597,56 milijuna eura) te sredstava Europskog plana oporavka i otpornosti (201,67 milijuna eura - EURI sredstva). U prijelaznom razdoblju 2021. - 2022., nastavila se provedba PRR-a, uz povećanje alokacije za 799,23 milijuna eura, kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje ukupna vrijednost iznosi 3,28 milijardi eura.

Do 30. lipnja 2023. ukupno su objavljena 172 natječaj za dodjelu potpora. Ukupna vrijednost svih natječaj i objavljenih poziva je 3,54 milijardi eura. U izvještajnom razdoblju objavljena su tri natječaja za dodjelu potpora ukupne vrijednosti 37,75 milijuna eura.

Tablica 11: Popis objavljenih natječaja za dodjelu potpora iz Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (bespovratna sredstva)

Mjera (M) ¹¹	Naziv natječaja	Vrijednost bespovratnih sredstava (eur)
M22	M22 „Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni učinkom ruske invazije na Ukrajinu“ – „MPS-ovi“	3.185.347,40
M22	M22 „Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni učinkom ruske invazije na Ukrajinu“ – „POLJOPRIVREDNICI“	28.668.126,62
M4	4.4.1. „Neproductivna ulaganja povezana s očuvanjem okoliša“	5.900.000,00

Temeljem pokrenutih natječaja, do 30. lipnja 2023. doneseno je 27.706 odluka o dodjeli sredstava.

Do 30. lipnja 2023. temeljem svih natječaja/postupaka dodjele ugovoreno je ukupno 2,60 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju je temeljem svih natječaja/postupaka dodjele ugovoreno ukupno 230,95 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 2,21 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 238,44 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 30. lipnja 2023. ovjereno 2,04 milijarde eura (sredstva EU), a doznačeno je 2,10 milijardi eura. U izvještajnom razdoblju ovjereno je 125,70 milijuna eura (sredstva EU), a doznačeno je 125,10 milijuna eura (sredstva EU).

¹¹ Ne obuhvaća mjere 1, 2, 10.1, 11, 13, 14 (IAKS), 18 i 20 – otvoreni postupci dodjele/pozivi.

Tablica 12: Financijski pokazatelji statusa provedbe Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

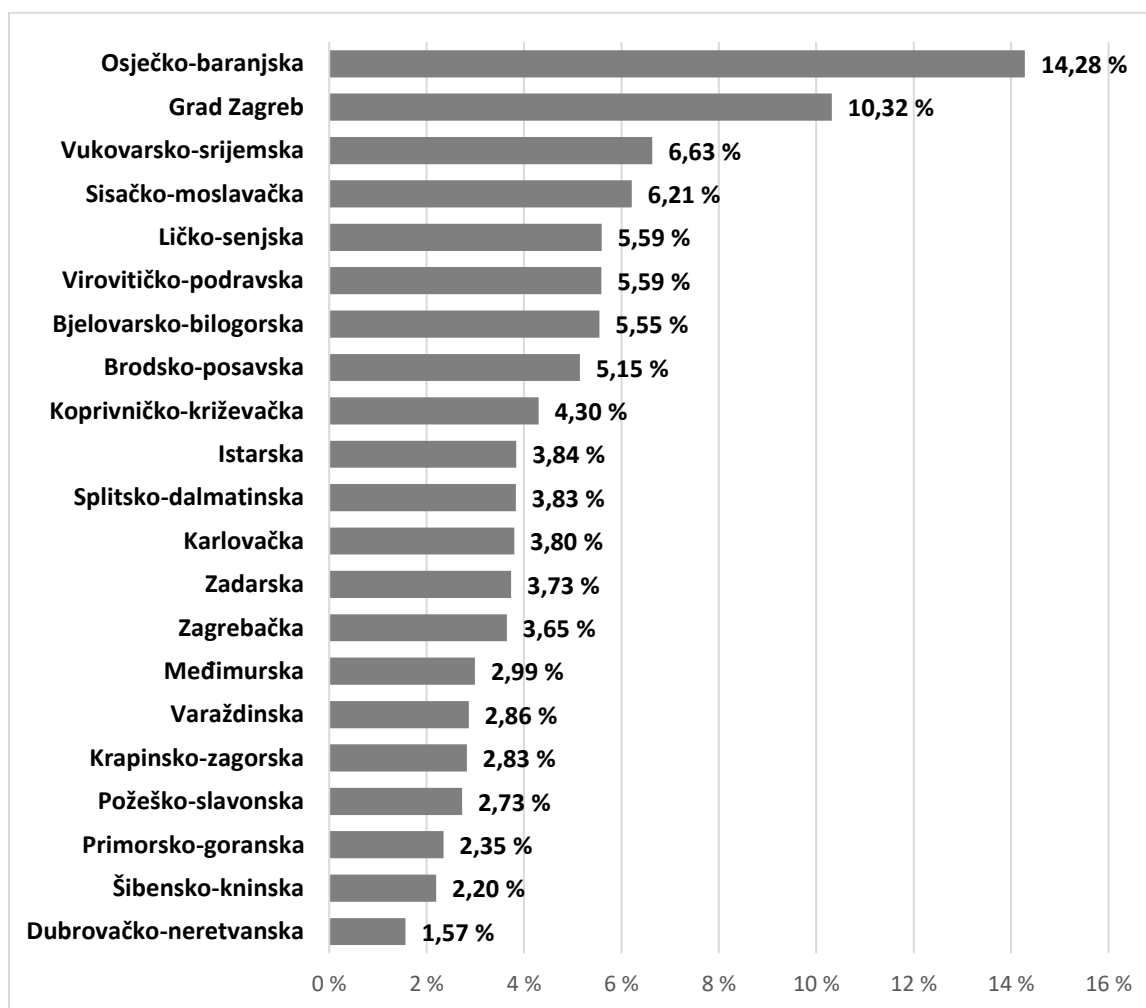
Mjera (M) ¹²	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
M 1	5,63	0,37	6,63	0,37	6,63	0,13	2,30		
M 2	11,80	0,28	2,38	0,28	2,38	0,75	6,32		
M 3	2,75	0,01	0,54	0,06	2,01	0,04	1,47		
M 4	756,59	50,31	6,65	41,87	5,53	41,18	5,44		
M 5	73,59	4,21	5,72	1,74	2,36	1,94	2,64		
M 6	210,11	0,96	0,46	6,90	3,28	8,64	4,11		
M 7	333,33	-2,85	-0,86	11,65	3,50	11,59	3,48		
M 8	102,74	3,02	2,94	5,15	5,01	4,71	4,59		
M 9	5,65	0,00	-0,02	0,07	1,18	0,18	3,14		
M 10	115,31	41,82	36,26	41,34	35,85	-0,18	-0,16		
M 11	185,13	22,57	12,19	22,57	12,19	-0,36	-0,20		
M 13	371,68	48,35	13,01	48,35	13,01	38,08	10,25		
M 14	38,28	6,14	16,05	6,14	16,05	0,02	0,04		
M 16	4,64	-0,11	-2,42	0,26	5,57	0,27	5,85		
M 17	92,87	15,61	16,81	15,61	16,81	9,36	10,08		
M 18	108,08	-0,02	-0,01	-0,02	-0,01	0,00	0,00		
M 19	90,66	11,75	12,96	7,42	8,19	7,91	8,73		
M 20	65,47	1,68	2,57	1,68	2,57	1,46	2,23		
M 21	22,40	-0,16	-0,71	0,00	0,00	0,00	0,00		
M 22	27,08	27,01	99,76	27,00	99,72	0,01	0,03		
UKUPNO	2.623,79	230,95	8,80	238,44	9,09	125,70	4,79	125,10	4,77

¹² M 1: Prenošenje znanja i informiranja, M 2: Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima, M 3: Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu, M 4: Ulaganja u fizičku imovinu, M 5: Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti, M 6: Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja, M 7: Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima, M 8: Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma, M 9: Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija, M 10: Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, M 11: Ekološki uzgoj, M 13: Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima, M 14: Dobrobit životinja, M 16: Suradnja, M 17: Upravljanje rizicima, M 18: Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku, M 19: LEADER (CLLD), M 20: Tehnička pomoć, M 21: Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19, M 22: Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni učincima invazije Rusije na Ukrajinu.

Tablica 13: Financijski pokazatelji statusa provedbe Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Mjera (M)	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
M 1	5,63	3,28	58,34	3,28	58,34	3,04	53,99		
M 2	11,80	6,57	55,68	6,57	55,68	6,55	55,46		
M 3	2,75	0,77	28,08	0,18	6,62	0,16	5,93		
M 4	756,59	731,82	96,73	539,59	71,32	506,17	66,90		
M 5	73,59	71,66	97,38	65,50	89,02	64,68	87,89		
M 6	210,11	246,56	117,35	194,40	92,52	189,33	90,11		
M 7	333,33	358,22	107,46	273,54	82,06	268,83	80,65		
M 8	102,74	71,44	69,53	42,77	41,63	39,93	38,87		
M 9	5,65	3,15	55,77	1,62	28,66	1,64	29,03		
M 10	115,31	132,41	114,83	128,75	111,65	87,47	75,85		
M 11	185,13	193,21	104,36	193,21	104,36	170,45	92,07		
M 13	371,68	357,67	96,23	357,67	96,23	347,50	93,50		
M 14	38,28	41,40	108,15	41,40	108,15	35,28	92,15		
M 16	4,64	2,26	48,75	0,58	12,48	0,47	10,07		
M 17	92,87	86,28	92,91	86,19	92,81	79,68	85,79		
M 18	108,08	108,08	100,00	108,08	100,00	108,10	100,01		
M 19	90,66	81,65	90,06	60,02	66,20	56,10	61,87		
M 20	65,47	58,74	89,73	58,74	89,73	57,06	87,16		
M 21	22,40	22,42	100,08	22,40	100,00	22,40	100,00		
M 22	27,08	27,01	99,76	27,00	99,72	0,01	0,03		
UKUPNO	2.623,79	2.604,61	99,27	2.211,51	84,29	2.044,83	77,93	2.097,52	79,94

Grafikon 3: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u postocima)

U izvještajnom razdoblju objavljeni su sljedeći pravilnici o provedbi mjera PRR-a:

- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. („Narodne novine“, broj 10/23.)
- Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2023. godinu („Narodne novine“, broj 25/23.)
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2023. godinu („Narodne novine“, broj 51/23.)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2023. godinu („Narodne novine“, broj 56/23.)
- Ispravak Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2023. godinu („Narodne novine“, broj 65/2023.)
- Pravilnik o određivanju područja s prirodnim i ostalim ograničenjima („Narodne novine“, broj: 27/23.)

U izvještajnom razdoblju je poduzet niz aktivnosti radi učinkovitije provedbe Programa:

- 23. siječnja 2023. započelo je podnošenje Zahtjeva na četvrti po redu Natječaj za obnovu poljoprivrednih potencijala narušenih u potresu u sklopu tipa operacije 5.2.1.
- 31. siječnja 2023. u Zagrebu je održan sastanak s više od stotinu predstavnika iz 51 lokalne akcijske grupe (LAG) na temu stanja provedbe LEADER pristupa u Hrvatskoj i mogućnostima za provedbu ovoga Programa od 2023. godine. Sastanak se održao u okviru radionice koju je Ministarstvo poljoprivrede u suradnji s Nacionalnom ruralnom mrežom, LEADER mrežom Hrvatske i Hrvatskom mrežom za ruralni razvoj organiziralo za LAG-ove
- Radi ublažavanja posljedica učinaka ruske invazije na Ukrajinu te osiguravanje likvidnosti s kojim se suočavaju poljoprivrednici te mikro, mala i srednja poduzeća koja se bave preradom, plasiranjem na tržište i razvojem poljoprivrednih proizvoda, objavljena su dva natječaja za provedbu mjere 22 „Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni učinkom ruske invazije na Ukrajinu“ iz Programa. Ukupni iznos potpore raspoloživ kroz ove natječaje je bio 31.853.474,02 eura
- Od 6. ožujka 2023. započelo je podnošenje Jedinog zahtjeva za izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjere ruralnog razvoja za 2023. godinu
- 6. ožujka 2023. predstavljen je novi sustav monitoringa poljoprivrednih površina koji je aktivan i funkcionalan od ove godine za područje cijele Hrvatske, dok je prošle godine primjenjivan kao pilot projekt na područjima Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije. Osnovna namjena sustava i njegova najveća vrijednost jesu upravo rana upozorenja poljoprivrednicima vezana uz ispunjavanje kriterija prihvatljivosti i obveza u okviru mjera propisanih Pravilnikom o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2023. godinu te razvijanje komunikacije i suradnje s proizvođačima
- u Splitu, Rijeci, Zagrebu i Osijeku su tijekom ožujka i travnja 2023. godine održane regionalne radionice „Izravna plaćanja i IAKS mjere u 2023. godini“. Radionica je bila namijenjena prvenstveno poljoprivrednicima, ali i stručnim službama i službama za podršku poljoprivrednicima u Republici Hrvatskoj
- Republika Hrvatska je bila domaćin prvog sastanka Nacionalnih mreža Zajedničke poljoprivredne politike (NMZPP), koji se održao u Gradu Omišu od 22. do 23. ožujka 2023. Sastanku je prisustvovalo više od 75 sudionika iz 25 država članica Europske unije, uključujući Hrvatsku kao domaćina. Naime, sastanci NMZPP-a su namijenjeni nacionalnim mrežama za razmjenu znanja i iskustava vezano za ulogu i funkcioniranje mreža, a organizator istih je Europska mreža Zajedničke poljoprivredne politike, svaki put u drugoj državi članici Europske unije
- Mreža je izradila novi Pravilnik te je donesen Višegodišnji indikativni akcijski plan, ujedno pokrenuta je promotivna kampanja Umreži se za privlačenje novih članova u Mrežu. U sklopu projekta Agriculture and Rural Inspiration Awards kojeg organizira Europska ZPP Mreža, Nacionalna ZPP mreža je prikupljala primjere dobre prakse od svojih članova te prijavila dva projekta
- Od 29. do 31. ožujka 2023. na Korčuli je održana radionica za LAG-ove „PROVEDBA LEADER PRISTUPA U RAZDOBLJU 2023. - 2027.“ u organizaciji/suorganizaciji Ministarstva poljoprivrede, Nacionalne ruralne mreže, LEADER mreže Hrvatske, Hrvatske mreže za ruralni razvoj, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te uz domaćinstvo LAG-a 5 koji obuhvaća i područje otoka Korčule. Na radionici je sudjelovalo preko 110 predstavnika LAG-ova iz cijele Republike Hrvatske. Sudionici su raspravljali o trenutnom stanju provedbe LEADER mjere unutar Programa ruralnog razvoja, a naglasak je bio na pripremama za provedbu LEADER pristupa u razdoblju 2023. – 2027. (završetak izrade lokalnih razvojnih strategija 2023. – 2027., izrada Pravilnika za provedbu intervencije 77.06., izrada LEADER operativnih

pravila) kao važnog elementa u provedbi ruralnog razvoja iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027.

- U Mošćeničkoj Dragi, 24. svibnja 2023., održana je radionica za LAG-ove „Izrada LRS LAG-ova za razdoblje 2023. – 2027., Pravilnika za provedbu intervencije 77.06 i Uputa za izradu LRS i LAG intervencija 2023. – 2027.“ u organizaciji/suorganizaciji Ministarstva poljoprivrede, Nacionalne ruralne mreže, LEADER mreže Hrvatske, Hrvatske mreže za ruralni razvoj, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te uz domaćinstvo LAG-a Terra Liburna. Na radionici je sudjelovalo više od 100 predstavnika LAG-ova iz cijele Republike Hrvatske. Sudionici su raspravljali o provedbi LEADER pristupa u razdoblju 2023. – 2027. Naglasak je bio na završetku izrade lokalnih razvojnih strategija LAG-ova za razdoblje 2023. – 2027. odnosno LAG intervencija unutar provedbe intervencije 77.06. „Potpora LEADER (CLLD) pristupu“ iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027.
- Od 12. do 16. lipnja 2023. na više lokacija snimane su dobre priče u okviru projekta FI-compass platforme (EK/EIB) kojim se nastoji zabilježiti primjere dobre prakse u okviru projekata u ruralnom prostoru financiranih putem financijskih instrumenata Programa ruralnog razvoja, kao i stavove dionika uključenih u uspostavu i provedbu financijskih instrumenata „Mikro zajmovi za ruralni razvoj“ i „Mali zajmovi za ruralni razvoj“ (Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i HAMAG-BICRO).

Što se tiče financijskih instrumenata (u daljnjem tekstu: FI) u izvještajnom razdoblju sklopljena je jedna Izmjena i dopuna Sporazuma o financiranju s korisnikom HAMAG-BICRO i to:

- 19. travnja 2023. sklopljena je Izmjena i dopuna Sporazumu o financiranju radi usklađenja u pogledu povećanja alokacije za financijske instrumente Mikro zajmovi za ruralni razvoj na 9.773.955,53 eura, Pojedinačna jamstva za ruralni razvoj 4.511.613,85 eura i Mali zajmovi za ruralni razvoj na 80.962.716,23 eura.

U okviru provedbe FI PRR u prvoj polovici 2023. HAMAG-BICRO je nastavio sa obradom zahtjeva za jamstva od strane krajnjih primatelja za FI „Pojedinačna jamstva za ruralni razvoj“. Zaprimanje zahtjeva za FI „Mikro zajmovi za ruralni razvoj“ i FI „Mikro zajmovi za obrtna sredstva za ruralni razvoj“ privremeno je zaustavljeno od 24. siječnja 2023., a zaprimanje zahtjeva za FI „Mali zajmovi za ruralni razvoj“ privremeno je zaustavljeno 21. travnja 2023.

U izvještajnom razdoblju isplaćeno je 295 Malih zajmova za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 21.472.944,25 eura te je izdano jedno Pojedinačno jamstvo za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 113.400,00 eura.

U okviru provedbe FI PRR u 2023. HBOR je u izvještajnom razdoblju nastavio sa provedbom Sporazuma o financiranju za FI „Investicijski krediti za ruralni razvoj“ te sa zaprimanjem i obradom zahtjeva za FI „Obrtna sredstva za ruralni razvoj“.

U izvještajnom razdoblju potpisano je 40 ugovora između HBOR-a i krajnjih primatelja FI „Obrtna sredstva za ruralni razvoj“ u ukupnom iznosu od 4.554.784,37 eura. U izvještajnom razdoblju nije bilo novih ugovora o kreditu za FI „Investicijski krediti za ruralni razvoj“ između krajnjih primatelja i poslovnih banaka.

Na dan 30. lipnja 2023. u tijelima SUK-a PRR-a zaposleno je ukupno 379 službenika.

3.4. OPERATIVNI PROGRAM ZA POMORSTVO I RIBARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2014. - 2020.

U okviru OPPiR-a na raspolaganju je 252,64 milijuna eura iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR). Kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje, ukupna vrijednost iznosi 345,09 milijuna eura.

Do 30. lipnja 2023. ukupno je objavljeno 82 natječaj za dodjelu potpora ukupne vrijednosti 335,53 milijuna eura. Navedeni iznosi natječaja predstavljaju maksimalnu alokaciju po pojedinoj mjeri, dok se iznosi za niže navedene natječaje utvrđuju odlukom o raspoređivanju sredstava koju donosi čelnik UT-a za pojedini natječaj. U izvještajnom razdoblju objavljena su tri natječaja za dodjelu potpora.

Tablica 14: Popis objavljenih natječaja za dodjelu potpora iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (bespovratna sredstva)

Prioritet Unije (PU)	Naziv natječaja	Vrijednost bespovratnih sredstava (eur)
PU 2	Natječaj za dodjelu potpore u okviru mjere II.2./II.3./II.4. „Produktivna ulaganja u akvakulturu“ („Narodne novine“, broj: 27/23.)	Odluka o raspoređivanju sredstava
PU 2	Natječaj za dodjelu potpore u okviru mjere II.7. „Povećanje potencijala akvakulturnih lokaliteta“ („Narodne novine“, broj: 27/23.)	Odluka o raspoređivanju sredstava
PU 5	Natječaj za dodjelu potpore u okviru mjere IV.3. „Stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture – kompenzacija“ („Narodne novine“, broj: 136/23.)	Odluka o raspoređivanju sredstava

Temeljem pokrenutih natječaja, do 30. lipnja 2023. doneseno je 5.237 odluka o dodjeli sredstava ukupne vrijednosti 279,45 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju donijeto je 1.105 odluka o dodjeli sredstava ukupne vrijednosti 18,17 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 166,36 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 26,72 milijuna eura (sredstva EU). Do 30. lipnja 2023. ukupno je ovjereno 165,89 milijuna eura (sredstva EU), a u izvještajnom razdoblju ovjereno je 11,82 milijuna eura (EU sredstava). Ukupno je doznačeno 135,73 milijuna eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 0,63 milijuna eura.

Tablica 15: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

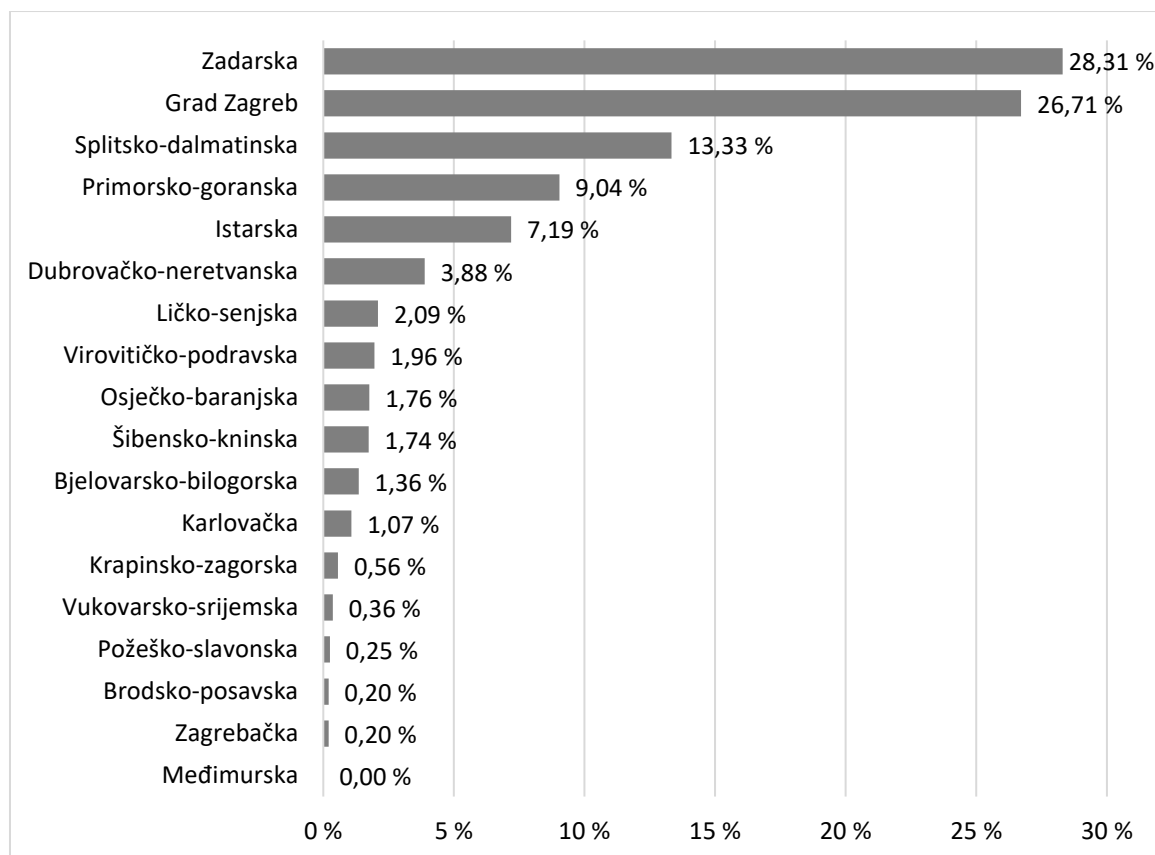
Prioritet Unije (PU) ¹³	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PU 1	69,68	0,63	0,91	2,13	3,06	1,53	2,20		
PU 2	47,48	1,16	2,45	0,80	1,69	0,12	0,24		
PU 3	32,17	1,45	4,52	5,36	16,66	0,92	2,86		
PU 4	25,90	0,00	0,00	3,14	12,12	1,08	4,16		
PU 5	68,91	14,93	21,66	14,86	21,57	8,03	11,66		
PU 6	0,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
TP	8,17	0,00	0,00	0,43	5,23	0,14	1,73		
UKUPNO	252,64	18,17	7,19	26,72	10,58	11,82	4,68	0,63	0,25

Tablica 16: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritet Unije (PU)	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
PU 1	69,68	68,32	98,05	42,95	61,63	46,59	66,87		
PU 2	47,48	55,04	115,93	35,76	75,32	36,42	76,70		
PU 3	32,17	50,75	115,76	24,97	77,61	23,79	73,96		
PU 4	25,90	26,17	101,04	6,74	26,02	7,80	30,12		
PU 5	68,91	61,55	89,31	49,19	71,39	44,57	64,67		
PU 6	0,33	0,33	100,00	0,30	90,91	0,30	90,91		
TP	8,17	17,29	211,67	6,45	79,03	6,42	78,65		
UKUPNO	252,64	279,45	110,61	166,36	65,85	165,89	65,67	135,73	53,72

¹³ Prioritet Unije 1: Poticanje okolišnog održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva, Prioritet Unije 2: Poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture, Prioritet Unije 3: Poticanje provedbe ZRP-a, Prioritet Unije 4: Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije, Prioritet Unije 5: Poticanje stavljanja na tržište i prerade, Prioritet Unije 6: Poticanje provedbe integrirane pomorske politike, TP: Tehnička pomoć.

Grafikon 4: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u postocima)

Što se tiče revizija, u izvještajnom razdoblju Tijelo za reviziju provodilo je reviziju sustava ključnih zahtjeva 2, 4 i 5 u UT-u i PT-u – Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, te reviziju operacija u okviru OPPiR. Postupci u okviru navedenih revizija završeni su u veljači 2023. te su konačni izvještaji revizije sustava i revizije operacija izdani u siječnju i veljači 2023.

Na temelju provedenih revizija, Tijelo za reviziju je u veljači 2023. godine podnijelo Europskoj komisiji izvješće kojim je sustav u okviru Upravljačkog tijela ocijenjen Kategorijom 3: „Djelomično funkcionira, potrebna značajna poboljšanja“. Slijedom toga, napravljen je Akcijski plan za otklanjanje nedostataka koji se je provodio tijekom izvještajnog razdoblja te je Tijelo za reviziju 30. lipnja 2023. izvijestilo Europsku komisiju o rezultatima provedbe Akcijskog plana. U navedenom je dopisu Tijelo za reviziju izvijestilo da je većina sustavnih nedostataka otklonjena odnosno da je većina aktivnosti predviđena Akcijskog plana provedena. Odgovor Europske komisije na dopis Tijela za reviziju zaprimljen je u narednom izvještajnom razdoblju.

Također, u izvještajnom razdoblju završena je i revizija operacija koja je započela u 2022. godini, a čiji je cilj bio stjecanje razumnog uvjerenja o točnosti i cjelovitosti izdataka prijavljenih Europskoj komisiji od 1. srpnja 2021. do 30. lipnja 2022. i usklađenosti sa zahtjevima nacionalnog zakonodavstva i zakonodavstva Europske unije (odnosno zakonitosti i pravilnosti izdataka).

Nadalje, u lipnju 2023. godine Europska komisija je u Upravljačkom tijelu provela reviziju funkcioniranja sustava upravljanja i kontrola uspostavljenog za provedbu mjere Prikupljanje podataka koja se provodi prema članku 77. Uredbe (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i

Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća, (SL L 149, 20.5.2014.) Revizijsko izvješće Europske komisije za predmetnu reviziju zaprimljeno je u narednom izvještajnom razdoblju.

Tijekom izvještajnog razdoblja održan je i Pisani postupak Odbora za praćenje provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. - 2020., putem kojeg je članovima navedenog Odbora, dostavljeno na komentare i odobrenje Godišnje izvješće o provedbi Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. – 2020. za 2022. godinu. Slijedom odobrenja navedenog Godišnjeg izvješća od strane Odbora za praćenje, isto je dostavljeno Europskoj komisiji.

Također, izrađen je Akcijski plan za unaprjeđenje procesa provedbe LRSR 2021. – 2027., a na temelju zaprimljenih preporuka vrednovanja koje je provedeno u prethodnom izvještajnom razdoblju, odnosno vrednovanje OPPiR-a na razini Prioriteta Unije 4, tj. dodane vrijednosti integriranog pristupa putem lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice te na razini lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu, a kako bi se provjerilo postiže li mjera odnosno operacije unutar OPPiR očekivane rezultate, ciljeve i učinke. Slijedom navedenoga, nastavlja se praćenje i provedba preporuka iz provedenog vrednovanja, a sukladno Akcijskom planu.

Na dan 30. lipnja 2023. u tijelima SUK-a OPPiR-a zaposleno je ukupno 78 službenika.

3.5. OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE

Do 30. lipnja 2023. ukupno je objavljeno 12 otvorenih poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 71,56 milijuna eura. Tijekom izvještajnog razdoblja, 17. ožujka 2023. objavljen je jedan otvoreni poziv na dostavu projektnih prijedloga. Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom osnovne materijalne pomoći ukupne vrijednosti 2,85 milijuna eura.

Temeljem pokrenutih postupaka dodjele bespovratnih sredstava, do 30. lipnja 2023. sklopljeno je ukupno 440 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 56,29 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju sklopljeno je deset ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 2,26 milijuna eura (sredstva EU), a raskinuto je 29 ugovora ukupne vrijednosti 4,46 milijuna eura (sredstva EU).

Sklopljeni ugovori u okviru OPFEAD od početka provedbe odnose se na materijalnu deprivaciju MD1 – nedostatak hrane, a usmjereni su na ublažavanje najgorih oblika dječjeg siromaštva osiguravanjem školske prehrane djeci u riziku od siromaštva te materijalnu deprivaciju MD2 – nedostatak osnovne materijalne pomoći, ublažavanjem siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama. Dio ugovora odnosi se na pružanje tehničke pomoći korisnicima i tijelima u sustavu.

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 41,08 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 4,56 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 30. lipnja 2023. ovjereno 31,21 milijuna eura (sredstva EU), a doznačeno je 34,72 milijuna eura. U izvještajnom razdoblju nije bilo dodatnog ovjeravanja sredstava prema Europskoj komisiji, a doznačeno je 6,90 milijuna eura.

Tablica 17: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Materijalna deprivacija ¹⁴	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
MD 1	36,58	-3,77	-10,31	3,04	8,32	0,00	0,00		
MD 2	7,71	1,7	22,05	1,42	18,42	0,00	0,00		
TP	2,33	-0,13	-5,58	0,10	4,29	0,00	0,00		
UKUPNO	46,62	-2,20	-4,72	4,56	9,78	0,00	0,00	6,90	14,80

¹⁴ MD 1: Nedostatak hrane, MD 2: Nedostatak osnovne materijalne pomoći, TP: Tehnička pomoć.

Tablica 18: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Materijalna deprivacija	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
MD 1	36,58	45,10	123,29	32,86	89,83	25,10	68,62		
MD 2	7,71	8,96	116,21	6,33	82,10	4,47	57,98		
TP	2,33	2,23	95,71	1,89	81,12	1,64	70,39		
UKUPNO	46,62	56,29	120,74	41,08	88,12	31,21	66,95	34,72	74,47

Od ukupno provedenih sedam poziva, za njih šest su s ciljem pojednostavljenja provedbe uvrštene i mogućnosti pojednostavljenih troškovnih opcija u obliku standardne veličine jediničnog troška (za troškove školskih obroka) te fiksne stope od 5 % za administrativne troškove, troškove prijevoza i skladištenja. Riječ je o pozivima Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk. godina 2017. - 2018.), Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk. godina 2018. - 2019.), Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (2019. - 2020.), Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (2020. - 2021.), Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (2021. - 2022.) te Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (2022. - 2023.). U pozivima Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći - faza II, III i IV te Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći (MD1, MD2, TP) primjenjuje se fiksna stopa od 5 % za administrativne troškove, troškove prijevoza i skladištenja te 5 % za popratne mjere.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. zaprimljeno je sedam konačnih izvješća vezano za reviziju operacije.

Zaprimljena su i konačna izvješća vezano uz praćenje provedbe revizijskih preporuka revizija sustava i operacija iz prethodnih godina (follow-up).

U izvještajnom razdoblju, 3. svibnja 2023. u Zagrebu, održana je 19. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. Na 19. sjednici Odbora za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. članstvu je predstavljen napredak provedbe, financijski pregled provedbe OPFEAD te planovi za zatvaranje OPFEAD.

Dodatno, tijekom 19. sjednice Odbora za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. članstvu je predstavljeno Godišnje izvješće o provedbi OPFEAD za 2022. godinu.

Tijekom izvještajnog razdoblja za potrebe izrade Godišnjeg izvješća o provedbi OPFEAD za 2022. godinu održane su i partnerske konzultacije s partnerskim organizacijama.

3.6. PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2014. – 2020.

U financijskom razdoblju 2014. – 2020. RH sudjeluje u 13 programa prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje.

Programi prekogranične suradnje:

- Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2014. – 2020.
- Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020.
- Program prekogranične suradnje Interreg V-A Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020.
- Program prekogranične suradnje Interreg V-A Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020.
- Program prekogranične suradnje Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020.

Programi Interreg B transnacionalne suradnje:

- Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Dunav 2014. – 2020.
- Interreg V-B Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2014. – 2020.
- Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Središnja Europa 2014. – 2020.
- Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Mediteran 2014. – 2020.

Programi Interreg C međuregionalne suradnje:

- Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2014. – 2020.
- Program međuregionalne suradnje INTERACT III 2014. – 2020.
- Program međuregionalne suradnje URBACT III 2014. – 2020.
- Program međuregionalne suradnje ESPON 2020.

3.6.1. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 67,2 milijuna eura (57,2 milijuna eura EU sredstva). Do 30. lipnja 2023. objavljena su dva poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 51,5 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljeno je 59 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 52,8 milijuna eura (EU sredstva) sa 104 hrvatska projektna partnera na koje se odnosi 22,6 milijuna eura (EU sredstva).

U izvještajnom razdoblju nije bilo novih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Također, do 30. lipnja 2023. ugovoreno je 5,7 milijuna eura tehničke pomoći (EU sredstva).

Od početka provedbe Programa do 30. lipnja 2023. održano je osam sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.2. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 40,3 milijuna eura (34,3 milijuna eura EU sredstva). Do 30. lipnja 2023. objavljena su tri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 31,9

milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljeno je 48 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 32,3 milijuna eura (EU sredstva) s 98 hrvatskih projektnih partnera na koje se odnosi 18 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju dodijeljeno je šest novih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Također, do 30. lipnja 2023. ugovoreno je 3,4 milijuna eura tehničke pomoći (EU sredstva).

Od početka provedbe Programa do 30. lipnja 2023. održano je ukupno 11 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.3. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 236,8 milijuna eura (201 milijun eura EU sredstava). Do 30. lipnja 2023. objavljena su tri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 191,05 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljena su 92 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava na kojima su uključena 373 hrvatska projektna partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 81,2 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je 12 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje.

3.6.4. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 55,7 milijuna eura (46,1 milijuna eura EU sredstava). Trajno otvoreni poziv na dostavu projektnih prijedloga objavljen je u siječnju 2016., a do 30. lipnja 2023. objavljena su četiri roka na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 34,4 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljeno je 37 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava na kojima je uključeno 116 hrvatskih projektnih partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 15,5 milijuna eura (EU sredstva) te su ugovorena četiri strateška projekta ukupne vrijednosti 10 milijuna eura (EU sredstva) od kojih se 5 milijuna eura odnosi na hrvatske projektne partnere. U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je 13 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.5. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 73,9 milijuna eura (60,8 milijuna eura EU sredstava). Do 30. lipnja 2023. objavljeno je šest poziva na dostavu projektnih prijedloga, dva otvorena poziva ukupne vrijednosti 46,6 milijuna eura (sredstva EU) te četiri poziva na dostavu projektnih prijedloga u sklopu strateškog projekta *B-light* namijenjenog malim i srednjim poduzetnicima

vrijednog 10 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. u sklopu prvog i drugog poziva na dostavu projektnih prijedloga sklopljeno je 106 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava s 187 hrvatskih projektnih partnera ukupne vrijednosti od 22,53 milijuna eura (sredstva EU), dok u sklopu strateških projekata *B-light*, *Demine* i *MuKoBridge* ugovorena vrijednost za hrvatske partnere iznosi ukupno 7,2 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je deset sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.6. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Dunav 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 263 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljena su tri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 230 milijuna eura (sredstva EU), ciljani poziv za koordinate priroditnih područja Strategije EU za dunavsku regiju u iznosu od 3,6 milijuna eura (sredstva EU) te ciljani poziv na dostavu projektnih prijedloga za projekte koji isključivo doprinose Strategiji EU za dunavsku regiju (EUSDR) u iznosu od 1,6 milijuna eura (sredstva EU).

Do 30. lipnja 2023. sklopljeno je 100 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u koje je uključen 141 hrvatski projektni partner za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 17,5 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je 15 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.7. Interreg V-B Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 118 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljeno je pet poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 85 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

U sklopu programa provodi se strateški projekt FACILITY POINT kao podrška upravljačkim strukturama Strategije EU za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR) u kojem sudjeluje sedam nacionalnih i dva regionalna tijela javne vlasti iz osam država članica programa, a ispred Republike Hrvatske projektni partner je Ministarstvo turizma i sporta. Proračun projekta je 9,5 milijuna eura (sredstva EU).

Do 30. lipnja 2023. sklopljena su 82 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava na kojima je uključeno 113 hrvatskih projektnih partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 14,6 milijuna eura EU sredstava. U izvještajnom razdoblju sklopljeno je pet ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je 17 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.8. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Mediteran 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 276 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljena su tri poziva na dostavu modularnih projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 165 milijuna eura

(sredstva EU), dva poziva na dostavu horizontalnih prijedloga ukupne vrijednosti 22 milijuna eura (sredstva EU), poziv na dostavu integriranih prijedloga ukupne vrijednosti 35 milijuna eura (sredstva EU), poziv na dostavu strateških projektnih prijedloga na temu Inovacija, u sklopu strateškog projekta PANORAMED te dva poziva na dostavu projektnih prijedloga usmjerena na kapitalizaciju projekata, kao i jedan poziv za izradu metodologije izračuna ugljičnog otiska. U izvještajnom razdoblju nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

PANORAMED je strateški projekt koji se provodi u sklopu predmetnog Programa, a projektno partnerstvo čini 21 relevantno nacionalno i regionalno tijelo javne vlasti te deset pridruženih partnera iz 12 država članica Programa. Nacionalni koordinator ispred RH je MRRFEU, a ujedno je i voditelj radnog paketa 5 Obalni i pomorski turizam. Proračun projekta je 9 milijuna eura (sredstva EU) dok je 15 milijuna eura (sredstva EU) predviđeno za provedbu strateških projekata iz triju strateških tema, odnosno: Obalnog i pomorskog turizma, Pomorskog nadzora i Inovacija. Implementacija PANORAMEDA je završena 29. travnja 2022.

Do 30. lipnja 2023. sklopljeno je 88 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u koje je uključeno 115 hrvatskih projektnih partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 18,21 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je 16 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.9. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Središnja Europa 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 298,99 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljena su četiri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 250 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljeno je 89 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u koje je uključeno 135 hrvatskih projektnih partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 18,7 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je 12 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.10. Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 359,33 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljena su četiri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 316,14 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije bilo poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljeno je 29 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u kojima sudjeluju 33 projektna partnera iz RH, za koje je ugovoreno 4 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je 20 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.11. Program međuregionalne suradnje INTERACT III 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 39,39 milijuna eura te je u potpunosti usmjeren na financiranje programskih aktivnosti namijenjenih razmjeni iskustava upravljačkih struktura i ujednačavanju provedbenih alata u programima europske teritorijalne suradnje.

Do 30. lipnja 2023. održano je 17 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.12. Program međuregionalne suradnje URBACT III 2014. – 2020.

Ukupan proračun Programa iznosi 96,3 milijuna EUR od čega 74,3 milijuna EUR čini doprinos iz EFRR-a. Program je usmjeren na financiranje razmjene znanja i dobrih praksi između gradova, ostalih JLP(R)S, središnjih tijela državne uprave i znanstveno-istraživačkih institucija. Cilj programa je promicanje integriranog, održivog razvoja JLP(R)S-a te poboljšavanje učinkovite provedbe kohezijske politike EU-a na regionalnoj i lokalnoj razini.

Tijekom izvještajnoga razdoblja nije bilo značajnijih provedbenih aktivnosti te je usmjerenje rada bilo na okončavanje posljednjih programskih aktivnosti s ciljem osiguravanja pravovremenog zatvaranja programa URBACT III tijekom prve polovice 2025. godine. Razdoblje prihvatljivosti troškova završava 31. prosinca 2023.

Tijekom izvještajnog razdoblja održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa (URBACT III MC), 29. svibnja 2023., tijekom kojega je Tajništvo programa izvijestilo o posljednjim aktivnostima u okviru kapitalizacije i izgradnje kapaciteta. Do kraja 2023. godine planirano je održavanje još jednoga sastanka URBACT III MC-a, koji će ujedno biti i posljednji za ovaj Program.

3.6.13. Program međuregionalne suradnje ESPON 2020

Ukupni proračun Programa ESPON 2020 iznosi 48,68 milijuna eura od čega 41,38 milijuna eura čini doprinos iz EFRR-a, a 7,3 milijuna eura su nacionalni doprinosi država sudionica u programu. Ukupni doprinos koji RH uplaćuje iznosi 223.327,00 eura za razdoblje 2014. – 2020.

Sastanci Odbora za praćenje ESPON-a 2020 (ESPON 2020 MC) održani su dva puta tijekom izvještajnoga razdoblja, 28. ožujka i 12. lipnja 2023. Tijekom sastanaka Upravljačko tijelo (ESPON MA) je izvijestilo o planovima i postupcima vezanima za zatvaranje programa, a članovi ESPON 2020 MC-a usvojili su izvješće o provedbi programa u 2022., izvješće o ocjeni jedinstvene operacije koje priprema ESPON EGTC te izvješće o stanju iskorištenosti mehanizma odgovornosti. Konačno zatvaranje programa očekuje se početkom 2025. do kada će biti okončani svi potrebni administrativni postupci vezani za zatvaranje programa.

3.7. NAUČENE LEKCIJE

Tijekom financijskog razdoblja 2014. – 2020. stečena su i kroz vrednovanja Koordinacijskog tijela i nadležnih upravljačkih tijela prikupljena znanja i naučene lekcije o provedbi projekata financiranih iz EU fondova.

Koordinacija aktivnosti vrednovanja i stvaranja baza znanja osigurana je kontinuirano i u 2014. – 2020. kao i u 2021. – 2027. U tu svrhu osiguran je i rad Međuresorne evaluacijske radne skupine (MERS) pod predsjedanjem predstavnika Koordinacijskog tijela.

MERS je glavno referentno mjesto za sve aktivnosti u vezi s vrednovanjem provedbe fondova EU u tijelima državne uprave, ali i forum za raspravu i razmjenu iskustava, koordinaciju, analizu provedenih vrednovanja, diseminaciju rezultata, propisivanje standarda i uputa te unaprjeđena kapaciteta i njegovanja kulture vrednovanja. Do 30. lipnja 2023. održane su četiri sjednice tijekom kojih su se pratile preporuke provedenih vrednovanja, izrada planova vrednovanja financijskog razdoblja 2021. – 2027. te je u travnju 2023. raspravljena i usvojena Strategija vrednovanja EU fondova financijskog razdoblja 2021. – 2027.

Strategija vrednovanja usmjerena je na procese vrednovanja programskih dokumenata financijskog razdoblja 2021. – 2027. te definira okvir za provođenje aktivnosti vrednovanja EU fondova kao i okvir za osiguravanje dosljednosti u njegovu provođenju u okviru upravljanja EU fondovima, kroz opći i specifične ciljeve. Uz definiranje pojmova vezanih uz samo vrednovanje i njegove vrste, Strategija vrednovanja referira se i na načela provedbe vrednovanja, metodološki okvir te standarde vrednovanja s ciljem unaprjeđenja djelotvornosti, učinkovitosti i održivosti provedbe EU fondova u RH s posebnim naglaskom na daljnje jačanje i širenje kulture vrednovanja, s ciljem osiguravanja sustavne i dosljedne primjene vrednovanja kroz cjelokupnu provedbu EU fondova, osiguravanje uključenosti rezultata vrednovanja u procese odlučivanja za provedbu EU fondova i jačanje kulture vrednovanja te s ciljem osiguravanja izgradnje kapaciteta za planiranje, ugovaranje i vođenje vrednovanja i slijedom toga korištenje rezultata provedenih vrednovanja.

Koordinacijsko tijelo u suradnji s upravljačkim tijelima i MERS u procesu je izrade Plana vrednovanja za Sporazum o partnerstvu, Program Konkurentnost i kohezija te Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027. čije se usvajanje očekuje do kraja 2023. godine te će u o istima više riječi biti u idućem izvještajnom razdoblju.

Također, MRRFEU, kao upravljačko tijelo za Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ 2014. - 2020. te za Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. i Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027., u izvještajnom je razdoblju nastavilo s radom Radne skupine za izradu procedura 2021. - 2027. u čiji su rad uključeni predstavnici upravljačkog tijela te relevantnih posredničkih tijela Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014. - 2020. Cilj radne skupine je priprema procedura za razdoblje 2021. - 2027. i rasprava vezano za prijedloge unaprjeđenja i pojednostavljenja procedura, kao i primjena naučenih lekcija iz prethodnog programskog razdoblja. U izvještajnom razdoblju održana su još četiri sastanka Radne skupine za izradu procedura te se dodatno raspravljalo o pojedinim temama s fokusom na postupak dodjele bespovratnih sredstava i upravljačke provjere. Sve navedeno uzeto je u obzir pri pripremi procedura za financijsko razdoblje 2021. - 2027. koje su finalizirane i donesene u srpnju 2023. izvan izvještajnog razdoblja.

U izvještajnom je razdoblju Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 20. travnja 2023. donijela Odluku o davanju prethodne suglasnosti za sklapanje sporazuma s pružateljima usluga Centra dijeljenih usluga, temeljem koje je Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva s Financijskom agencijom sklopio sporazum 25. travnja 2023. Temeljem navedene Odluke nadležnost za osiguranje uspostave i održavanja informacijskih sustava iz djelokruga MRRFEU

dodjeljuje se Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva, a obuhvaća informacijske sustave za Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ 2014. - 2020., Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. te Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.

U nastavku teksta, detaljnije o pojedinim Operativnim programima.

OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“

U okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.“ (OPKK) pokrenuto je deset financijskih instrumenata kao novog oblika potpore iz ESI fondova koji se po prvi puta provodi u RH. U praksi su se financijski instrumenti pokazali kao iznimno popularan oblik financiranja, jer predstavljaju novi i jednostavniji pristup EU sredstvima, prije svega zbog bitno manjih administrativnih zahtjeva kao što je, primjerice, čekanje objava poziva, nepostojanje dugotrajnih i izrazito formaliziranih postupaka odabira projekata i kontrole javne nabave, prihvatljivost poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) kao troška krajnjeg primatelja i slično, a sredstva se dobivaju unaprijed, za razliku od bespovratnih koja se nadoknađuju nakon što se prvo vlastita moraju potrošiti. Sa 720 milijuna eura javnog doprinosa privučeno je 800 milijuna eura privatnog kapitala, čime su se i više nego udvostručila dostupna sredstva kojima se sufinanciraju javne politike koje bi inače država morala financirati sama na teret poreznih obveznika. Također, u ESIF financijske instrumente do kraja izvještajnog razdoblja je uplaćeno 600 milijuna eura javnog doprinosa, a 670 milijuna eura je ovjereno i vraćeno u državni proračun Republike Hrvatske od strane EK (93 % ESIF alokacije). Pored toga, mogućnost da se financijski instrumenti ponovno koriste u iste svrhe i nakon što se vrate u državni proračun, a što omogućuje da se novac koji se ulaže u financijske instrumente više puta upotrebljava, odnosno reciklira, čini ovaj oblik potpore iznimno prihvatljivim i državnim financijama i poreznim obveznicima.

S obzirom na dinamiku provedbe i probleme koji se javljaju tijekom provedbe (posebice infrastrukturnih projekata) smatralo se opravdanim osigurati određenu razinu ugovaranja sredstava iz EU fondova koja nadilazi raspoloživu alokaciju (tzv. preugovaranje). Na taj način osiguravala se puna apsorpcija raspoložive alokacije u slučaju kašnjenja određenih projekata, financijskih korekcija, itd.

Imajući u vidu iskustva s preugovaranjem iz programskog razdoblja 2014. - 2020. (primarno OPKK) putem donošenja Zakona o proračunu („Narodne novine“, broj: 144/21.) i formalno je utvrđen okvir i procedura za preugovaranje, kao i za odobravanje najvećih projekata.

Slijedom približavanja završetka financijske perspektive 2014. - 2020. razmatra se nekoliko varijanti osiguranja sredstava za dovršetak projekata nakon 31. prosinca 2023. - putem tzv. faziranja ili dovršetka nacionalnim sredstvima (što uključuje i sredstva korisnika).

Slijedom posljedica dugotrajne pandemije, a od veljače 2022. i rata u Ukrajini, kao i velikog broja projekata koji se provode, dolazi do promjena na tržištima (primarno u pogledu cijena pojedinih radova/usluga, ali i kašnjenja u dobavi materijala i opreme te značajnog povećanja cijena energenata, ali i financijskih kapaciteta korisnika) te je stoga nužna, kako sa strane sustava, tako i korisnika, određena razina fleksibilnosti i kontinuirane prilagodbe i pronalaženja rješenja u provedbi projekata, a kako bi se isti uspjeli (uspješno) provesti.

U okviru OPKK, MRRFEU je u ulozi UT-a zamijetio povećan broj nepravilnosti i s njima povezanih financijskih korekcija. Mjere koje MRRFEU kao UT kontinuirano provodi kako bi se smanjio broj nepravilnosti i s njima povezanih financijskih korekcija usmjerene su prvenstveno na preventivni učinak jer je bitno osigurati da postupanje korisnika bude u skladu s pozitivnim pravnim propisima hrvatskog zakonodavstva i zakonodavstva Europske unije. U

tom smislu MRRFEU u skladu sa svojim ovlastima izdaje obvezujuće upute PT-ovima 2 čija je svrha osigurati pravilno i ujednačeno postupanje u postupcima utvrđivanja nepravilnosti. Upute su brz i učinkovit instrument kojim se utječe na cijeli sustav SUK-a i ispravljaju odnosno preveniraju eventualne greške tijela u svrhu učinkovitijeg postupanja.

MRRFEU je 25. ožujka 2021. objavio Upute UT-a za upravljanje nepravilnostima u OPKK na mrežnoj stranici <https://strukturnifondovi.hr> s ciljem da se samim korisnicima bespovratnih sredstava na transparentan način učine dostupnim sve do sada izdane upute. Dodatno, stavovi UT-a izneseni u ovim Uputama primjenjivati će se za ubuduće od dana njihovog donošenja, na sve postupke koji su u tijeku. Uvažavajući stavove ARPA-e i prijedloge PT-a, ovim dokumentom znatno su revidirani pojedini stavovi izloženi u Sažetku uputa ver. 2.0 čime prestaju formalno važiti i sve do sada izdane upute UT-a čiji se stavovi ovdje izlažu i/ili mijenjaju.

Također, na navedenoj mrežnoj stranici MRRFEU-a objavljena je i tablica s primjerima najčešćih nepravilnosti zajedno s kraćim opisom pogrešnog postupanja korisnika i financijskim korekcijama, iz kojih korisnici mogu vidjeti koje su najčešće pogreške, koje su posljedice navedenih pogrešaka i samim time mogu ih izbjeći, čime se postiže preventivni učinak kako na postojeće korisnike, tako i na one gospodarske subjekte koji će tek sklopiti ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava.

Nadalje, potrebno je istaknuti da se u organizaciji MRRFEU-a redovito održavaju sastanci triju mreža i to Mreže koordinatora iz područja javne nabave, Mreže koordinatora iz područja državnih potpora i Mreže za upravljanje nepravilnostima te brojni sastanci i *ad hoc* paneli u svrhu ujednačavanja prakse i osiguravanja boljeg i učinkovitijeg postupanja svih tijela u sustavu upravljanja i kontrole.

Na sastancima Mreže koordinatora iz područja javne nabave i Mreže koordinatora iz područja državnih potpora, na kojima sudjeluju predstavnici svih tijela u sustavima upravljanja i kontrole ESIF-a redovito se provode aktivnosti vezane uz dijeljenje dobre prakse i preporuka u cilju sprečavanja nepravilnosti koje proizlaze iz pogrešne primjene pravila vezanih uz državne potpore i javnu nabavu.

Od početka provedbe do 30. lipnja 2023. održano je sveukupno 32 sastanka Mreže koordinatora iz područja javne nabave i 28 sastanaka Mreže koordinatora iz područja državnih potpora.

S ciljem prevencije nastanka nepravilnosti i prijevара, razmjene dobre i loše prakse u postupanju te izvještavanju i praćenju postupanja po utvrđenim nepravilnostima, u siječnju 2017. uspostavljena je Mreža za upravljanje nepravilnostima. Sastanci ove Mreže održavaju se redovito svaka četiri mjeseca ili ranije po potrebi. Do trenutka izrade ovoga Izvješća pa do kraja izvještajnog razdoblja održan je sveukupno 21 sastanak Mreže za upravljanje nepravilnostima.

Na odluke o nepravilnosti, odnosno u njima utvrđene vrste nepravilnosti i određene financijske korekcije, korisnici bespovratnih sredstava imaju pravo podnijeti prigovor UT-u, o kojem se donosi rješenje protiv kojega se može pokrenuti i upravni spor. Navedena prava korisnici često i koriste zbog čega je radno opterećenje u dijelu ove funkcije UT-a izrazito visoko.

MRRFEU je raznim mjerama, kao što su zapošljavanja, premještaji i interna reorganizacija posla ubrzao rješavanje ovih prigovora, pa je u prvom polugodištu ove godine u odnosu na isto lanjsko razdoblje dinamika rješavanja ubrzana za više od 50 %, a sve u svrhu povećanja apsorpcije sredstava.

Dodatno, kako bi se spriječile poteškoće u provođenju postupaka dodjele bespovratnih sredstava, MRRFEU kao UT, vezano uz postupanje po prigovorima prijavitelja u postupcima odabira operacija, priprema Izvješća o radu Komisije za razmatranje prigovora u kojima se na

jasan, sažet i sveobuhvatan način daju preporuke za unapređenje postupka dodjele. U tom smislu do sada je izrađeno osam Izvješća o radu, sa svrhom da se cjelokupan postupak dodjele bespovratnih sredstava, koji često zna biti dugotrajan, složen i zahtjevan za prijavitelje koji apliciraju za bespovratna sredstva, učini jednostavnijim za prijavitelje te spriječe pogreške koje isti čine pri pripremi projektnih prijava. Isto tako, Izvješće sadrži i statistički pregled prigovora te preporuke za postupanje posredničkim tijelima. Pored statističkog pregleda prigovora, Izvješće sadrži i statistički pregled upravnih sporova u referentnom razdoblju.

U svrhu ispunjavanja uvjeta koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine a vezano uz ispunjavanje horizontalnih uvjeta 3. Djelotvorna primjena i provedba Povelje EU-a o temeljnim pravima i 4. Provedba i primjena Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (UNCPRD) u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ nastavljeno je s izradom materijala i informacija u svrhu ispunjavanja navedenih uvjeta u sklopu pripreme programa PKK I ITP za sljedeće financijsko razdoblje. Izrađene su kontrolne liste za provjeru usklađenosti s Poveljom i Konvencijom kao dio ZNP- a.

Vezano za aktivnosti održavanja edukacije „Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i prava osoba s invaliditetom u ESI fondovima“ za tekuće programsko razdoblje, u izvještajnom razdoblju održane su tri edukacije. Kao nastavak redovnih aktivnosti jačanja kapaciteta koordinatora za nediskriminaciju i priprema za novo programsko razdoblje održana je i jedna edukacija na temu „Jednakost i prava osoba starije životne dobi“.

OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“

Na ostvarenje ciljeva OPULJP-a i osiguranje učinkovite provedbe s ciljem dostizanja N+3 ciljeva u prvoj polovici 2023. utjecali su sljedeći izazovi:

- potreba za daljnjim jačanjem kapaciteta tijela u sustavu upravljanja i kontrola (daljnje zapošljavanje, edukacijske aktivnosti i sl.)
- potreba za dodatnim pojednostavljenjem procedura upravljanja te smanjenje administrativnih koraka i zahtjeva
- potreba za ubrzanjem provedbe kontrole od strane tijela u sustavu upravljanja, aktivna uporaba uzorkovanja u kontrolnom procesu
- korištenje većeg broja pojednostavljenih troškovnih opcija (PTO), kao i priprema novih prijedloga PTO
- unaprjeđenje postojećih informacijskih sustava u svrhu bržeg, točnijeg i jednostavnijeg prikupljanja podataka povezanih s izvještavanjem prema EK

UT OPULJP-a kao primjer dobre prakse može navesti primjenu pojednostavljenih troškovnih opcija koje u velikoj mjeri olakšavaju provedbu Operativnog programa, ubrzavaju postupak kontrole troškova od strane PT2, smanjuju razinu grešaka, ubrzavaju i olakšavaju korisnicima provedbu projekata te u konačnici olakšavaju i ubrzavaju postupak ovjeravanja sredstava prema EK. Primjena pojednostavljenih troškovnih opcija bilo kroz korištenje mogućnosti koje je EK definirala Uredbama ili primjenom metodologija koje je razvila država članica uvelike pomaže i u ispunjenju N+3 ciljeva. Republika Hrvatska kao članica Europske unije trenutno ima pet prihvaćenih uredbi pojednostavljenih troškovnih opcija temeljem Delegiranih akata. Osim predmetnih, UT OPULJP aktivno surađuje s PT-ima u implementaciji različitih oblika pojednostavljenja definiranih Uredbama EK, kao što su *off-the-shelf* SCO, fiksni postotak rada i sličnih modaliteta propisanih Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br.

1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018.), a sve u svrhu dodatnog pojednostavljenja potraživanja i ovjeravanja sredstava, kao i reduciranja administrativnog opterećenja.

Radi dodatnog rasterećenja tijela u Sustavu upravljanja i kontrole, UT također aktivno promišlja dorade Smjernica i pripadajućih priloga u svrhu ubrzavanja, olakšavanja i osiguravanja ispravnosti funkcioniranja Operativnog programa, posebice u segmentu njegova skorog zaključenja.

Nastavno na provedeni postupak javne nabave za provedbu sedam evaluacija (vrednovanja) u okviru OPULJP-a, tadašnje Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava je kao Naručitelj tijekom 2020., sklopilo ugovore za sedam grupa predmeta nabave s odabranim izvršiteljima. Ugovori su sklopljeni za: vrednovanje Prioritetne osi 1 „Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage“ uz vrednovanje učinka mjera aktivne politike zapošljavanja; vrednovanje Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje“; vrednovanje Prioritetne osi 3 „Obrazovanje i cjeloživotno učenje“; vrednovanje Prioritetne osi 4 „Dobro upravljanje“; vrednovanje Prioritetne osi 5 „Tehnička pomoć“ uz vrednovanje mjera informiranja, komunikacije i vidljivosti; vrednovanje djelotvornosti, učinkovitosti i učinka provedbe OPULJP i intervencija ESF-a prema kriteriju regionalne i lokalne zastupljenosti uz vrednovanje horizontalnih načela te vrednovanje društvenog poduzetništva u RH. Svih sedam evaluacija je dovršeno do travnja 2022. godine.

U okviru svih ugovorenih evaluacija, evaluatori su morali dostaviti Početno izvješće, Izvješće u tijeku provedbe te Završno izvješće o provedenom vrednovanju sa završnim zaključcima i preporukama. Završna izvješća svih vrednovanja javno su dostupna.

U izvještajnom razdoblju provedena je Strukturirana anketa o krajnjim primateljima pomoći hrane i/ili osnovne materijalne pomoći u okviru OPFEAD za razdoblje 2014. - 2020. čije je Završno izvješće odobreno u prosincu 2022. Iako nije riječ o evaluaciji u užem smislu, prikupljeni podaci i nalazi o društveno-ekonomskoj pozadini, trenutnoj i prijašnjoj situaciji krajnjih primatelja pomoći te njihovim iskustvima s pomoći financiranom iz FEAD-a, kao i o iskustvima partnerskih organizacija čiji su predstavnici također anketirani, poslužiti će u planiranju budućih istovjetnih intervencija u narednom programskom razdoblju.

Iz do sada provedenih evaluacija, sljedeće sumirane preporuke se mogu izdvojiti kao naučene lekcije i podloga za buduće planiranje:

- primijeniti regionalni pristup u planiranju poziva i provođenju projekata te se u proces planiranja preporuča uključiti širi krug horizontalnih dionika kao što su regionalni i lokalni partneri
- unaprijediti informacijski sustav u svrhu osiguranja učinkovitosti prijave prijedloga projekata i praćenja provedbe projekata
- pojednostavniti procedure, ujednačiti prakse različitih posredničkih tijela i osigurati kontinuitet pristupa projektima unutar istih poziva, između ostalih načina i kroz intenziviranje razmjena iskustava zaposlenika PT2 na poslovima provjere i odobravanja ZNS-ova
- proširiti korištenje pojednostavljenih troškovnih opcija i uzorkovanja za provjeru prihvatljivosti troškova umjesto provjeravanja svakog pojedinačnog troška, što se može pospješiti edukacijama za djelatnike o osmišljavanju metodologija za pojedine vrste pojednostavljenih troškovnih opcija i o njihovoj primjeni
- osnažiti koordinaciju među nadležnim tijelima i uskladiti intervencije s ciljem sinergijskih učinaka

- osmisлити sustav edukacija posebno prilagođenih za ESF+ uz stalno dostupne online edukacije na temu ESF+
- ojačati kanale prema potencijalnim korisnicima, uključujući prikupljanje informacija o njima i edukacije o dizajnu projekata te sadržaju i proračunu projektne prijave
- kontinuirano jačati kapacitete za strateško planiranje i izrađivati analitičke podloge
- osigurati veće pridavanje važnosti osiguravanju održivosti rezultata projekata, posebno kroz suradnju sa sektorski nadležnim tijelima
- dodatno (sadržajno) ojačati koordinaciju i komunikaciju između svih dionika, a posebno tijela SUK-a
- ubrzati postupak dodjele i odobravanja ZNS-ova te poštovati rokove
- dodatno ojačati kapacitete svih tijela SUK-a, a posebno PT2
- povećati redovitost u objavama i poštivati planove objava poziva što korisnicima omogućuje realistično planiranje aktivnosti i procjenu svojih kapaciteta te je posebno važno za one pozive koji osiguravaju socijalne usluge u širem smislu; u tu svrhu, detaljnije definirati proces pripreme poziva, posebno u pogledu donošenja planova objave poziva, pregleda stanja pripreme poziva, te načina (hodograma) suradnje i koordinacije tijela SUK-a međusobno i sa sektorski nadležnim tijelima u tom procesu
- jasnije i detaljnije definirati kriterije odabira te osigurati kvalitetniji angažman vanjskih ocjenjivača projektnih prijava
- u idućem programskom razdoblju pripremiti detaljnu intervencijsku logiku za svaki specifični cilj koja se može jasnije povezati s konkretnim intervencijama i pružiti podlogu za okvir uspješnosti (pokazatelje i ciljne vrijednosti) te pripremiti okvirni višegodišnji plan objave poziva već u trenutku programiranja u sklopu pripreme intervencijske logike za cijelo programsko razdoblje. Preporučuje se detaljnije pristupiti planiranju reformskih intervencija u smislu očekivanih ishoda te nužnih preduvjeta da bi se očekivani ishodi ostvarili u ciljanim vrijednostima i vremenskom periodu
- preporuča se da UT osigura pravovremeno provođenje vrednovanja čiji će rezultati poslužiti kao temelj za donošenje odluka.

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.

Najveći dio alokacije Programa usmjeren je na investicijske mjere, za projekte koji generiraju rast i razvoj prvenstveno poljoprivrednog, prerađivačkog i šumarskog sektora, no značajan udio odlazi i na tzv. IAKS mjere, koje su jedan od najvažnijih mehanizama Zajedničke poljoprivredne politike za očuvanje okoliša i smanjenje negativnog utjecaja poljoprivrede, odnosno za osiguravanje zdrave i održive poljoprivrede i zdravog okoliša.

Od investicijskih mjera, poljoprivrednicima su se kao najznačajnije mjere pokazale Mjera 4 „Ulaganja u fizičku imovinu“ koja omogućava sufinanciranje ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju (uključujući kupnju poljoprivredne mehanizacije) i preradu poljoprivrednih proizvoda, korištenje obnovljivih izvora energije za vlastite potrebe, kao i djelatnosti usmjerene ka navodnjavanju poljoprivrednih površina i očuvanja krajobraznih vrijednosti te Mjera 6 „Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja“ kojom se potiču mladi poljoprivrednici, mala poljoprivredna gospodarstva i ulaganja u nepoljoprivredne djelatnosti. Pokazan je značajan interes korisnika i za Mjeru 7 „Temeljne usluge i obnova sela u ruralnom području“ putem koje se dodjeljuju potpore za izradu kvalitetnih lokalnih strateških dokumenata, rekonstrukciju i izgradnju cestovne i komunalne infrastrukture, izgradnju objekata namijenjenih predškolskom odgoju, kulturnim i društvenim aktivnostima te širenju sportsko-

rekreacijskih sadržaja čime se stvaraju preduvjeti za poticanje društveno-gospodarskog rasta i zaustavljanje depopulacijskog trenda čime ruralna područja trebaju postati poželjna mjesta za život i rad.

U početku provedbe IAKS mjera ruralnog razvoja (mjere 10, 11, 13, 14) odaziv korisnika je bio nedostatan u mjeri 10. MPOLJ je svake godine poduzimalo različite aktivnosti kako bi se potencijalni korisnici motivirali i odlučili na provedbu ove važne mjere. Najveći porast korisnika koji je podnio zahtjev za potporu za M10 je u 2019. te se bilježi povećanje za 62 % u odnosu na 2018., najviše zahvaljujući intenzivnoj promotivnoj kampanje na terenu „Poljoprivrednik za 10“ kojom se ciljano promovirala M10. U pripremi ove kampanje zajedno su sudjelovali MPOLJ, Savjetodavna služba, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, upravni odjeli za poljoprivredu jedinica regionalne i lokalne samouprave, kao i pojedine udruge poljoprivrednih proizvođača na području cijele RH.

U 2021. godini u odnosu na 2020. godinu bilježi se daljnji porast korisnika koji su podnijeli zahtjev za mjeru 10 za 28 %, odnosno za 65 % ako se radi usporedba s brojem korisnika u 2019. godini. Preliminarni podaci o podnesenim zahtjevima za potporu za 2022. godinu pokazuju daljnji rast broja korisnika koji su podnijeli zahtjev za IAKS mjere ruralnog razvoja. Rezultat je to svakodnevnog informiranja od strane djelatnika Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, MPOLJ i Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu. U ožujku 2022. tiskane su i distribuirane brošure s najvažnijim podacima o provedbi IAKS mjera (brošura za mjere 10, 11 i 13 te posebna brošura za mjeru 14) ruralnog razvoja, a iste su dostupne na mrežnim stranicama MPOLJ s ciljem dobivanja informacija o tome kako poboljšati provedbu anketirani su postojeći, kao i potencijalni korisnici.

Tijekom druge polovice 2022. godine intenzivirale su se aktivnosti u vezi edukacija LAG-ovca i konzultacijskog procesa za pripremu LRS za razdoblje 2023. – 2027. godine.

Radi pojave prirodnih nepogoda, tijekom druge polovice 2022. godine, javila se potreba za objavom novog natječaja za tip operacije 5.2.1. „Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala“ za dodjelu potpore za obnovu poljoprivrednog potencijala narušenog elementarnim i prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima. Isto tako, za poljoprivrednike koji nisu obnovili svoj poljoprivredni potencijal uništen potresom, objavljen je još jedan natječaj u kojima je predmet potpore bila obnova poljoprivrednog potencijala narušenog potresom 22. ožujka 2020. i potresima od 28. i 29. prosinca 2020. Cilj objavljenih natječaja bio je osigurati održivost poljoprivredne proizvodnje i izvor prihoda stanovništvu ruralnih prostora, kako bi se spriječilo propadanje poljoprivrednih gospodarstava i iseljavanje iz potresom pogođenog područja.

Mrežna stranica jedan je od najvažnijih komunikacijskih alata te bilježi iznimnu posjećenost. Na Facebook stranici Programa ruralnog razvoja od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. bilo je 57 objava, dobiveno je 550 novih pratitelja, a paralelno su korištene i društvene mreže Twitter i LinkedIn. Također, kampanje na radio postajama su se pokazale kao jedan od najučinkovitijih alata za dijeljenje informacija za potencijalne korisnike i opću javnost. U prvoj polovici 2023. godine na radiju je provedena kampanja za izravna plaćanja i IAKS mjere.

Također, 2023. godine održano je niz radionica i to za potencijalne korisnike podmjere 4.2, više radionica za LAG-ove i korisnike izravnih plaćanja i IAKS mjera ruralnog razvoja te za agrarne novinare.

Pozivni centar namijenjen informiranju potencijalnih korisnika o mogućnostima financiranja PRR RH/SP ZPP djeluje kontinuirano kroz godinu.

Od sredine 2018. godine pokrenuti su i financijski instrumenti u okviru mjera 4, 6 i 8 kojima se potencijalnim krajnjim primateljima iz sektora poljoprivrede, prerade i šumarstva putem

financijskih posrednika (HAMAG-BICRO i HBOR) nude izuzetno povoljna kreditna sredstva i zajmovi od svega 0,1 % do 0,5 % kamate, odnosno stopa jamstva do 80 %. Financijski instrumenti koji su dostupni krajnjim primateljima su: Pojedinačno jamstvo za ruralni razvoj, Mikro zajmovi za ruralni razvoj, Mikro zajmovi za obrtna sredstva za ruralni razvoj te Mali zajmovi za ruralni razvoj koje provodi HAMAG-BICRO i Investicijski krediti za ruralni razvoj te Obrtna sredstva za ruralni razvoj koje provodi HBOR. Financijski instrumenti namijenjeni financiranju obrtnih sredstava potrebnih za neometano odvijanje proizvodnje i financiranje tekućeg poslovanja za prihvatljive krajnje primatelje pogođene epidemijom virusa SARS-CoV-2 pokrenuti su od sredine 2020.

Posljednjih nekoliko godina uložen je dodatni napor kako bi se skratile procedure obrade prijave na natječaje iz PRR-a, uvedena su administrativna rasterećenja i ubrzan je proces dodjele sredstava, a rezultat toga je i visoki stupanj iskorištenosti.

Temeljem novog Pravilnika o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. („Narodne novine“, broj: 91/19., 37/20., 31/21., 134/21. i 10/23.) svi se natječaji, prethodno objavi od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, objavljuju na portalu e-savjetovanja kako bi korisnici i svi ostali dionici mogli aktivno, transparentno i pravovremeno sudjelovati u kreiranju natječajnih pravila. Na taj način UT uključuje potencijalne korisnike i konzultante u proces kreiranja što jasnije propisanih odredbi natječaja, razmatrajući sve zaprimljene primjedbe i komentare temeljem kojih se natječaj finalizira za objavu. Dodatno, korisnicima je na ovaj način na raspolaganju još više vremena za pripremu kvalitetnih prijava.

OPERATIVNI PROGRAM ZA POMORSTVO I RIBARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2014. - 2020.

U okviru Vrednovanja učinkovitosti i djelotvornosti OPPiR-a provedenog u prethodnim izvještajnim razdobljima, a nastavno na sveobuhvatnu analizu i zaključke provedene evaluacije, donesen je sljedeći niz preporuka za poboljšanje daljnje provedbe OPPiR-a:

- unaprijediti praćenje pokazatelja zaposlenosti i neto dobiti, posebice u sektoru akvakulture, na način da se postizanje pokazatelja može direktno povezati s potporom iz OPPiR-a (mjeriti konkretan učinak potpore)
- dodatno unaprijediti sustav kontrole iskrcaja i povećati postotak kontroliranih iskrcaja
- poticati dodatno udruživanje proizvođača u organizacije proizvođača, ali i stvaranje udruženja organizacija proizvođača te međugranskih organizacija te pratiti i mjeriti konkretne koristi koje članice imaju od udruživanja
- poticati druge oblike udruživanja i suradnje subjekata u ribarstvu i akvakulturi, primjerice kroz klastere ili druga interesna udruživanja većih i manjih gospodarskih subjekata
- razmisliti o subvenciji skupljanja morskog otpada (posebice od strane kočara), npr. kao mjeru Lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (u daljnjem tekstu: LRSR)
- s dodatnom pozornošću pratiti mjere i pokazatelje koji se odnose na zaštitu okoliša (prioritet Unije 2, specifični ciljevi 2 i 3) te povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije (prioritet Unije 4)
- pokazatelj iz prioritet Unije 3 – povećanje broja iskrcaja koji su podvrgnuti fizičkoj kontroli potrebno je značajnije povećati

- pratiti moguće probleme pri provedbi projekata iz OPPiR-a i korektivno reagirati kroz dodatne informativne radionice, savjetodavne usluge i sl.
- poticati aktivnu komunikaciju s poslovnim bankama oko osiguranja adekvatnih financijskih paketa za potporu korisnicima u provedbi projekata koji se sufinanciraju iz OPPiR-a
- poticati komunikaciju sa znanstveno-istraživačkim institucijama radi osmišljavanja projekata istraživanja, razvoja i inovacija
- organizirati radionice s predstavljanjem primjera dobre prakse inovacijskih projekata drugih zemalja članica EU (usporedivih s RH)
- unaprijediti praćenje doprinosa OPPiR-a tematskim ciljevima ESI fondova ne samo kroz financijske pokazatelje nego i kroz ciljne vrijednosti kvalitativnih pokazatelja (npr. pokazatelje konteksta i rezultata) za svaki od promatranih tematskih ciljeva te ih povezati s brojem projekata koji doprinose svakom promatranom tematskom cilju
- osigurati dodatnu edukaciju FLAG-ova o strateškom planiranju, umrežavanju i stvaranju partnerstava te pripremi i provedbi projekata, s osvrtnom na šire teme koje se tiču „plavog rasta“ odnosno društveno-gospodarskog razvoja lokalnih obalnih zajednica – na taj način iskustvo provedbe LRSR mogu doprinijeti i nacionalnoj razvojnoj politici u ribarstvu i razvoju obalnih zajednica
- dodatno poticati i pružati kontinuiranu podršku (operativnu i savjetodavnu) FLAG-ovima u informiranju o važnosti LRSR i prilikama koje se kroz nju nude dionicima lokalne zajednice
- pomoći FLAG-ovima da još snažnije promoviraju OPPiR u lokalnim zajednicama
- razmisliti o uvođenju nezavisne ex-ante evaluacije LRSR, radi unaprjeđenja njihove kvalitete te da se olakša njihovo usvajanje od strane UT-a
- dodatno poticati aktivnosti suradnje i razmjene znanja i iskustva među FLAG-ovima te s drugim zemljama članicama (usporedivih s RH)
- jačati svijest o LRSR ne samo kroz FLAG-ove nego i kroz županijske i lokalne razvojne agencije, komore, turističke zajednice i ostale relevantne lokalne institucije, čime će se doprinijeti i njihovom umrežavanju i osmišljavanju kvalitetnijih projekata
- kroz informativne radionice dodatno promicati horizontalna načela, upoznavati korisnike s dobrom praksom uključivanja ovih načela u projekte, davati primjere dobre prakse drugih zemalja članica (usporedivih s RH)
- razmisliti o uvođenju obveze uključivanja horizontalnih načela u postupke nabave za korisnike potpora iz OPPiR-a (npr. zelena javna nabava)
- intenzivnije koristiti tehničku pomoć za pripremu za budući
- programski period kroz izradu studijskih podloga i analiza koje će omogućiti još ambiciozniji pristup korištenju EU sredstava te još kvalitetnije definirati nacionalnu razvojnu politiku u ovom sektoru.

Slijedom danih preporuka, nastavljeno je praćenje i provedba preporuka iz provedenog vrednovanja. Naime, u skladu sa Konačnim izvještajem o provedenoj evaluaciji, izrađen je Akcijski plan za provedbu i praćenje preporuka, uključujući i predviđene rokove za njihovu provedbu.

Nadalje, u prethodnom izvještajnom razdoblju provodilo se i vrednovanje OPPiR-a na razini Prioriteta Unije 4. Svrha vrednovanja je analiza postignuća i davanje preporuka za poboljšanje djelotvornosti i učinkovitosti OPPiR-a, Prioriteta 4. „Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije“ putem sljedećeg posebnog cilja: promicanja gospodarskog rasta, društvene uključenosti, stvaranja radnih mjesta i pružanja podrške upošljivosti i mobilnosti radne snage u obalnim i kontinentalnim zajednicama koje ovise o ribolovu i akvakulturi, uključujući diversifikaciju aktivnosti u ribarstvu te prema ostalim sektorima pomorskog gospodarstva, na temelju analiza i procjena djelotvornosti i učinkovitosti provedbe mjera III.1. „Pripremna potpora za izradu lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu“ te mjera III.2./III.3. „Provedba lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu“.

Vrednovanjem su donesene sljedeće preporuke:

- Razmotriti uvođenje pojednostavljene metode financiranja (simplified cost options) za pripremne potpore te tekuće troškove i troškove vođenja, što bi značajno smanjilo administrativno opterećenje i za Upravljačko tijelo i LAGUR-e te im omogućilo da manje vremena troše na prikupljanje dokumentacije i provjeru utroška financijskih sredstava, a više na provedbu LRSR i postizanje ciljeva. Sukladno tipu aktivnosti odnosno troška, moguć je odabir između nekoliko vrsta pojednostavljenih metoda financiranja, poput paušalnih iznosa, jediničnih troškova i fiksne stope
- Razmotriti uključivanje „krovnih projekata“ („umbrella projects“) kako bi se olakšao pristup financiranju malim korisnicima
- Dodatno informirati LAGUR-e o važnosti određivanja pokazatelja ishoda/outputa koji su mjerljivi, ostvarivi te mjere stvaran i širi učinak provedbe LRSR-ova, kao i staviti naglasak na uključivanje pokazatelja koji se odnose na zaštitu okoliša. Važno je u LRSR uključiti preciznu definiciju pokazatelja, objašnjenje kako će se mjeriti i unaprijed odrediti objektivne izvore informacija, uzimajući u obzir dostupnost odgovarajućih podataka
- Analizirati ostvarenje pokazatelja rezultata za razdoblje 2014. – 2020. i realno procijeniti mogućnost njihova ostvarenja do 2023. godine te iskoristiti naučene lekcije za definiranje pokazatelja za buduće razdoblje, odnosno identificirati mjere i aktivnosti najpogodnije za njihovo ostvarenje
- Dodatno promicati i osvijestiti važnost uključivanja horizontalnih načela u LRSR, s posebnim naglaskom na promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabranu diskriminacije te pristupačnost za osobe s invaliditetom, što su načela kojima je teže ostvariti pozitivan doprinos kroz uobičajeni tip mjera koje se provode unutar LRSR-ova
- Pojednostaviti procedure izmjene LRSR, odnosno iz procedure izmjene LRSR-a izdvojiti dijelove koji nisu obavezni sadržaj (kao što je indikativni plan) i ostalo detaljnije obraditi u natječajnoj ili drugoj popratnoj dokumentaciji, sve kako bi se povećala fleksibilnost, omogućilo prilagođavanje potrebama na terenu i minimizirale potrebe za izmjenama LRSR
- Pojednostavljenje administrativnih procedura u procesu ocjenjivanja i ugovaranja projekata (primjerice: precizno odrediti koja je potrebna dokumentacija, koristiti sve javno dostupne podatke iz službenih izvora koji su dostupni UT-u/LAGUR-ima, unificirati dokumentaciju koju je potrebno dostaviti, izbjegavati situacije u kojima se projekti odbacuju umjesto da se traže potrebna pojašnjenja i dr.)
- Intenzivirati aktivnosti animacije te koristiti razmijenjene primjere dobre prakse različitih LAGUR-a u provedbi ovih aktivnosti

- Pravovremeno i adekvatno pokrenuti proces uključivanja ključnih dionika u procesu planiranja mjera za nove strategije kako bi se u najboljoj mjeri zadovoljile njihove potrebe i na najbolji način iskoristila sredstva na raspolaganju
- Potaknuti svaki pojedini LAGUR na analizu učinka provedenih aktivnosti uključivanja dionika u procesu izrade LRSR za razdoblje 2014. – 2020., kao i iskoristiti nalaze ove evaluacije, kako bi se aktivnosti konzultacija i uključivanja ključnih dionika u proces izrade LRSR za razdoblje 2021. – 2027. provodile koristeći alate i metode koji su se pokazali najučinkovitijima za pojedini LAGUR
- Na početku programskog razdoblja uspostaviti ciljne vrijednosti za ključne pokazatelje animacijskih aktivnosti LAGUR-a te o njima povremeno izvještavati Upravljačko tijelo
- U skladu s preporukama Završnog izvješća Vrednovanja učinkovitosti i djelotvornosti Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. - 2020. iz 2019. godine, kao i u ovom dokumentu prikazanim primjerima dobre prakse drugih zemalja, evaluatori smatraju kako bi veća razina udruživanja i suradnje, kako između LAGUR-a tako i s drugim subjektima relevantnim za razvoj ribarstva i akvakulture, donijela značajne koristi i povećala učinke od provedbe LRSR-ova. Predlaže se poticati i druge oblike udruživanja i suradnje subjekata u ribarstvu i akvakulturi, primjerice kroz klastere ili druga interesna udruživanja većih i manjih gospodarskih subjekata
- Što preciznije identificirati potrebe na područjima pojedinog LAGUR-a te jasnije definirati tipove intervencija u skladu s mogućnostima definiranim Operativnim programom i EU regulativom
- Organizirati radionice s predstavljanjem primjera dobre prakse (inovacijskih) projekata drugih zemalja članica EU, ali s pažljivim odabirom onih koji su provedivi na ciljanim područjima
- Mjere za buduće razdoblje potrebno je formulirati uzimajući u obzir usmjerenje EU prema zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji te, ponajviše, plavom rastu
- Objaviti (i redovito ažurirati) indikativni raspored poziva za projekte svakog LAGUR-a na njihovoj mrežnoj stranici, za razdoblje od minimalno jedne godine, kako bi se kandidati mogli unaprijed pripremiti
- Predlaže se razmotriti pojednostavljenje obrazaca za prijavu projekata na način da se određene odjeljke/polja prijavnog obrasca učini obveznima samo za projekte veće vrijednosti, dok se za vrlo male projekte (primjerice ispod 10.000,00 €) ispunjava pojednostavljena verzija prijavnog obrasca, što bi značajno olakšalo prijavu malim korisnicima
- Dugoročno razmotriti mogućnost, za natječaje za koje se procijeni da je to prikladno, objaviti ih kao trajne pozive s rokom do iskorištenja sredstava, odnosno do određenog krajnjeg roka. Navedeni pristup mogao bi doprinijeti stabilnijem priljevu projektnih prijedloga, boljem planiranju projekata i ravnomjernijem administrativnom opterećenju, a da ne dođe do smanjenja kvalitete projekata
- Intenzivnije promovirati LRSR-ove ne samo kroz LAGUR-e nego i kroz razvojne agencije, turističke zajednice, gospodarske i obrtničke komore te ostale relevantne lokalne i regionalne institucije
- Vezano uz praćenje provedbe i izvršenja strategija, predlaže se uspostaviti jedinstven i ujednačen sustav za praćenje ostvarenja Akcijskog plana (i njegove eventualne

izmjene), broj prijavljenih projekata, vezane podatke i analitiku prijavljenih projekata te doprinos projekata ciljevima i pokazateljima, praćenje ostvarenja Financijskog plana i ispravnosti utroška proračunskih sredstava, a koji bi bio usklađen i s obveznim sadržajem godišnjeg izvješća o radu (provedbi LRSR) UT-a

- Predlaže se razmisliti o omogućavanju modela predfinanciranja projekata, što je od strane ključnih dionika više puta naglašeno kao jedno od ključnih pitanja za osiguravanje većeg broja prijavitelja. Nadalje, predlaže se poticati aktivnu komunikaciju s poslovnim bankama oko osiguranja adekvatnih financijskih paketa za potporu korisnicima u provedbi projekata koji se sufinanciraju iz OPPiR-a
- Predlaže se odustajanje od koncepta obvezujućih ponuda za dokazivanje realnosti iznosa troška i omogućavanje prijaviteljima da u sklopu projektne prijave prilože neobvezujuće ponude, jer iz vrednovanja nije vidljiva dodana vrijednost navedenog koncepta niti rizici koji bi isti opravdali, dok bi navedeni prijedlog imao pozitivnog utjecaja na potencijalne projektne prijedloge
- Kontinuirano jačati kapacitete LAGUR-a za pripremu i provedbu strategija, kao i intenzivirati edukativne i informativne aktivnosti u razdoblju pripreme budućih LRSR-ova
- Osigurati dodatnu edukaciju LAGUR-a o širim temama koje se tiču plavog rasta, EU taksonomije i drugih aktualnih tema.

Na temelju prethodno navedenih preporuka vrednovanja izrađen je Akcijski plan za unaprjeđenje procesa pripreme i provedbe LRSR u programskom razdoblju 2021. - 2027. Isti je upućen Službama/Odjelima nadležnima za provedbu pojedinih preporuka vrednovanja te se, slijedom navedenoga, nastavlja praćenje i provedba preporuka iz provedenog vrednovanja, a sukladno Akcijskom planu.

Uz navedeno, utvrđena je potreba za podizanjem razine upravljanja u svim procesima s posebnim naglaskom na podizanju broja službenika i kompetencija službenika sustava upravljanja i kontrole, uzimajući u obzir iskustvo stečeno u smislu povećane razine radne opterećenosti uslijed dodatnih mjera potpore uvedenih kao pomoć u ublažavanju posljedica kako COVID-a-19, tako i ratnih zbivanja u Ukrajini, kao i u usporednom procesu provedbe OPPiR-a i provedbe novog programa za 2021. – 2027.

PROGRAMI TERITORIJSKE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2014. – 2020.

Prepoznato je nekoliko izazova s kojima se sustav upravljanja i kontrole susretao i susreće:

- potreba za daljnjim jačanjem kapaciteta tijela u sustavu upravljanja i kontrola (povećanje broja službenika, daljnje zapošljavanje i edukacija)
- potreba za dodatnim pojednostavljenjem procedura upravljanja i kontrole
- potreba za ubrzanjem provedbe kontrole od strane tijela u sustavu upravljanja
- izazovi održavanja kontinuiteta provedbe projekata zbog inflatornog pritiska na cijene.

S korisničke razine najveći izazov je osigurati vlastito sufinanciranje projekata te predfinancirati projektne aktivnosti do trenutka prve isplate sredstava. Također, potrebno je jačati administrativne, financijske i operativne kapacitete korisnika.

Konačno izvješće o učinkovitosti Programa (Interreg IPA Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014. – 2020. te Hrvatska - Srbija 2014. - 2020.) pokazalo je da sustav dobro funkcionira, kvaliteta upravljanja programima je na visokoj razini te je većina ciljnih vrijednosti programskih pokazatelja učinka već ostvarena ili će sigurno biti ostvarena do kraja 2023. Izvješće je također pokazalo visoku razinu zadovoljstva korisnika bespovratnih sredstava (održane brojne radionice o pripremi te o provedbi projekata, kvalitetno pripremljene upute kako za pripremu tako i za provedbu projekata, stalna komunikacija s korisnicima na dnevnoj osnovi). Međutim, postoji potreba za ubrzavanjem kontrolnih procesa što je moguće osigurati kroz jačanje i povećanje administrativnih kapaciteta.

S obzirom da je interes prijavitelja za sudjelovanjem u ETS Programima suradnje višestruko veći od dostupnih sredstava, osigurana je veća alokacija za nove programe u razdoblju 2021. - 2027.

Potrebno je pojednostaviti procese kontrole te ubrzati isplate prema korisnicima sredstava.

4. NEPRAVILNOSTI

U razdoblju od početka financijskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja drugog tromjesečja 2023. Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) prijavljena¹⁵ su 593 slučaja nepravilnosti u provedbi (operativnih) programa financijskog razdoblja 2007. - 2013. i (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. - 2020¹⁶. Među navedenim slučajevima nepravilnosti, zatvoreno¹⁷ je njih 203 (34,23 % prijavljenih slučajeva nepravilnosti). Razlika u broju zatvorenih slučajeva nepravilnosti u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje proizlazi iz činjenice da je OLAF ponovo otvorio prethodno zatvorene slučajeve radi izmjena i dopuna izvještaja o nepravilnostima podacima koji su nedostajali, a što je velikim dijelom uzrokovano nedostacima u OLAF-ovom elektroničkom sustavu za izvještavanje o nepravilnostima (*Irregularity Management System, IMS*) koji su u procesu rješavanja.

Iznos koji se odnosi na nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od drugog tromjesečja 2008. do kraja drugog tromjesečja 2023. čini otprilike 88,00 milijuna eura, od čega je EK-u ovjereno 56,22 milijuna eura (63,92 % ukupnog iznosa nepravilnosti).

Ako se promatra **broj nepravilnosti**, u **financijskom razdoblju 2007. - 2013.**, najveći dio nepravilnosti odnosio se na komponentu II programa IPA – Prekogranična suradnja (31,68 %), nakon čega slijede IPARD (19,25 %) i EFRR (18,01 %). Ako se, s druge strane, promatra **iznos nepravilnosti** u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju EFRR (58,22 %), KF (14,96 %) i IPARD (11,83 %).

U **financijskom razdoblju 2014. - 2020.**, najveći **broj nepravilnosti** utvrđen je u okviru EPFRR-a (59,95 %), nakon čega slijede EFRR (15,51 %) i ESF (12,04 %). Ako se promatra **iznos nepravilnosti** u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju KF (36,38 %), EFRR (21,91 %) i ESF (19,39 %).

Detaljan pregled navedenih nepravilnosti prema programskim razdobljima i prema fondovima EU-a prikazan je u Tablici 19.

¹⁵ U skladu s propisima EU-a, države članice dužne su OLAF-u prijaviti nepravilnosti koje imaju sljedeća obilježja: nepravilan iznos troška (koji se odnosi na sredstva Europske unije) jednak je ili veći od 10.000 eura te je odobren za isplatu Korisniku i Tijelo za ovjeravanje ga je ovjerilo Europskoj komisiji (uključen je u Izjavu o izdacima koja je podnesena Europskoj komisiji). U slučajevima sumnje na prijevaru, nepravilan iznos ne mora biti ovjeren Europskoj komisiji. Nepravilnosti se prijavljuju OLAF-u putem elektroničkog sustava za izvještavanje o nepravilnostima (*Irregularity Management System, IMS*).

¹⁶ Navedeni podaci ne uključuju prijavljene nepravilnosti koji se odnose na Europski fond za jamstva u poljoprivredi s obzirom da taj fond nije uključen u Europske strukturne i investicijske fondove u smislu Uredbe br. 1303/2013.

¹⁷ Slučaj nepravilnosti smatra se zatvorenim ako je donesena odluka da se ranije utvrđena nepravilnost više ne smatra nepravilnošću ili su provedene sve korektivne mjere i svi neprihvatljivi izdaci su vraćeni Europskoj komisiji / izuzeti iz Izjave o izdacima. Iznos povrata računa se samo za zatvorene slučajeve nepravilnosti jer je iznos povrata kod otvorenih slučajeva podložan čestim promjenama zbog toga što korisnici nepravilan iznos mogu vraćati u obrocima.

Tablica 19: Nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od početka programskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja drugog tromjesečja 2023., prema fondovima EU-a

Fond/ program	Broj prijavljenih nepravilnosti		Iznos nepravilnosti (u tis. EUR)		Iznos vraćen Europskoj komisiji (u tis. EUR)	
	Ukupan broj	- od čega broj zatvorenih slučajeva	Ukupan iznos (u tis. EUR)	- od čega ovjereno Europskoj komisiji	Ukupan iznos (u tis. EUR)	- od čega iznos koji se odnosi na zatvorene slučajeve
Programsko razdoblje 2007.-2013.						
IPA I	9	9	1.061,79	36,78	36,78	36,78
IPA II	51	44	228,97	137,86	69,99	56,89
IPA III	5	4	503,09	90,20	54,82	40,04
EFRR	29	7	9.214,86	8.241,99	5.324,89	1.882,71
KF	18	18	2.368,12	2.368,12	2.368,12	2.368,12
IPA IV	11	5	423,44	401,11	33,27	32,67
ESF	6	0	134,13	88,26	88,26	0,00
IPARD	31	21	1.872,50	1.790,28	1.621,09	97,09
EFR	1	1	21,60	21,60	21,60	21,60
Ukupno 2007.-2013.	161	109	15.828,50	13.176,20	9.618,83	4.535,89
Programsko razdoblje 2014.-2020.						
EFRR	67	25	15.805,36	14.385,60	12.593,22	11.572,40
EFRR - terit. suradnja	4	0	191,94	140,04	54,31	0,00
KF	24	1	26.237,04	9.252,68	7.674,66	4.277,75
ESF	52	7	13.982,41	8.869,38	4.894,17	170,38
EPFRR	259	42	13.585,73	8.075,65	4.012,37	1.024,34
EFPR	26	19	2.321,23	2.321,23	2.103,49	1.925,43
Ukupno 2014.-2020.	432	94	72.123,71	43.044,58	31.332,22	18.970,30
UKUPNO	593	203	87.952,21	56.220,78	40.951,04	23.506,19

Izvor: Elektronički sustav za izvještavanje o nepravilnostima (Irregularity Management System, IMS), zaključno sa 08.09.2023.

U pogledu **novih slučajeva nepravilnosti koji su utvrđeni i prijavljeni u izvještajnom razdoblju** (1. siječnja - 30. lipnja 2023.) nije bilo novo-utvrđenih slučajeva nepravilnosti u korištenju programa pretprijetne pomoći i fondova EU-a iz financijskog razdoblja 2007. - 2013.

Vezano uz korištenje fondova EU-a iz **financijskog razdoblja 2014. - 2020.**, u izvještajnom razdoblju utvrđen je i prijavljen **61 novi slučaj nepravilnosti**, što čini povećanje od 24,49 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Financijski iznos novih slučajeva nepravilnosti je otprilike 8,00 milijuna eura, a od tog iznosa EK-u je ovjereno 6,12 milijuna eura (76,77 %).

Među navedenim (novim) slučajevima, osam ih je istodobno zatvoreno, slijedom čega je izvršen povrat prema EK u iznosu od 213,17 tisuća eura.

Broj i iznos nepravilnosti prijavljenih OLAF-u u izvještajnom razdoblju prema fondovima EU-a prikazan je u Tablici 20.

Tablica 20: Broj i iznos nepravilnosti prijavljenih OLAF-u u izvještajnom razdoblju, prema fondovima

Fond/ program EU-a	Broj prijavljenih nepravilnosti		Iznos nepravilnosti (u tis. EUR)		Iznos vraćen Europskoj
	Ukupan broj	- od čega broj zatvorenih slučajeva	Ukupan iznos	- od čega ovjereno Europskoj komisiji	Ukupan iznos
Programsko razdoblje 2014.-2020.					
EFRR	7	0	343,48	343,48	0,00
EFRR - teritorijalna suradnja	1	0	21,35	21,35	0,00
ESF	9	1	4.144,71	3.698,79	41,67
EPFRR	44	7	3.461,60	2.055,58	171,50
UKUPNO	61	8	7.971,15	6.119,21	213,17

Izvor: Elektronički sustav za izvještavanje o nepravilnostima (Irregularity Management System, IMS), zaključno sa 08.09.2023.

Vezano uz vrste **nepravilnosti koje su utvrđene i prijavljene OLAF-u u izvještajnom razdoblju**, u korištenju **EFRR-a**, utvrđene su sljedeće nepravilnosti:

- U okviru izvršenja Ugovora o javnoj nabavi radova rekonstrukcije (dogradnje) zgrade doma zdravlja, **Korisniku su odobreni neprihvatljivi troškovi**. Naime, sklopljene su izmjene Ugovoru o nabavi zbog izvođenja dodatnih radova koji obuhvaćaju sustav vatrodajave, agregatsko napajanje objekta, sustav ozvučenja objekta i vanjsku rasvjetu parkirališta.

Nadležni PT 2 je utvrdio da dodatni radovi agregatskog napajanja objekta, sustav ozvučenja objekta i vanjska rasvjeta parkirališta nisu nužni za dovršetak projekta, odnosno ne obuhvaćaju radove koji utječu na potpunu gotovost i funkcionalnost građevine, nisu u skladu s principima ugovora „ključ u ruke“, te slijedom navedenog nisu prihvatljivi za sufinanciranje.

- **Prilagodavanje uvjeta sposobnosti određenom gospodarskom subjektu** - U okviru projekta tehničke pomoći, Korisnik je u svojstvu naručitelja proveo postupak jednostavne nabave usluge izrade funkcionalne i tehničke specifikacije za potrebe informacijskog sustava. Vezano uz navedenu nabavu, utvrđena je nepravilnost s elementima sumnje na prijevaru koja se odnosi na fiktivno provođenje postupka nabave s ciljem pogodovanja određenom gospodarskom subjektu. Sumnja proizlazi iz sljedećih činjenica:
 - o Postupak jednostavne nabave proveden je dva puta jer je prvi puta bio poništen s obzirom da zaprimljene ponude nisu bile valjane. Naime, ponuda jednog ponuditelja je odbijena jer je zaprimljena izvan propisanog roka te je bila cijenom viša od procijenjene vrijednosti nabave, a ponuda drugog ponuditelja je odbijena jer ponuđeni stručnjak nije zadovoljavao minimalni uvjet stručnog obrazovanja;
 - o Poziv na dostavu ponuda u novom postupku jednostavne nabave za isti predmet nabave upućen je istim trima gospodarskim subjektima kojima je upućen u prethodno poništenom postupku unatoč činjenici da u inicijalno provedenom postupku jedan od pozvanih subjekata nije ni dostavio svoju ponudu, a ponuda drugog subjekta je bila odbijena zbog neudovoljavanja postavljenim uvjetima.

Ovdje je važno naglasiti da se radi o predmetu nabave kojeg bi na tržištu mogao ponuditi veći broj gospodarskih subjekata pa opisano postupanje predstavlja ograničavanje tržišta. U konačnici, u ponovljenom postupku nabave ponudu je podnio samo jedan gospodarski subjekt;

- Uvjet tehničke i stručne sposobnosti za stručnjaka u drugom postupku nabave izmijenjen je na način da je uvjet ublažen u odnosu na inicijalno provedeni i poništeni postupak nabave (traženje minimalne razine stupnja obrazovanja od dvije godine u odnosu na inicijalno tražene četiri godine). Tako propisani uvjet odgovarao je kvalifikacijama stručnjaka koji nije zadovoljavao uvjet tehničke i stručne sposobnosti koji je bio propisan u prvom postupku nabave.
- U okviru postupka javne nabave namještaja i unutarnje opreme te mrežne opreme za uređenje kompleksa studentskog doma, **Korisnik** bespovratnih sredstava je u svojstvu naručitelja u okviru Dokumentacije o nabavi **propisao uvjete za koje se smatra da nisu razmjerni predmetu nabave, restriktivni su i imaju odvrćajući učinak na potencijalne ponuditelje**. Naime:
 - uvjet tehničke i stručne sposobnosti kojim se traže četiri stručnjaka za nabavu namještaja i unutarnje opreme i šest stručnjaka za nabavu mrežne opreme smatra se prekomjernim s obzirom na broj traženih stručnjaka;
 - uvjet kojim se traže stručnjaci iz područja arhitekture, građevinarstva, dizajna i drvnih tehnologija za nabavu projektirane opreme, tipske opreme, audio-vizualnih i elektroničkih uređaja, tekstilnih proizvoda i opreme za fitness, ne može se smatrati minimalnim uvjetom u smislu odredbi članka 256. st. 3. i 4. Zakona o javnoj nabavi iz 2016.
 - Korisnik je propisane uvjete obrazložio potrebom za usklađivanjem projektirane opreme s izvedenim stanjem. Međutim, usklađivanje projektirane opreme s izvedenim stanjem u skladu s Projektom unutrašnjeg uređenja sa specifikacijom standardne i projektirane opreme, kojeg je Korisnik priložio prilikom predaje projektne prijave, mogla je izvršiti i osoba s nižim stupnjem obrazovanja od stručnjaka iz područja građevinarstva s minimalno završenom razinom obrazovanja 6 prema Hrvatskom kvalifikacijskom okviru. Nadalje, stručnjaci iz područja arhitekture i dizajna izrađuju Projekte unutrašnjeg uređenja pa nije jasno zbog čega su dodatno potrebni stručnjaci iz tih područja. Konačno, projektiranu i tipsku opremu izrađuju drvodjelci pa nije jasno zašto je potreban stručnjak iz područja drvnih tehnologija;
 - uvjet kojim se traže: jedan stručnjak koji je nositelj certifikata GXPN-GIAC Exploit Researcher and Advanced Penetration Tester ili jednakovrijednog certifikata, jedan stručnjak koji je nositelj certifikata GCIH-GIAC Certified Incident Handler ili jednakovrijednog certifikata te četiri stručnjaka koji imaju certifikat minimalno stručne razine (expert level) u raznim područjima (bežičnih mreža, mrežne sigurnosti, usmjeravanja i preklapanja u računalnim mrežama te alata za nadzor mreže), ne može se smatrati minimalnim uvjetom te isti nije razmjernan predmetu nabave niti s obzirom na broj traženih stručnjaka, ni s obzirom na tražene kvalifikacije.
- U okviru projekta koji je uključivao nabavu opreme za uzbunjivanje, došlo je do **dvostruke prijave i odobrenja istog troška u dvije kategorije** (u kategoriji „Vanjski stručnjaci i usluge“ i u kategoriji „Oprema“).

- U sklopu projekta koji provodi Opća bolnica **odobreni su neprihvatljivi troškovi**. Naime, revizijom projekta utvrđeno je da Voditelj navedenog projekta nije imao potrebno iskustvo u vođenju projekata u skladu s uvjetima propisanim u Pozivu na dostavu projektnih prijedloga, slijedom čega troškovi plaća za radno mjesto Voditelja projekta, kao i pripadajući iznosi neizravnih troškova koji su odobreni Zahtjevom za nadoknadu sredstava nisu prihvatljivi za financiranje Europske unije.
- U okviru projekta koji uključuje usluge uspostave i vođenja baze podataka, u sklopu Zahtjeva za nadoknadom sredstava **odobreni su neprihvatljivi troškovi**. Naime, trošak isporuke IT sustava i trošak isporuke Priručnika za korištenje IT sustava i izobrazbe korisnika IT sustava su neprihvatljivi za financiranje s obzirom da je baza podataka uspostavljena sukladno dogovorenim specifikacijama, ali su već u tijeku provedbe utvrđene dodatne potrebe i uvjeti koji su utjecali na praktičnu upotrebu te baze, slijedom čega se uspostavljena baza ne koristi.
- Utvrđeni su **neprihvatljivi troškovi školarina koji su odobreni u okviru Zahtjeva za nadoknadom sredstava**. Troškovi školarina financirani iz tehničke pomoći nisu prihvatljivi za financiranje jer su s pojedinim djelatnicima tijela sustava upravljanja i kontrole korištenja fondova EU-a raskinuti ugovori o školovanju (sporazumni raskid ugovora o školovanju), odnosno sklopljeni su sporazumi o trajnom premještanju djelatnika u drugo tijelo, slijedom čega je prava i obveze proizašle iz ugovora o školovanju preuzelo drugo tijelo.
- U okviru projekta koji je uključivao nabavu novog softvera i informatičke infrastrukture s ciljem unaprjeđenja proizvodnih procesa, utvrđene su **povrede pravila javne nabave** kako slijedi:
 - o **originalna dokumentacija koja se nalazi kod Korisnika nije istovjetna onoj koja je dostavljena PT-u 2 uz Zahtjev za nadoknadu sredstava i na temelju koje su potraživani izdaci**. Naime, utvrđeni su različiti datumi računa i datumi isporuke na računima dostavljenima uz Zahtjev za nadoknadu sredstava i na računu koji je zatečen kod Korisnika tijekom provedbe provjere na licu mjesta. Također, naknadno dostavljeni Jamstveni list ima datum otpreme koji je jednak onom na računu, ali je model opreme drugačiji.

Korisnik je dužan čuvati projektну dokumentaciju pet godina nakon završetka projekta te osigurati da se Zahtjev za nadoknadu sredstava i drugi financijski podaci mogu točno i lako uskladiti s njegovim računovodstvenim evidencijama. Opisano stanje upućuje na povredu navedene odredbe.

- o *Korisnik je na traženje dostavio PT-u 2 jamstveni list za nabavljenu informatičku opremu (monitori). Međutim, PT 2 je prema serijskim brojevima opreme na Internetskim stranicama proizvođača utvrdio da podaci o trajanju jamstva ne postoje, odnosno uređaji pod serijskim brojevima navedenima u jamstvenom listu ne mogu biti identificirani. Stoga se zaključuje da je Korisnik, odnosno odabrani ponuditelj Jamstveni list izradio naknadno te je na njega proizvoljno upisao serijske brojeve koji ne postoje. Slijedom navedenog, PT 2 nije mogao utvrditi radi li se o rabljenoj opremi kako je navedeno u anonimnoj prijavi. Stoga PT 2 nije potvrdio prihvatljivost troškova nabave predmetne opreme.*

U slučaju jedne vrste opreme utvrđeno je da je jamstvo proizvođača za opremu isteklo dvije godine prije godine na koju glasi jamstveni list.

- *Usporedbom ponuda neizabranih ponuditelja s odabranom ponudom, PT 2 je zaključio da je odabrani ponuditelj ponudio starija računala po cijeni skoro 100 % višoj od drugog najskupljeg ponuditelja koji je ponudio opremu novije generacije što upućuje na činjenicu da **cijena opreme nije realna**. Pritom je odabir ponude izvršen na temelju necjenovnih kriterija odabira (vrijeme odaziva u jamstvenom roku i osiguranje zamjenskog uređaja u 30 min. umjesto u uobičajenih 24h ostalih ponuditelja, jamstveni rok od 120 mjeseci u odnosu na 36 mjeseci ostalih ponuditelja s time da jamstvo već u trenutku podnošenja ponuda nije bilo važeće). Također, odabrani ponuditelj je jedini imao na skladištu i mogao isporučiti računala koja udovoljavaju baš traženim specifikacijama u roku od dva dana u okolnostima pandemije COVID-19 koja je izazvala znatne poremećaje na svjetskom tržištu u smislu produljenja rokova isporuke većine robe, a osobito informatičke opreme.*
- **Korisnik je u okviru dokumentacije o nabavi propisao uvjet financijske sposobnosti koji nije razmjernan veličini, prirodi i složenosti nabave i ugovora.** Naime, Korisnik je u pozivu na dostavu ponuda radi nabave novog softvera i edukacije zaposlenika za rad sa softverom kao kriterij financijske sposobnosti propisao odredbu u skladu s kojom svaki ponuditelj u postupku ponude mora dokazati prosječni godišnji promet za razdoblje od dvije posljednje dostupne financijske godine. S druge strane, u Izjavi o prosječnom prometu ponuditelja navedeno je da ponuditelji trebaju dati izjavu o prosječnom prometu za razdoblje od tri posljednje dostupne financijske godine. PT 2 na temelju pregleda dokumentacije nije utvrdio opravdane okolnosti zbog kojih bi naručitelj zahtijevao visoku razinu financijske sposobnosti (4 mil. HRK prometa u odnosu na vrijednost nabave u iznosu od 70 tis. HRK). Pored navedenog, predmet nabave je podijeljen u dvije grupe (nabava softvera i edukacije), ali Korisnik nije odredio minimalnu razinu financijske sposobnosti razmjerno procijenjenoj vrijednosti svake grupe.
- *Korisnik je u tekstu tehničkih specifikacija za nabavu servera **propustio uz uporabu robne marke navesti izraz „ili jednakovrijedno“** čime je propisao **diskriminirajuće tehničke specifikacije**.*

Opisani slučajevi nepravilnosti otkriveni su **tijekom administrativne provjere završnog zahtjeva za nadoknadom sredstava**, na temelju **prijava potencijalnih nepravilnosti** te na temelju **nalaza Tijela za reviziju u okviru revizije operacija**.

U pogledu korištenja **Europskog socijalnog fonda** utvrđene su sljedeće nepravilnosti:

- **neprihvatljivi troškovi slijedom primanja stipendija iz više javnih izvora** - u skladu s odredbama propisa kojim se uređuju uvjeti i način ostvarivanja prava redovitih studenata na državnu stipendiju u STEM područjima znanosti, tijekom korištenja prava na državnu stipendiju student ne može primati ni jednu drugu stipendiju koja se financira iz javnih izvora. Za određeni broj studenata utvrđeno je da su za određenu akademsku godinu ostvarili pravo na stipendiju iz drugih javnih izvora te su po saznanju da ostvaruju pravo na STEM stipendiju, istu raskinuli ili stavili u status mirovanja. Međutim, do dodjele STEM stipendije isplaćeno je nekoliko rata stipendija iz drugih javnih izvora, ali te primljene rate nisu vraćene u državni proračun;

- **neprihvatljivi troškovi slijedom nepostojanja revizorskog traga:**
 - nakon objave rang liste, studenti su imali pet dana da prihvate uvjete stipendiranja, te se taj čin smatrao sklapanjem Ugovora o stipendiji. Utvrđeno je da ne postoji revizorski trag o kontaktiranju i obaviještenosti oko 10 % studenta. Slijedom navedenog, smatra se da svi studenti nisu dobili informaciju o STEM stipendiji pravodobno;
 - utvrđeno je da se projekt dodjele STEM stipendija odvijao automatizirano, odnosno bez natječaja. Na temelju podataka koje su visoka učilišta upisala u Informacijski sustav visokih učilišta (ISVU) ¹⁸ i Informacijski sustav studentskih prava (ISSP) kreirana je rang lista.

Baza podataka ISSP sadrži aktualno stanje podataka studenta, a kopija baze ISSP u trenutku dodjele STEM stipendija ne postoji, te revizorima nije bilo moguće potvrditi rang listu dobitnika;
- **neprihvatljivi troškovi slijedom nepouzdanosti podataka u Informacijskom sustavu studentskih prava (ISSP)** - visoka učilišta vode podatke o studentima u Informacijskom sustavu visokih učilišta (ISVU) iz kojega se podaci prenose u sustav ISSP. Visoka učilišta koja podatke ne vode u ISVU sustavu podatke unose izravno u sustav ISSP. Međutim, utvrđeno je da za dio studenata ne postoji unos svih traženih podataka relevantnih za dodjelu stipendija (npr. prosjek studenata) zbog čega je bilo onemogućeno izračunati broj bodova za pojedinog studenta koji konkurrira za stipendiju.
- **Korisnik nije ispunio ugovorne obveze** koje su propisane Posebnim uvjeta Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Naime, da bi dokazao ispunjenje jednog od pokazatelja napretka projekta, Korisnik je trebao PT-u 2 dostaviti dokaznu dokumentaciju o pripadnosti sudionika projekta ciljnoj skupini „zdravstveni djelatnici i zaposlenici zdravstvenih ustanova“ (Ugovor o radu). S obzirom da Korisnik to nije učinio, nije bilo moguće utvrditi vrijednosti pokazatelja o napretku te je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava raskinut.
- U okviru korištenja tehničke pomoći radi osiguranja učinkovite pripreme, upravljanja, provedbe, praćenja, vrednovanja i kontrole Operativnog programa utvrđeni su neprihvatljivi troškovi kako slijedi:
 - o **neprihvatljivi trošak bolovanja** - na mjesečnoj obračunskoj isplati plaće obračunata je naknada bolovanja (potraživani su troškovi bolovanja) za njegu djeteta nisu prihvatljivi s obzirom na Prilog Pozivu na iskaz interesa za dodjelu bespovratnih sredstava iz Prioritetne osi – Tehnička pomoć;
 - o **neprihvatljivi trošak putnih troškova** - stvarni putni trošak provedbe provjere na licu mjesta iznosio je dvije dnevnice, ali je potraživan iznos akontacije u visini tri dnevnice. Razlika između potraživanog iznosa akontacije i stvarno nastalog putnog troška predstavlja neprihvatljivi trošak;

¹⁸ **Informacijski sustav visokih učilišta (ISVU)** je složeni mrežno orijentirani sustav koji putem više modula podržava standardne aktivnosti svakog visokog učilišta, od upisa studenata na visoko učilište, preko prijavljivanja ispita i unosa ocjena na ispitu, do provođenja završetka studija te izdavanje raznih dokumenata (potvrda o upisu i završetku studija, diploma, svjedodžbi i dopunskih isprava o studiju) i izradu izvještaja. Korisnici usluge su studenti, nastavnici i djelatnici visokih učilišta i drugih ustanova iz sustava znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

- **neprihvatljivi trošak rada ureda** – umjesto nastalog i plaćenog troška usluge fizičke zaštite i video nadzora zgrade za jedan mjesec te troška kupnje mikrovalne pećnice, greškom su potraživani viši iznosi (6,6 % odnosno 6,7 % viši iznos). Razlika između potraživanog iznosa i stvarno nastalog i plaćenog troška predstavlja neprihvatljivi trošak;
- **neprihvatljivi trošak cateringa za božićni domjenak** - trošak cateringa za božićni domjenak nije neposredno vezan uz upravljanje i provedbu Operativnog programa iz čije prioritetne osi „Tehnička pomoć“ je potraživan. Također, taj trošak nije bilo moguće jednoznačno povezati s tim Operativnim programom. Slijedom navedenog, nisu ispunjeni uvjeti koje bi trošak trebao zadovoljavati da bi bio prihvatljiv za financiranje iz Prioritetne osi „Tehnička pomoć“, kako je određeno u okviru Poziva na iskaz interesa za dodjelu bespovratnih sredstava iz te Prioritetne osi.
- U dva projekta u okviru pružanja podrške daljnjem procesu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom utvrđeni su **neprihvatljivi troškovi nabave vozila**. Naime, u skladu s odredbama Posebnih uvjeta ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, kupnja vozila i/ili namještaja kroz Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ neprihvatljiva je ako se ista nabavljaju u sklopu poziva na dostavu projektnih prijedloga financiranih unutar Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“. Ista odredba navedena je pod neprihvatljivim izdacima u okviru Uputa za prijavitelje za Poziv na dostavu projektnih prijedloga. Međutim, Korisnici su nabavili vozilo/vozila kroz Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ u okviru jednog projekta, te drugo/druga vozila kroz Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ u okviru drugog projekta. Iako su Korisnici tvrdili da se ne radi o istim vozilima (na primjer, jedno vozilo je putničko, a drugo gospodarsko), troškovi nabave vozila u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ proglašeni su neprihvatljivima. Također, i povezani troškovi osiguranja, tehničkog pregleda i servisa vozila su neprihvatljivi za financiranje iz sredstava Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“.
- U okviru potpora provedbi programa zapošljavanja žena, utvrđeni su neprihvatljivi troškovi kako slijedi:
 - **Neprihvatljivi potraživani trošak plaće i povezani neizravni troškovi** – u ukupan trošak plaće uključen i neprihvatljivi trošak samoizolacije zbog zaraze virusom COVID-19 za voditeljicu projekta i projektnu asistenticu (izravni troškovi osoblja);
 - **Neprihvatljivi troškovi jednostavne nabave usluge osposobljavanja za gerontodomačice**. Naime, Tijelu za reviziju nije dostavljena dokumentacija vezana uz navedenu nabavu te su slijedom nedostatka revizijskog traga troškovi navedene nabave proglašeni neprihvatljivima.

Navedene nepravilnosti otkrivene su **tijekom revizije operacija koju je provelo Tijelo za reviziju** te kontrolama koje je proveo PT 2.

U korištenju **Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj**, utvrđene su sljedeće nepravilnosti:

- **Korisnik je odustao od provođenja mjere** nakon što mu je odobren i isplaćen dio sredstava;
- **Korisnik je prekršio rokove** - u skladu s odredbama Natječaja i Pravilnika kojim se uređuje provedba mjere/podmjere/tipa operacije za koju je Korisnik aplicirao, Korisnik je u obvezi dostaviti zahtjev za isplatu posljednje rate u roku od 24 mjeseca od datuma donošenja Odluke o dodjeli sredstava. Provjerom kod jednog Korisnika je li Zahtjev za isplatu poslan pravodobno, utvrđeno je prekoračenje roka u trajanju duljem od jedne godine, pri čemu Korisnik Agenciji za plaćanja nije podnio zahtjev za produljenjem roka, niti je na odgovarajući način obrazložio razloge prekoračenja roka. Slijedom navedenog, Agencija za plaćanja izdala je Odluku o povratu svih isplaćenih sredstava;
- **Korisnik nije u zadanom roku zadovoljio uvjet prihvatljivosti koji je utvrđen uvjetima Natječaja i Ugovorom o financiranju:**
 - Korisnik je zatvorio obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG), iako je, u skladu s odredbama Pravilnika kojim se uređuje provedba mjere/podmjere/tipa operacije, bio dužan ostati unutar poljoprivrednog gospodarstva i zadržati poljoprivredno gospodarstvo najmanje pet godina nakon konačne isplate potpore iz mjere/podmjere/tipa operacije za koju je aplicirao;
 - Korisnik u Zahtjevu za isplatu 3. (konačne) rate nije učitao Potvrdu porezne uprave iz koje je vidljivo da ima regulirane financijske obveze prema državnom proračunu ne stariju od 30 dana na dan podnošenja Zahtjeva za isplatu. S obzirom da isto nije učinio niti nakon što mu je Agencija za plaćanja poslala zahtjev da naknadno dostavi tu potvrdu, zaključeno je da je Korisnik odustao od potpore te mu je izdana Odluka o povratu dotad isplaćenih sredstava;
 - Korisnik nije uspostavio uvjet da proizvođačka organizacija pregovara u ime svojih članova proizvođača za obujam proizvodnje u kojem se navode svi elementi iz članka 148. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013¹⁹, čime se daje okvir za pojedinačne ugovore između članova proizvođačke organizacije i prerađivača, te sukladno tome nema utrženu proizvodnju na temelju koje bi se izračunala potpora. Također, Korisnik nije dostavio dokaze o provođenju aktivnosti planiranih u prvoj godini Poslovnog plana;
 - U skladu s odredbama Natječaja za mjeru/podmjeru/tip operacije za koju je Korisnik aplicirao, kao uvjet prihvatljivosti Korisnika propisano je da nositelj diversificirane djelatnosti mora biti zaposlen na puno radno vrijeme na poljoprivrednom gospodarstvu koje je ostvarilo potporu, te mora imati plaćene doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje po osnovi poljoprivredne djelatnosti ili dopunske diversificirane djelatnosti koja je predmet projekta. Uvidom u Upisnik poljoprivrednika i potvrdu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) utvrđeno je da je nositelj diversificirane djelatnosti zaposlen u tijelu lokalne samouprave;
- **Neprijavljeni sukob interesa** – u sklopu Zahtjeva za potporu za mjeru/podmjeru/tip operacije za koju je Korisnik aplicirao, Korisnik pod kaznenom i materijalnom odgovornošću izjavljuje da nije u sukobu interesa s odabranim ponuditeljima.

¹⁹ UREDBA (EU) br. 1308/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007

Zahtjevom za potporu Korisnik je prijavio ulaganje u izgradnju i opremanje pogona za preradu mesa. Tijekom postupka prikupljanja ponuda za navedeno ulaganje, Korisnik je prikupio samo jednu ponudu te je dostavio Izjavu o nepostojanju sukoba interesa.

Tijekom odobravanja projekta, tehničke analize, ekonomske analize i konačno administrativne obrade podnesenih Zahtjeva za isplatu, Agencija za plaćanja vjerovala je u istinitost Korisnikovih izjava i tvrdnji. Međutim, revidiranjem predmeta, uočena je moguća nepravilnosti koja se odnosi na mogući sukob interesa s odabranim ponuditeljima.

Naime, tijekom kontrole na terenu uočeno je da se Korisnik (vlasnik obrta) i jedan od osnivača/članova društva Ponuditelja, koji je ujedno i prokurist u tom društvu, isto prezivaju te da su obrt Korisnika kao i društvo Ponuditelja registrirani u istoj županiji.

Od Korisnika je traženo da se izjasni o uočenom te da obrazloži povezanost s jednim od osnivača/članova, a ujedno i prokuristom društva Ponuditelja. Slijedom Korisnikove usmene izjave da se radi o rodbinskoj povezanosti (srodstvo nećaka i strica), od njega je zatraženo da, sa svrhom naknadne administrativne kontrole Zahtjeva za isplatu, dostavi potpisanu i ovjerenu Izjavu, u kojoj pod kaznenom i materijalnom odgovornošću izjavljuje jesu li i, ako jesu, na koji su način poslovno i/ili rodbinski povezani Korisnik i prokurist te jedan od osnivača/članova društva Ponuditelja.

Korisnik je u odgovoru Agenciji za plaćanja svojim potpisom i pečatom potvrdio rodbinsku povezanost te izjavio da mu je prokurist te jedan od osnivača/članova društva Ponuditelja stric odnosno brat njegova oca, čime je Korisnik potvrdio činjenicu da između njega i društva Ponuditelja postoji sukob interesa. Pored navedenog, Korisnik je u predmetnoj Izjavi naveo da poslovno nije imao izravnih kontakata sa svojim stricem. Međutim, u kontroli na terenu koju je provela Agencija za plaćanja, utvrđeno je da je društvo Ponuditelja Korisniku isplatilo pozajmice u dva navrata kako bi Korisnik mogao realizirati ulaganje.

Agencija za plaćanja utvrdila je neospornu činjenicu da između Korisnika i odabranog Ponuditelja još od prijave na Natječaj i podnošenja Zahtjeva za potporu postoji sukob interesa. Time je Korisnik prekršio uvjete prihvatljivosti propisane Natječajem, (dao je netočne podatke pri dostavi Zahtjeva za potporu) slijedom čega je isključen iz sudjelovanja u postupku dodjele te mu je izdana Odluka o povratu sredstava.

- **Umjetno stvaranje uvjeta** davanjem lažnih podataka radi ostvarivanja višeg iznosa potpore ili većeg broja bodova na listi prihvatljivih primatelja potpore (4):
 - o U okviru Natječaja za provedbu tipa operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“, kao uvjet prihvatljivosti Korisnika i kriterij odabira propisana je ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva.

Da bi dokazao ekonomsku veličinu, Korisnik je u Zahtjevu za potporu dostavio potvrdu o ekonomskoj veličini poljoprivrednog gospodarstva (EVPG) koju je izdalo Ministarstva poljoprivrede. Međutim, tijekom administrativne obrade Zahtjeva za potporu, Agencija za plaćanja je razvila sumnju u vjerodostojnost dostavljene potvrde.

Naime, u skladu s općim pravilima Metodologije izračuna EVPG-a, nikakve izmjene u tijeku natječaja nisu dozvoljene, odnosno svi podaci o proizvodnim resursima evidentirani u sustavu ARKOD²⁰/Jedinstvenom registru domaćih životinja (JRDŽ) nakon objave natječaja potencijalno predstavljaju umjetno stvorene uvjete, te se ne uzimaju u obzir za izračun EVPG-a.

Također, odredbama Pravilnika kojima se uređuje provedba Mjere/Podmjere propisano je da promjene uvjeta za ostvarivanje bodova prema kriterijima odabira nastale na strani Korisnika nakon objave nacrt natječaja na internetskom portalu e-Savjetovanja nisu prihvatljive.

Administrativnom kontrolom Agencije za plaćanja utvrđeno je da Korisnik u dostavljenom Izračunu EVPG-a kojeg je izdalo Ministarstvo poljoprivrede ima različite podatke o proizvodnji životinja u odnosu na podatke iz Jedinstvenog zahtjeva za potporu za prethodnu godinu.

Agencija za plaćanja je slijedom navedenog izvršavala provjere uvidom u dostupne baze podataka (npr. Jedinstveni registar domaćih životinja), tražila je informacije od drugih institucija nadležnih za vođenje drugih relevantnih evidencija kojima sama nema pristup (npr. Hrvatski pčelarski savez) i tražila obrazloženja i nove, ispravljene izračune EVPG-a od Ministarstva poljoprivrede te je na temelju rezultata navedenih provjera utvrdila sljedeće činjenice:

- *Agencija za plaćanja je zaprimila tri izračuna EVPG-a Korisnika izračunana na određeni dan koji su sadržavali različite podatke o poljoprivrednim resursima (životinjama) na temelju kojih je napravljen izračun: prvi izračun EVPG-a Korisnik je dostavio uz Zahtjev za potporu, a taj izračun uključivao je podatke o određenom broju stoke; drugi izračun, kojeg je Agencija za plaćanja naknadno tražila od Ministarstva poljoprivrede, sadržavao je podatke o određenom broju košnica pčelinjih zajednica, ali ne i o stoci; a u trećem izračunu kojeg je Agencija za plaćanja tražila od Ministarstva poljoprivrede nije bilo podataka niti o stoci, ni o košnicama pčelinjih zajednica;*
- *u sva tri izračuna EVPG-a Korisnik je potpisom Izjave o proizvodnim resursima poljoprivrednog gospodarstva potvrdio da je za izračun dao realne i stvarne podatke o resursima korištenim u proizvodnji biljnih usjeva i stočarskoj proizvodnji;*
- *Korisnik je nakon objave Natječaja na e-Savjetovanje po prvi puta registrirao farmu te je potom prijavio određeni broj stoke na svoju farmu koji je uračunan u izračun njegovog EVPG-a dostavljenog uz Zahtjev za potporu.*

Slijedom navedenog, Agencija za plaćanja je utvrdila sumnju na prijevaru umjetnim stvaranjem uvjeta i dostavljanjem lažnih podataka s ciljem zadovoljenja uvjeta prihvatljivosti propisanog Natječajem i ostvarivanja potpore.

²⁰ AKORD - nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela, odnosno evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj.

- *Korisnik je podnio Zahtjev za potporu na natječaje za dvije različite mjere: 1) Mjeru 6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja - Podmjeru 6.1. „Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima“ - tip operacije 6.1.1 „Potpora mladim poljoprivrednicima“ i 2) Mjeru 4 - Podmjeru 4.1. Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva – tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstva“ – podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada.*

U okviru natječaja za obje mjere propisano je da Korisnik prilikom podnošenja zahtjeva za potporu mora dokazati određenu ekonomsku veličinu poljoprivrednog gospodarstva (EVPG). Također, propisano je to da se prilikom izračuna EVPG-a koji se dostavlja uz zahtjev za potporu neće uzeti u obzir izmjene u ARKOD-u/JRDŽ-u koje su nastale nakon dana objave nacrt Natječaja na internetskom portalu e-Savjetovanja.

Agencija za plaćanja usporedila je izračune EVPG-a koji su dostavljeni uz Zahtjeve za potporu za obje Mjere te je utvrdila neusklađenost između njih. Naime, u izračunu EVPG-a uz Zahtjev za potporu za tip operacije 4.1.1. (u daljnjem tekstu: EVPG 4.1.1.) nije bilo uključeno 100 kljunova peradi koji su bili uključeni u izračun EVPG-a za tip operacije 6.1.1. (u daljnjem tekstu: EVPG 6.1.1.).

S obzirom da su izračuni EVPG-a s različitim podacima o proizvodnim resursima izdani jedan, odnosno tri mjeseca nakon objave nacrt Natječaja 6.1.1. na portalu e-Savjetovanja, pojavila se sumnja da je do povećanja ekonomske veličine (od one s kojom Korisnik ne bi bio prihvatljiv na Natječaju 6.1.1. na veličinu s kojom Korisnik ispunjava uvjet prihvatljivosti propisan Natječajem 6.1.1.) došlo nakon objave nacrt Natječaja 6.1.1. na portalu e-Savjetovanje.

Provjerom toga na temelju kojih podataka/dokumenata je utvrđen izračun za stočarsku proizvodnju – perad, utvrđeno je da je Izračun EVPG 6.1.1. (vrijednost za kategoriju peradi) izračunana na temelju isprave o kupovini peradi, otkupnog bloka kojim Korisnik dokazuje kupovinu 100 kljunova peradi.

Međutim, otkupni blok za kupovinu peradi izdan je prije datuma izdavanja potvrde o EVPG-a za bilo koju od Mjera pa nije bilo jasno zašto je perad u jedan izračun bila uključena, a u drugi nije.

Službena evidencija peradi ne postoji, već se kod izračuna za kategoriju peradi koriste dodatni dokazi koje dostavlja sam Korisnik, a Korisnik za Izračun EVPG 4.1.1. službenici Ministarstva poljoprivrede nije prijavio postojanje kokoši na gospodarstvu.

Uvidom u otkupni blok utvrđena je neusklađenost u nazivu izdavatelja otkupnog bloka kako je naveden na otkupnom bloku i nazivu izdavatelja kako je naveden u Upisnik poljoprivrednika.

Kako bi provjerila razloge neusklađenosti, Agencija za plaćanja je kontaktirala izdavatelja otkupnog bloka te je utvrdila da broj otkupnog bloka koji je dostavio Korisnik ne odgovara broju otkupnog bloka pri izdavatelju te da potpis na otkupnom bloku kojeg je dostavio Korisnik nije izdavatelj.

Slijedom navedenog, Agencija za plaćanja je kod Korisnika utvrdila sumnju na prijevaru umjetnim stvaranjem uvjeta i dostavljanjem lažnih podataka, odnosno nevjerođostojne dokumentacije, s ciljem ispunjavanja uvjeta prihvatljivosti propisanog Natječajem te ostvarivanja potpore na koju Korisnik u suprotnom ne bi mogao ostvariti pravo.

- *Korisnik je podnio Zahtjev za isplatu potpore na Natječaju za provedbu mjere 17 „Upravljanje rizicima“, podmjere 17.1. „Osiguranje usjeva, životinja i biljaka“ te je u predmetnom zahtjevu za isplatu potpore dostavio policu osiguranja radi njezinog sufinanciranja u okviru navedene podmjere.*

Da bi polica osiguranja bila prihvatljiva, Korisnik mora biti u posjedu kapaciteta koji omogućavaju poljoprivrednu proizvodnju koja je osigurana te ta proizvodnja mora biti evidentirana u odgovarajućim sustavima za identifikaciju i registraciju životinja u skladu s propisima o veterinarstvu (JRDŽ) i drugim relevantnim registrima ili evidencijama koje vodi Ministarstvo.

Međutim, tijekom administrativne provjere Zahtjeva za isplatu, Agencija za plaćanja je utvrdila da poljoprivredna proizvodnja navedena na polici osiguranja ne odgovara podacima iz sustava za identifikaciju i registraciju životinja.

Agencija za plaćanja je stoga izvršila uvid u JRDŽ, obavila je pregled farmi te je tražila očitovanje od Korisnika u pogledu nesukladnosti. Slijedom prikupljenih informacija Agencija za plaćanja je utvrdila da je Korisnik osigurao poljoprivrednu proizvodnju koju u trenutku sklapanja police nije imao u posjedu te u konačnici obujam proizvodnje koji je osiguran na predmetnoj polici nije imao, i to ne samo u prosjeku u godišnjoj proizvodnji, nego niti ukupno u promatranom razdoblju osiguranja taj broj grla stoke ne prolazi kroz posjed Korisnika. Drugim riječima, nije ispunjen uvjet da bi polica osiguranja bila sufinancirana u okviru mjere / podmjere za koju je Korisnik aplicirao.

Nadalje, uvidom u migracije goveda u JRDŽ-u, Agencija za plaćanja je utvrdila da je stoka tijekom razdoblja važenja police osiguranja često bila prebacivana između Korisnika i šest drugih poduzeća te da se većina grla stoke kod Korisnika zadržavala manje od sedam dana. Iz navedenog proizlazi da su kapaciteti raspoređivani između Korisnika i različitih poduzeća s ciljem da se umjetno stvori privid kapaciteta proizvodnje koji je osiguran te da se stvore uvjeti koji će Korisniku ostvariti maksimalan iznos potpore i to za poljoprivrednu proizvodnju koju u konačnici Korisnik ne posjeduje.

Konačno, Agencija za plaćanja je utvrdila da je Korisnik upisan u JRDŽ kao posjednik pet dana prije sklapanja police osiguranja, u Upisnik poljoprivrednika upisan je tek tri mjeseca kasnije, a Zahtjev za isplatu potpore podnio je 11 dana nakon upisa u Upisnik poljoprivrednika. (Predmetni upisi bili su nužni da bi Korisnik ispunio formalne uvjete prihvatljivosti propisane Natječajem.)

Uzimajući u obzir da je Korisnik sve aktivnosti potrebne za ostvarenje formalnih uvjeta Natječaja poduzeo u relativno kratkom roku prije sklapanja police osiguranja, da su kapaciteti raspoređivani između različitih subjekata s ciljem da se umjetno stvori privid kapaciteta proizvodnje koji je osiguran, te da Korisnik nije ostvario poljoprivrednu proizvodnju koju je osigurao, Agencija za plaćanja je zaključila da su navedene radnje poduzete s ciljem umjetnog stvaranja uvjeta da bi se stekla ne pripadajuća korist za Korisnika koja je suprotna ciljevima Mjere/ Podmjere za koju je Korisnik aplicirao.

- *Gotovo jednaka nepravilnost utvrđena je kod poduzeća koja su akteri i u prethodnom slučaju nepravilnosti. Naime, također je utvrđeno da poljoprivredna proizvodnja navedena na polici osiguranja koju je Korisnik (jedno od poduzeća) dostavio uz Zahtjev za isplatu ne odgovara podacima iz sustava za identifikaciju i registraciju životinja, a Korisnik nije odgovorio na zahtjev Agencije za plaćanja za obrazloženje nesukladnosti utvrđene u Zahtjevu za isplatu potpore.*

Pored navedenog, utvrđeno je da su članovi jedne obitelji iskoristili mogućnost da s postojećih gospodarstava u svom vlasništvu prebace kapacitete na Korisnika te na taj način izbjegnu uvjet da jedan Korisnik može ostvariti maksimalno 75.000 EUR godišnje u sklopu Mjere 17., Upravljanje rizicima“, podmjere 17.1. „, Osiguranje usjeva, životinja i biljaka“, odnosno da ostvare potporu koja im ne pripada.

Naime, osnivači trgovačkog društava do 28.10.2021. bili su osoba A i osoba B.

Osoba A upisala je Korisnika (trgovačko društvo) u Upisnik poljoprivrednika²¹ u rujnu (zadovoljenje formalnog uvjeta da Korisnik bude prihvatljiv za Mjeru 17), a Zahtjev za isplatu potpore podnijela je putem pošte u prosincu kada se više nije vodila kao osnivač i nije bila osoba za zastupanje. Međutim, u Upisniku poljoprivrednika i dalje se vodila kao odgovorna osoba vezano uz jedinstveni matični identifikacijski broj poljoprivrednog gospodarstva (MIBPG) Korisnika.

Osoba A je osnivač i član društva A, a dva povezana poduzeća s Korisnikom (OPG osobe B i društvo A) imaju znatno veće kapacitete proizvodnje od 1.000 grla, dok su policom osiguranja osigurali samo onaj broj grla koji im je omogućavao maksimalan iznos potpore propisan Natječajem za Mjeru 17, dok ostala proizvodnja nije bila pokrivena policama koje su prihvatljive u Mjeri 17. Stvaranjem formalnih uvjeta za prijavu na mjeru 17. te prebacivanjem kapaciteta između povezanih poduzeća na umjetan način se omogućilo podnošenje još jednog zahtjeva za isplatu potpore gdje se tražio maksimalan iznos potpore i to evidentno za onu poljoprivrednu proizvodnju koja fiktivno pripada Korisniku, ali u stvarnosti je proizvodnja dvaju povezanih poduzeća s Korisnikom. Na taj način su za vlasnike povezanih subjekata stvoreni uvjeti da dobiju dodatnu potporu na koju u stvarnosti nemaju pravo.

- **Utvrđeno je odstupanje između površine koju je Korisnik prijavio da koristi i na temelju koje ostvaruje potporu te površine koju Korisnik koristi u stvarnosti.**

Navedene nepravilnosti otkrivene su na temelju **provjera koje je obavila Agencija za plaćanja** (administrativna kontrola, kontrola na terenu i *ex-post* kontrola) te **na temelju Zahtjeva za odustajanje**.

²¹ Upisnik poljoprivrednika je baza podataka koja sadrži podatke o poljoprivrednim gospodarstvima i njihovim resursima.

5. INSTRUMENTI NEXT GENERATION EU

5.1. POMOĆ ZA OPORAVAK ZA KOHEZIJU I EUROPSKA PODRUČJA („REACT-EU“)

Temeljem Uredbe (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu dodatnih sredstava i provedbenih mehanizama radi pružanja pomoći u sanaciji krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te u pripremi zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva (REACT-EU) (SL L 437, 28.1.2020.), državama članicama na raspolaganje su stavljena dodatna sredstva radi pružanja pomoći u sanaciji krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te u pripremi zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva (REACT-EU). Sredstva REACT-EU stavljena su na raspolaganje za proračunsku obvezu za 2021. i 2022. i to na način da je državama članicama za 2021. na raspolaganje stavljeno 37.500.000.000 eura, a za 2022. 10.000.000.000 eura. Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2021/182 od 12. veljače 2021. o utvrđivanju raspodjele sredstava REACT-EU po državi članici za 2021. (SL 53, 16.2.2021.). Republici Hrvatskoj je dodijeljeno 571.498.663 eura. REACT-EU alokacija za 2021. raspoređena je između dva operativna programa (Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ te program „Učinkoviti ljudski potencijali“), dok se REACT-EU alokacija za 2022. u cijelosti odnosi na Operativni program „Konkurentnost i kohezija“.

5.1.1. OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“

Kako je ranije spomenuto, REACT-EU alokacija za 2021. za RH u iznosu od 571,5 milijuna eura, raspoređena je na OPULJP za financiranje mjera za očuvanje radnih mjesta dok je 31,5 milijuna eura dodijeljeno OPKK za podržavanje malog i srednjeg poduzetništva s investicijama koje sadrže elemente zelene i digitalne transformacije. U tu svrhu UT je izmijenio operativni program kojeg je EK usvojila 3. lipnja 2021. Spomenutom izmjenom OP-a dodana je nova Prioritetna os 11 Jačanje oporavka od krize u kontekstu pandemije COVID-19 i priprema za zeleni, digitalni i otporni oporavak gospodarstva. Ovoj prioritetnoj osi je dodana REACT-EU alokacija za 2022. u iznosu od 101.058.677 eura kroz izmjenu operativnog programa (v.13) koja je usvojena od strane EK 22. prosinca 2022.

S ciljem iskorištavanja svih dostupnih REACT-EU sredstava u okviru OPKK u travnju 2021. objavljen je poziv na dodjelu bespovratnih sredstava „Jačanje konkurentnosti poduzeća ulaganjima u digitalnu i zelenu tranziciju“. U okviru navedenog poziva ugovorena su 264 ugovora ukupne vrijednosti 127,52 milijuna eura (sredstva EU). Provedbom ugovorenih projekata osigurat će se doprinos digitalnoj i zelenoj tranziciji hrvatskog gospodarstva, a prava uspješnost apsorpcije sredstava biti će vidljiva na kraju 2023. godine okončanjem provedbe svih projekata.

Do 30. lipnja 2023. ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 73,61 milijuna eura (sredstva EU). Tijekom izvještajnog razdoblja izvršena su plaćanja prema korisnicima u iznosu 22,32 milijuna eura (sredstva EU), odnosno 16,84 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je doznačeno 8,64 milijuna eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 2,65 milijuna eura.

Tablica 21: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO) ²²	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 11	132,56	-2,31	-1,74	22,32	16,84	-	-	2,65	2,00
UKUPNO	132,56	-2,31	-1,74	22,32	16,84	-	-	2,65	2,00

Tablica 22: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 11	132,56	125,21	94,45	73,61	55,53	-	-	8,64	6,52
UKUPNO	132,56	125,21	94,45	73,61	55,53	-	-	8,64	6,52

5.1.2. OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“

Izmjenom OPULJP-a u 2021. godini dodana je Prioritetna os 6 „Sanacija krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i priprema zelenog, digitalnog i otpornog gospodarskog oporavka“ s alociranih 530 milijuna eura REACT-EU sredstava za očuvanje radnih mjesta u razdoblju pandemijske krize.

U izvještajnom razdoblju u okviru Prioritetne osi 6 Poticanje sanacije krize u kontekstu pandemije COVID-19 Hrvatskom zavodu za zapošljavanje upućen je poziv za izravnu dodjelu bespovratnih sredstava za poziv Ublažavanje socio-ekonomskih posljedica pandemije koronavirusa očuvanjem radnih mjesta ukupne vrijednosti 560 milijuna eura. Sredstva za provedbu aktivnosti operacije isplaćena su tijekom 2020., 2021. i početkom 2022. godine kroz mjeru „Očuvanje radnih mjesta“.

Tijekom izvještajnog razdoblja odvijale su se aktivnosti koje su pretpostavka za ovjeravanje sredstava prema Europskoj komisiji. Konačni rok za završetak programa i ovjeravanje svih ESF i REACT-EU sredstava je kraj 2023. godine.

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 560,00 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 560,00 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 30. lipnja 2023. doznačeno 90,10 milijuna eura, a u izvještajnom razdoblju nije bilo doznačenih sredstava.

²² Prioritetna os 11: Jačanje oporavka od krize u kontekstu pandemije COVID-19 i priprema za zeleni, digitalni i otporni oporavak gospodarstva.

Tablica 23: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 6	530,00	560,00	105,66	560,00	105,66	-	-	-	-
UKUPNO	530,00	560,00	105,66	560,00	105,66	-	-	-	-

Tablica 24: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 6	530,00	560,00	105,66	560,00	105,66	-	-	90,10	17,00
UKUPNO	530,00	560,00	105,66	560,00	105,66	-	-	90,10	17,00

5.1.3. OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE

Odboru za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali, a nastavno na najavu na održanoj 15. sjednici Odbora za praćenje, 7. lipnja 2021. dostavljen je Prijedlog izmjena Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. – 2020. (verzija 4.0) vezano uz REACT-EU, u okviru kojeg je RH omogućeno korištenje i dodatnih 10 milijuna eura kroz Fond europske pomoći za najpotrebitije za nastavak dosadašnjih aktivnosti. Nakon usvajanja pisanim postupkom 21. lipnja 2021., Prijedlog izmjene Operativnog programa podnesen je EK na odobrenje putem elektroničkog sustava za razmjenu podataka SFC2014 dana 28. lipnja 2021. te je isti usvojen odlukom EK od 20. srpnja 2021.

Za razliku od OPULJP, REACT-EU sredstva koja su dodijeljena kroz OPFEAD, nisu izdvojena u posebnu prioritetnu os, već su raspoređena na postojeće MD1, MD2 i TP i koriste se za nastavak ulaganja kroz pozive Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva i Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći. Sredstva osigurana kroz REACT-EU usmjerena su na financiranje projekata ugovorenih u okviru poziva Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći - faza IV objavljenog u prosincu 2021. godine. Ukupna objavljena vrijednost poziva iznosila je 12,53 milijuna eura te je ugovoreno ukupno 78 projekata od kojih je 60 završilo tijekom izvještajnog razdoblja.

5.2. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA - EURI

Kroz PRR je u okviru instrumenata NEXT GENERATION EU u dvije godine prijelaznog razdoblja, 2021. i 2022. stavljeno na raspolaganje 201,67 milijuna eura EURI sredstava.

Do 30. lipnja 2023. je ugovoreno ukupno 105,91 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju je ugovoreno 45,98 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 80,55 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 36,72 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 30. lipnja 2023. ovjereno 47,73 milijuna eura (sredstva EU), a u izvještajnom razdoblju ovjereno je 8,55 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je doznačeno 47,73 milijuna eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 8,55 milijuna eura.

Tablica 25: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU u sklopu Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Mjera (M)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
M 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 4	95,54	8,66	9,06	1,83	1,92	0,10	0,11	-	-
M 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 6	35,34	7,05	19,95	6,47	18,32	8,45	23,92	-	-
M 7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 8	4,00	1,86	46,44	-	-	-	-	-	-
M 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 11	27,13	10,99	40,52	10,99	40,52	-0,04	-0,13	-	-
M 13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 14	31,59	17,42	55,15	17,42	55,15	0,03	0,11	-	-
M 16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 20	8,07	-	-	-	-	-	-	-	-
M 21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	201,67	45,98	22,80	36,72	18,21	8,55	4,24	8,55	4,24

Tablica 26: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU u sklopu Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Mjera (M)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
M 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 4	95,54	11,88	12,44	1,83	0,02	0,10	0,00	-	-
M 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 6	35,34	33,10	93,66	19,65	0,56	16,98	0,48	-	-
M 7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 8	4,00	1,86	46,44	-	0,00	-	-	-	-
M 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 11	27,13	21,25	78,34	21,25	0,78	10,26	0,38	-	-
M 13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 14	31,59	37,82	119,69	37,82	1,20	20,39	0,65	-	-
M 16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 20	8,07	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-
M 21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	201,67	105,91	52,52	80,55	39,94	47,73	23,67	47,73	23,67

6. JAČANJE SUSTAVA I POVEĆANJE UČINKOVITOSTI PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA

MRRFEU kao tijelo nadležno za sveukupnu koordinaciju sustava upravljanja i kontrole korištenja ESI, odnosno EU fondova redovno prati stanje administrativnih kapaciteta u sustavu, uključujući i podatke proizašle iz analiza radne opterećenosti te o broju osoba koje je potrebno dodatno zaposliti na razini svakog tijela zasebno te ukupnog broja potrebnih osoba, o čemu redovno izvještava Vladu Republike Hrvatske.

Prema podacima MRRFEU-a na razini institucionalnog okvira financijskog razdoblja 2014. - 2020., i financijskoga razdoblja 2021. - 2027., na dan 30. lipnja 2023., ukupno je zaposleno 2407 službenika odnosno 36 više nego na dan 31. prosinca 2022.

U sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014. - 2020. / Programa Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. zaposleno je ukupno 1.162 službenika, odnosno osam više nego na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 83 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu. (1.396).

U sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. - 2020. / Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027. na isti dan zaposlen je ukupno 571 službenik, odnosno 20 više nego na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 87 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (659).

U sustavu upravljanja i kontrole Programa ruralnog razvoja / Strateški plan zajedničke poljoprivredne politike zaposleno je ukupno 379 službenika, odnosno dva manje nego na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 45 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (835), dok je u sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo / Programa za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu 2014. – 2027. zaposleno ukupno 78 službenika, odnosno četiri više nego na dan 31. prosinca 2021., što predstavlja 76 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (103).

Na dan 30. lipnja 2023. u Koordinacijskom tijelu ukupno je zaposleno 103 službenika, jedan više u odnosu na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 84 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (122).

U Ministarstvu financija, kao Tijelu za ovjeravanje²³ odnosno Tijelu koje obavlja računovodstvenu funkciju²⁴, na dan 30. lipnja 2023. ukupno je zaposleno 13 službenika, istovjetno broju zaposlenih na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 87 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti (15).

U Agenciji za reviziju sustava provedbe programa EU, kao tijelu koje obavlja revizorsku funkciju na dan 30. lipnja 2022. ukupno je zaposleno 83 službenika, istovjetno broju zaposlenih na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 97 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (86).

U Ministarstvu unutarnjih poslova (za Program Fonda za azil, migraciju i integraciju, Program Fonda za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike) na dan 30. lipnja 2023. ukupno je zaposleno 18 službenika, odnosno pet više nego na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 56 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (32).

²³ Funkcija u financijskom razdoblju 2014. – 2020.

²⁴ Funkcija u financijskom razdoblju 2021. – 2027.

U trećem tromjesečju 2023. godine, prikupljeni su podaci o statusu provedbe aktivnosti iz mjera Plana za jačanje kapaciteta institucionalnog okvira za korištenje fondova Europske unije za razdoblje do 30. lipnja 2023. Sukladno podacima, na razini institucionalnog okvira za korištenje fondova EU, unutar tri definirana područja Plana (Ljudi i organizacija, Strateško planiranje, programiranje i provedba te Korisnici i dionici) 26 je mjera, točnije 59 aktivnosti. Provedeno je 11 aktivnosti odnosno 19 % od ukupnog broja aktivnosti, dok je za njih 44, odnosno 74 % provedba u tijeku te za njih četiri, odnosno 7 % provedba još nije započela²⁵.

Sukladno članku 9. Uredbe o funkcijama, zadaćama i odgovornosti Koordinacijskog tijela u institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju od 2021. do 2027. (Narodne novine, broj: 96/22.), 5. siječnja 2023. osnovan je jedinstveni Odbor za praćenje Programa Konkurentnost i Kohezija 2021. - 2027. i Integriranog teritorijalnog programa 2021. - 2027, čiji sastav je potvrđen na 1. konstituirajućoj sjednici, održanoj 25. siječnja 2023. Do kraja ovog izvještajnog razdoblja održane su još dvije sjednice, druga je održana 17. travnja 2023. a treća 30. lipnja 2023. Ukupno je usvojeno pet kriterija za odabir operacija i pripadajuće metodologije.

S ciljem kontinuiranog jačanja kapaciteta članova, predstavnika i njihovih zamjena u Odboru, a sukladno prikupljenim prijedlozima tema od interesa od članova i zamjena, održane su i dva radna sastanka te će se s takvom praksom održavanja radnih sastanaka nastaviti i dalje.

²⁵ Jedan manji dio aktivnosti je proveden već do kraja 2022.g. dok će drugi, veći dio aktivnosti, koje su u statusu u tijeku provedbe krenuti s realizacijom u drugoj polovici 2023.godine. Dio aktivnosti će se provoditi kontinuirano tijekom cijelog programskog razdoblja.

7. AKTIVNOSTI INFORMIRANJA I KOMUNIKACIJE

U razdoblju od ožujka do lipnja 2023. godine u organizaciji MRRFU unije održan je niz informativno-edukativnih događanja pod nazivom „EU fondovi 2021. – 2027. - Nove prilike“. Događanja su održana u deset različitih županija odnosno gradova (Kaštela, Rijeka, Velika Gorica, Pula, Karlovac, Pakrac, Slavonski Brod, Koprivnica, Prelog, Bjelovar) te su bila namijenjena predstavnicima jedinica lokalne i regionalne samouprave, predstavnicima regionalnih i lokalnih razvojnih agencija te korisnicima i potencijalnim korisnicima sredstava iz EU fondova odnosno svim zainteresiranim građanima. Sudionici su se na događanju (uživo na lokacijama i putem internetskog prijenosa uživo) mogli upoznati sa svim mogućnosti financiranja projekata u okviru Kohezijske politike u financijskom razdoblju 2021. – 2027.

16. svibnja 2023. u Zagrebu održana je konferencija pod nazivom „ITU urbana agenda za RH do 2030.“ Konferencija je okupila predstavnike lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj te stručnjake i znanstvenike iz područja urbanog razvoja, pri čemu su predstavnicima 22 hrvatska grada dodijeljene odluke o provođenju ITU mehanizma.

S ciljem obilježavanja deset godina članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji odnosno korištenja EU fondova, 30. lipnja i 1. srpnja 2023. održano je informativno događanje pod nazivom „Dani otvorenih vrata EU projekata“. Radi se o aktivnosti kojom se najširoj javnosti predstavljaju projekti koji su dali doprinos razvoju lokalnih zajednica u područjima kao što su energetika, istraživanje i razvoj, kultura, obrazovanje, poduzetništvo, promet, zaštita okoliša, ruralni razvoj, socijalna uključenost, turizam, zdravlje i mnoga druga. Korisnici koji su uspješno proveli projekt financiran iz EU fondova kroz različite aktivnosti u klopri Dana otvorenih vrata (radionice, predavanja, obilasci projektnih lokacija itd.) predstavljaju projekt zainteresiranim posjetiteljima te ujedno svojim primjerom služe kao motivacija i inspiracija budućim korisnicima koji svoje ideje žele financirati sredstvima iz fondova Europske unije.

MRRFEU je od 2019. godine uključen u provođenje projekta Europske komisije „At the School of OpenCohesion“. Aktivnosti ovoga projekta usmjerene su upoznavanju mladih s procesom sufinanciranja projekata sredstvima EU, educiranju mladih o kohezijskoj politici i poticanju mladih na podizanje svijesti o kohezijskoj politici, a utemeljen je na talijanskom projektu dobre prakse. Projektom se promiče sudjelovanje učenika/ca u praćenju učinkovitosti projekata i ulaganja koja se provode putem kohezijske politike EU-a korištenjem javnih otvorenih podataka i poticanjem kulture aktivnog građanstva. Sveukupno je gotovo 300 sudionika prošlo obrazovni program projekta, a MRRFEU je s provedbom projekta ovoga puta u eksperimentalnom obliku nastavilo i u 2022. godini, pod nazivom „ASOC – Prekogranična suradnja Interreg Italija-Hrvatska“, pri čemu je fokus na funkcioniranju Interreg programa prekogranične suradnje i s njim povezanih projekata. Eksperimentalni obrazovni put ovog Pilot projekta uključio je ukupno osam škola iz Hrvatske i Italije, odnosno četiri para talijanskih i hrvatskih skupina učenika. Iz Hrvatske su sudjelovale četiri srednje škole iz četiri županije obuhvaćene Interreg programom prekogranične suradnje Italija-Hrvatska (Istarska, Karlovačka, Zadarska i Dubrovačko-neretvanska). I u školskoj godini 2022./2023. nastavljen je Projekt „ASOC – Prekogranična suradnja Interreg Italija-Hrvatska“. U Projekt je uključeno ukupno 15 škola iz Hrvatske i Italije, odnosno osam parova talijanskih i hrvatskih skupina učenika. Iz Hrvatske sudjeluje sedam srednjih škola iz pet županija obuhvaćenih Interreg programom prekogranične suradnje Italija-Hrvatska (Zadarska, Dubrovačko-neretvanska, Primorsko-goranska, Karlovačka i Splitsko-dalmatinska).

U sklopu aktivnosti projekta ASOC ostvarena je suradnja s Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske kroz inicijativu Partnerstva za otvorenu vlast. Od 2021. godine MRRFEU je kroz projekt ASOC uključen u **Inicijativu Partnerstva za otvorenu vlast u RH** te je obvezno svake

školske godine tijekom provođenja aktivnosti ASOC-a provesti aktivnost **16.2. Održati edukativni posjet srednjoškolskih učenika/ca nacionalnim institucijama definiranu Akcijskim planom za provedbu inicijative Partnerstva za otvorenu vlast u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2023.**

Primjere uspješno provedenih EU projekata na području Republike Hrvatske moguće je pronaći na središnjem internetskom portalu za EU fondove u Republici Hrvatskoj – www.strukturnifondovi.hr.

Aktivnosti informiranja i komunikacije provedene u okviru Europskog socijalnog fonda plus

Odobrenjem Programa za novo financijsko razdoblje izrađena je mrežna stranica Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) <https://esf.hr/esfplus/> u okviru koje su dostupne informacije o Programu Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027., uz detaljan prikaz odabranih prioriteta ulaganja, povezanih ciljeva, aktivnosti, mogućnosti financiranja, kao i postignuća u okviru Programa iz prethodnog programskog razdoblja 2014. – 2020. Na stranici su dostupni i primjeri uspješno provedenih projekata iz ESF-a, iz svih područja financiranja.

S ciljem promocije Programa i razmjene iskustva korisnika ESF sredstava, 28. veljače 2023. u Zagrebu održana je konferencija „Europski socijalni fond plus za razvojno desetljeće“, u sklopu koje su predstavljene mogućnosti koje su Republici Hrvatskoj na raspolaganju iz Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) za novo sedmogodišnje programsko razdoblje. Na Konferenciji je sudjelovao i povjerenik Europske komisije za zapošljavanje i socijalna prava Nicolas Schmit.

Promocija Programa održana je i tijekom ožujka 2023. godine u osam gradova diljem Republike Hrvatske (Požega, Vinkovci, Rijeka, Gospić, Dubrovnik, Šibenik, Varaždin i Karlovac) te su tom prilikom predstavljene mogućnosti financiranja u okviru Programa, kao i rezultati i iskustva korisnika ESF-a iz prethodnog financijskog razdoblja.

8. FINANCIJSKA PERSPEKTIVA 2021. - 2027.

Vezano uz proces programiranja novog financijskog razdoblja, VRH je na sjednici održanoj 5. studenoga 2020. donijela Odluku o operativnim programima vezanim za kohezijsku politiku za financijsko razdoblje Europske unije 2021. - 2027. u Republici Hrvatskoj i tijelima zaduženima za njihovu pripremu, a utvrđeni su sljedeći programi:

1. Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. (čiji će se EU dio financirati iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda).
2. Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027. (čiji će se EU dio financirati iz Europskog socijalnog fonda plus).
3. Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027. (čiji će se EU dio financirati iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Fonda za pravednu tranziciju).

Uz navedeno, za provedbu Zajedničke ribarstvene politike i pomorske politike Europske unije, utvrđen je i Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. - 2027.

SP ZPP je temeljni dokument za korištenje sredstava europskih poljoprivrednih fondova (Europski fond za jamstva u poljoprivredi - EFJP i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj - EPFRR).

Sporazum o partnerstvu s Republikom Hrvatskom, koji se odnosi na financijsko razdoblje 2021. - 2027. usvojen je 24. kolovoza 2022. i uspostavlja strategiju ulaganja Republike Hrvatske, vrijednu gotovo 9 milijardi eura za financijsko razdoblje 2021. – 2027. Navedena sredstva dostupna su putem četiri programa: Program Konkurentnost i kohezija, Integrirani teritorijalni program, Program Učinkoviti ljudski potencijali te Program za ribarstvo i akvakulturu. Ulaganja predstavljaju istovremeno i kontinuitet, ali i dodatni iskorak s ciljem jačanja ulaganja s posebnim teritorijalnim fokusom, a koristit će se u najvećem iznosu za daljnje jačanje gospodarstva, potporu zelene i pravedne tranzicije koja će ublažiti utjecaj energetskih i klimatskih izazova na gospodarstvo i društvo u cjelini, digitalne tranzicije, daljnje poboljšanje povezanosti i mobilnosti te jačanje socijalne kohezije.

8.1. PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2021. - 2027.

Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. odobren je od strane Europske komisije 9. studenoga 2022. Odobrenjem ovoga Programa ostvaren je temelj za korištenje 5,203 milijardi eura, od čega je iz Europskog fonda za regionalni razvoj 4,020 milijardi eura te iz Kohezijskog fonda 1,182 milijardi eura. Program se provodi kroz šest prioriteta u cilju ravnomjernog razvoja Hrvatske te predstavlja kontinuitet u odnosu na prethodno financijsko razdoblje 2014. – 2020., objedinjujući dosadašnja iskustva i znanja. Osim ulaganja na cijelo područje RH, kroz predmetni Program dodatno je osnažen i teritorijalni fokus na način da će se dio ulaganja s ciljem uravnoteženog regionalnog razvoja usmjeriti i na potpomognuta i brdsko-planinska područja.

Odbor za praćenje provedbe Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. i Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027., tijekom prve tri održane sjednice tijekom izvještajnog razdoblja odobrio je sljedeće kriterije za odabir operacija i pripadajuće metodologije unutar Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.:

- na prvoj sjednici, održanoj u siječnju 2023., odobreni su kriteriji za financijske instrumente
- na drugoj sjednici, održanoj u travnju 2023., odobreni su kriteriji za dio specifičnog cilja 2.iv „Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprečavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima” i to za operacije u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova
- na trećoj sjednici, održanoj u lipnju 2023., odobreni su kriteriji za dio specifičnog cilja 4.v „Osiguravanje jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi i jačanje otpornosti zdravstvenog sustava, uključujući primarnu zaštitu, i promicanje prelaska s institucijske skrbi na skrb u obitelji i skrb u zajednici” i to za dvije operacije: „Ostvarivanje preduvjeta za uspostavu hitne helikopterske medicinske službe (HEMS)” te „Jačanje hitne medicinske skrbi“, kao i kriteriji za dio specifičnog cilja 4.vi „Jačanje uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključenosti i socijalnim inovacijama“ koje se odnose na operacije u nadležnosti Ministarstva kulture i medija.

U skladu s odredbama i rokovima iz članka 69. stavka 11. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021.; u daljnjem tekstu Uredba (EU) 2021/1060), u lipnju 2023. godine MRRFEU kao Upravljačko tijelo pripremio je Opis sustava upravljanja i kontrole za Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027., v.1.0. u kojem se opisuje uspostavljena struktura, procesi i postupanja te funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole.

8.2. PROGRAM UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2021. - 2027.

Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. odobren je Provedbenom odlukom Komisije C(2022) 7346 od 11. listopada 2022. U Programu objedinjena su četiri zasebna instrumenta financiranja korištena u prethodnom programskom razdoblju 2014. – 2020., odnosno Europski socijalni fond (ESF), Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD), Inicijativa za zapošljavanje mladih (YEI) i Program za zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI). Ukupna vrijednost programa, uključujući nacionalno sufinanciranje, iznosi gotovo 2,268 milijardi eura (1,933 milijardi eura - EU sufinanciranje). Sredstva Programa bit će usmjerena na financiranje četiri ključna područja: ulaganje u zapošljavanje i povećanje razine vještina, socijalno uključivanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje te ulaganje u zdravstvenu i dugotrajnu skrb.

Tijekom izvještajnog razdoblja, 6. travnja 2023. objavljen je Godišnji plan objave Poziva na dostavu projektnih prijedloga. U razdoblju do 30. lipnja 2023. nije bilo objava poziva.

Proces imenovanja članstva Odbora za praćenje Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. proveden je u razdoblju od 18. listopada do 11. studenog 2022. Prva, konstituirajuća sjednica, na kojoj je potvrđeno članstvo Odbora za praćenje Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. održana je 13. prosinca 2022.

Tijekom izvještajnog razdoblja, do 30. lipnja 2023. održane su dvije sjednice Odbora za praćenje Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. Druga sjednica održana je u Zagrebu 2. veljače 2023. Na sjednici su predstavljeni i usvojeni kriteriji dodjele. Treća sjednica održana je u Zagrebu 3. svibnja 2023. Na sjednici je predstavljen Godišnji plan objave Poziva

na dostavu projektnih prijedloga za 2023. godinu te su predstavljene *ex ante* analize i usvojeni kriteriji odabira za Financijske instrumente.

8.3. INTEGRIRANI TERITORIJSKI PROGRAM 2021. - 2027.

Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027. EK je odobrila 2. prosinca 2022. Sredstva ovoga Programa iznose 1,569 milijardi eura, od čega se na sredstva iz Europskog fonda za regionalni razvoj odnosi 1,384 milijardi eura te iz Fonda za pravednu tranziciju 185 milijuna eura. Sva planirana ulaganja unutar ITP-a provodit će se putem četiri prioriteta Program će doprinijeti osiguranju puno snažnijeg teritorijalnog pristupa u usporedbi s prethodnim financijskim razdobljem, kroz ulaganja usmjerena na jačanje regionalnog gospodarstva putem procesa industrijske tranzicije regija, ulaganja u razvoj pametnih i održivih otoka, razvoj pametnih i održivih gradova te ublažavanje učinaka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu u Sisačko-moslavačkoj i Istarskoj županiji. Pripremljen je na temelju iskustava i pouka stečenih u razdoblju 2014. – 2020., a odgovara na razvojne izazove određenog područja, integrira ulaganja temeljem pristupa „odozdo prema gore“, omogućujući regionalnoj i lokalnoj zajednici određivanje prioriteta, i to gradovima i otocima u skladu sa teritorijalnim strategijama, NUTS 2 regijama u planovima industrijske tranzicije te Istarskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji u okviru Fonda za pravednu tranziciju u Teritorijalnom planu za pravednu tranziciju.

Na dosad održanim sjednicama Odbora za praćenje provedbe PKK i ITP 2021. – 2027. tijekom izvještajnog razdoblja, usvojeni su sljedeći kriteriji za odabir operacija i pripadajuće metodologije unutar Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027.:

- na prvoj sjednici, održanoj u siječnju 2023., odobreni su kriteriji za financijske instrumente, a
- na drugoj sjednici, održanoj u travnju 2023., odobreni su kriteriji koji se odnose na Industrijsku tranziciju hrvatskih regija, i to u dijelu za specifični cilj 1.i „Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija“, dio specifičnog cilja 1.iii „Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja“ te specifični cilj 1.iv „Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo“.

U skladu s odredbama i rokovima iz članka 69. stavka 11. Uredbe (EU) 2021/1060, u lipnju 2023. MRRFEU kao Upravljačko tijelo pripremi je Opis sustava upravljanja i kontrole za Program Integrirana teritorijalna ulaganja 2021. – 2027., v.1.0. u kojem se opisuje uspostavljena struktura, procesi i postupanja te funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole.

Također, u izvještajnom razdoblju započele su pripremne aktivnosti za procjenu administrativnih kapaciteta gradova u svrhu dobivanja razumnog uvjerenja o spremnosti istih za preuzimanje funkcija posredničkoga tijela za odabir operacija.

8.4. STRATEŠKI PLAN ZAJEDNIČKE POLJOPRIVREDNE POLITIKE 2023. – 2027.

Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. (u daljnjem tekstu: SP ZPP) odobren je od strane Europske komisije 28. listopada 2022., u okviru kojeg je hrvatskim poljoprivrednicima na raspolaganju 3,78 milijarde eura u razdoblju od 2023. do 2027. i to kroz 81 intervenciju (uz Tehničku pomoć): 19 iz izravnih plaćanja, 23 sektorskih te 39 ruralnih intervencija.

U Zagrebu je 8. veljače 2023. održana 1. sjednica Odbora za praćenje provedbe SP ZPP-a. Na sjednici je potvrđeno članstvo, a popis imenovanih predstavnika objavljen je na mrežnim stranicama Uprave za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju. Sjednici su prisustvovali predstavnici tijela državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna tijela, socijalni i gospodarski partneri te organizacije civilnog društva uz predstavnike Ministarstva poljoprivrede.

Na konstituirajućoj sjednici usvojen je Poslovnik o radu, temeljem kojeg će Odbor djelovati kroz tekuće programsko razdoblje, a između ostalog posebno će razmatrati i davati mišljenja o:

- metodologiji i kriterijima upotrijebljenima pri odabiru operacija/projekata koji će se financirati
- godišnjim izvješćima o uspješnosti
- Planu evaluacije/vrednovanja i njegovim izmjenama
- svakom prijedlogu izmjene SP ZPP-a koji iznese Upravljačko tijelo.

U izvještajnom razdoblju, od 1. siječnja 2023. do 30. lipnja 2023. intenzivirao se rad na izradi pravilnika za provedbu intervencija i nije bilo objavljenih natječaja iz SP ZPP-a. U izvještajnom razdoblju objavljeni su sljedeći pravilnici o provedbi intervencija iz SP ZPP-a:

- Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2023. godinu („Narodne novine“, br. 25/23., 51/23., 56/23. i 65/23. - ispravak)
- Pravilnik o uvjetovanosti („Narodne novine“, broj: 26/23.)
- Pravilnik o određivanju područja s prirodnim i ostalim ograničenjima („Narodne novine“, broj 27/23.)
- Pravilnik o provedbi intervencije 76.01. Osiguranje poljoprivredne proizvodnje iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. („Narodne novine“, broj 38/23.)
- Pravilnik o provedbi intervencije 78.01. Potpora prenošenju znanja iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. („Narodne novine“, broj 68/23.)
- Pravilnik o provedbi intervencije 77.06. „Potpora LEADER (CLLD) pristupu“ iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027. („Narodne novine“, broj 69/23.)

Tijekom posljednja dva kvartala u 2023. godini u planu je objava 14 natječaja za intervencije u okviru SP ZPP-a (od kojih su dva natječaja, za intervenciju 73.02. Obnova poljoprivrednog potencijala i 77.05. Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija, planirana prema potrebi).

8.5. PROGRAM ZA RIBARSTVO I AKVAKULTURU REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2021. - 2027.

Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. - 2027. (u daljnjem tekstu: PRA) odobrila je Europska komisija 29. studenoga 2022. Tim je Programom hrvatskom sektoru ribarstva i akvakulture na raspolaganje stavljeno ukupno 348,1 milijun eura, od čega iz europskog proračuna 243,7 milijuna eura, te iz proračuna Republike Hrvatske 104,4 milijuna eura, usmjerenih prije svega na podršku provedbi Zajedničke ribarstvene politike.

Tijekom izvještajnog razdoblja doneseni su pravni propisi za provedbu sljedećih mjera u okviru novog Programa:

- Mjera I.9. „Privremeni prestanak ribolovnih djelatnosti“ – tijekom 2021. i 2022. korisnici su dostavili zahtjeve za potporu u okviru proglašanih privremenih obustava ribolovnih djelatnosti. Po odobrenju Programa 29. studenog 2022. doneseni su sljedeći pravilnici temeljem kojih je Upravljačko tijelo započelo s obradom prijava zaprimljenih tijekom 2021. i 2022. godine:
 - o Pravilnik o provedbi mjere I.9. „Privremeni prestanak ribolovnih aktivnosti – COVID-19“ pridnenim povlačnim mrežama – kočama u 2021. i 2022. godini („Narodne novine“, broj 51/23.) za COVID privremene obustave ribolovnih djelatnosti u 2021. i 2022. godini
 - o Pravilnik o provedbi mjere I.9. „Privremeni prestanak ribolovnih aktivnosti“ pridnenim povlačnim mrežama – kočama u 2021. i 2022. godini („Narodne novine“, broj 51/23.) za privremene obustave ribolovnih djelatnosti u rujnu/listopadu 2021. i rujnu/listopadu 2022.
 - o Pravilnik o provedbi mjere I.9. „Privremeni prestanak ribolovnih aktivnosti“ okružujućim mrežama plivaricama – srdelarama u 2022. godini („Narodne novine“, broj 51/23.) za privremene obustave ribolovnih djelatnosti u siječnju/veljači 2022. i svibnju 2022.
- Mjera I.9. „Privremeni prestanak ribolovnih djelatnosti“ – u izvještajnom razdoblju doneseni su sljedeći pravilnici za provedbu mjere I.9. temeljem kojih su korisnici podnijeli zahtjeve:
 - o Pravilnik o provedbi mjere I.9. „Privremeni prestanak ribolovnih aktivnosti“ okružujućim mrežama plivaricama – srdelarama za siječanj/veljaču 2023. godine („Narodne novine“, broj 51/23.)
 - o Pravilnik o provedbi mjere I.9. „Privremeni prestanak ribolovnih aktivnosti“ okružujućim mrežama plivaricama – srdelarama za svibanj 2023. godine („Narodne novine“, broj 66/23.)
- Mjera I.10. „Trajni prestanak ribolovnih aktivnosti“ – korisnici su tijekom prosinca 2022. i siječnja 2023. podnosili iskaze interesa odnosno Zahtjeve za potporu u okviru predmetne mjere temeljem Javnog poziva za sudjelovanje u mjeri trajnog prestanka ribolovnih aktivnosti za 2022./2023. godinu u okviru Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. – 2027.

Pripreme aktivnosti za provedbu preostalih mjera, uključujući donošenje pravnih akata, je u tijeku.

Nadalje, tijekom izvještajnog razdoblja održana je prva sjednica Odbora za praćenje provedbe Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. - 2027., na kojoj je usvojen Poslovnik o radu Odbora za praćenje, predstavljen Program za ribarstvo i akvakulturu te su članovi Odbora usvojili kriterije za odabir operacija i način njihove primjene u okviru dvije mjere odnosno vrste djelovanja (za mjere Otkup ribolovnih prava i Privremeni prestanak ribolovnih aktivnosti). Također, tijekom izvještajnog razdoblja održan je i pisani postupak Odbora za praćenje gdje su članovima navedenog Odbora dostavljeni na komentare i odobrenje kriteriji za odabir operacija i način njihove primjene u okviru četiri mjere odnosno vrste djelovanja (Trajni prestanak ribolovnih aktivnosti; Priprema potpora; Produktivna ulaganja u akvakulturu te Prerada proizvoda ribarstva i akvakulture). Svi predloženi kriteriji u navedenom pisanom postupku su usvojeni.

8.6. PROGRAM FONDA ZA AZIL, MIGRACIJE I INTEGRACIJU 2021. - 2027.

Program Fonda za azil, migracije i integraciju 2021. - 2027. odobrila je Europska komisija 16. studenoga 2022. Republici Hrvatskoj na raspolaganju je iznos od 47.316.335,00 eura.

8.7. PROGRAM FONDA ZA UNUTARNJU SIGURNOST 2021. - 2027.

Program Fonda za unutarnju sigurnost Republike Hrvatske 2021. - 2027. odobrila je Europska komisija 8. studenoga 2022. Republici Hrvatskoj na raspolaganju je iznos od 35.730.549,00 eura.

8.8. PROGRAM FONDA ZA INTEGRIRANO UPRAVLJANJE GRANICAMA – INSTRUMENTA ZA FINANCIJSKU POTPORU U PODRUČJU UPRAVLJANJA GRANICAMA I VIZNE POLITIKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2021. – 2027.

Program Fonda za integrirano upravljanje granicama - Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike za programsko razdoblje 2021. – 2027. odobrila je Europska komisija 8. studenoga 2022. Republici Hrvatskoj na raspolaganju je iznos od 172.926.701,72 eura.

8.9. PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2021. – 2027.

U financijskom razdoblju 2021. – 2027. RH sudjeluje u 13 programa prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje.

Programi prekogranične suradnje:

- Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2021. – 2027.
- Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021. – 2027.
- Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Mađarska – Hrvatska 2021. – 2027.
- Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.
- Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Italija – Hrvatska 2021. – 2027.

Programi Interreg B transnacionalne suradnje:

- Program transnacionalne suradnje Dunavske regije 2021. – 2027.
- Interreg Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2021. – 2027.
- Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Središnja Europa 2021. – 2027.
- Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Mediteran 2021. – 2027.

Programi Interreg C međuregionalne suradnje:

- Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2021. – 2027.
- Program međuregionalne suradnje INTERACT 2021. – 2027.
- Program međuregionalne suradnje URBACT IV 2021. – 2027.
- Program međuregionalne suradnje ESPON 2030.

8.9.1. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 138,5 milijuna eura (117,7 milijuna eura EU sredstva). Do 30. lipnja 2023. objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga. Do 30. lipnja 2023. nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava. U istom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje.

8.9.2. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 45 milijuna eura (38,3 milijuna eura EU sredstva). Do 30. lipnja 2023. objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga. Do 30. lipnja 2023. nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava. U istom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje.

8.9.3. Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Italija – Hrvatska 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 222,72 milijuna eura (178,17 milijun eura EU sredstva). Do 30. lipnja 2023. objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 80 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održana su četiri sastanka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanka Odbora za praćenje.

8.9.4. Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 52,31 milijuna eura (41,84 milijuna eura EU sredstva). Do 30. lipnja 2023. objavljena su dva poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održana su dva sastanka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

8.9.5. Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Mađarska – Hrvatska 2021. – 2027.

Proces programiranja programa prekogranične suradnje je u tijeku.

Do 30. lipnja 2023. održana su tri sastanka Odbora za programiranje. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za programiranje.

8.9.6. Program transnacionalne suradnje Dunavske regije 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 255,6 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljena su dva poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 107,9 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljena su dva ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u koja su uključena dva hrvatska projektna partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 0,53 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju sklopljena su dva ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održana su tri sastanka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanka Odbora za praćenje Programa.

8.9.7. Interreg Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 136,7 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga. U izvještajnom razdoblju objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 65,7 milijuna eura (sredstva EU).

U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Kroz Interreg specifični cilj *Bolje upravljanje suradnjom* financirat će se potpora upravljanju Strategijom EU za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR). Aktivnosti će se provoditi kroz tri projekta, tzv. operacije od strateške važnosti: *EUSAIR Facility Point*, *EUSAIR Stakeholder Engagement Point* te *EUSAIR Strategic Implementation Project*. MRRFEU će ispred Republike Hrvatske preuzeti ulogu vodećeg partnera u sklopu projekta „*EUSAIR Strategic implementation*“.

Do 30. lipnja 2023. održana su četiri sastanka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su četiri sastanka Odbora za praćenje.

8.9.8. Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Mediteran 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 234,9 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljena su tri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 122 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljena su tri ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u kojima sudjeluju četiri hrvatska projektna partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 1,13 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju sklopljena su tri ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je šest sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanka Odbora za praćenje Programa.

8.9.9. Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Središnja Europa 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 268,8 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljena su dva poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 132 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljena su 32 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u kojima sudjeluju 52 hrvatska projektna partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 8,1 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju sklopljena su 32 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održano je šest sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju su održana tri sastanaka Odbora za praćenje Programa.

8.9.10. Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 379 milijuna eura. Do 30. lipnja 2023. objavljena su dva poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 200 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 30. lipnja 2023. sklopljeno je deset ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u kojima sudjeluje deset hrvatskih projektnih partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 1,6 milijuna eura (EU sredstava). U izvještajnom razdoblju sklopljeno je deset ugovora o dodjeli besplatnih sredstava.

Do 30. lipnja 2023. održana su tri sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

8.9.11. Program međuregionalne suradnje INTERACT 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 45 milijuna eura te je u potpunosti usmjeren na financiranje programskih aktivnosti namijenjenih razmjeni iskustava upravljačkih struktura i ujednačavanju provedbenih alata u programima europske teritorijalne suradnje.

Do 30. lipnja 2023. održana su tri sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

8.9.12. Program međuregionalne suradnje URBACT IV 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 107,9 milijuna eura od čega 79,8 milijuna eura čini doprinos iz EFRR-a, 5 milijuna eura čini doprinos iz mehanizma IPA III te 23,1 milijun eura čine nacionalni doprinosi (ukupni nacionalni doprinosi država sudionica u programu iznose 7,6 milijuna eura, a preostali dio se odnosi na doprinose koje plaćaju gradovi sudionici u programskim aktivnostima). Ukupni doprinos koji RH uplaćuje iznosi 53.403,00 eura za razdoblje 2021. – 2027. Program je usmjeren na financiranje razmjene znanja i dobrih praksi između gradova, ostalih JLP(R)S, središnjih tijela državne uprave i znanstveno-istraživačkih institucija. Cilj programa je promicanje integriranog, održivog razvoja JLP(R)S-a te poboljšavanje učinkovite provedbe kohezijske politike EU-a na regionalnoj i lokalnoj razini.

Tijekom izvještajnoga razdoblja održan je jedan sastanak Odbora za praćenje programa (URBACT IV MC), 30. i 31. svibnja 2023. Tijekom sastanka članovi URBACT IV MC-a odobrili su 30 projektnih prijedloga za uspostavljanje mreža za planiranje aktivnosti, primili su na znanje status uključivanja u program tzv. IPA država (AL, BA, ME, MK i RS) te dali mandat Tajništvu programa da ocijeni mogućnosti za integraciju UA i MD u program URBACT IV. Krajem siječnja 2023. otvoren je stalni poziv za imenovanje stručnjaka/savjetnika za programske aktivnosti u okviru URBACT-a IV. Države sudionice u programu posebno su potaknute da osiguraju da isto tijelo na nacionalnoj razini bude imenovano za URBACT kontaktnu točku i kontaktnu točku u okviru Europske urbane inicijative (EUI). U RH ove funkcije obavlja Udruga gradova u Republici Hrvatskoj.

8.9.13. Program međuregionalne suradnje ESPON 2030 2021. – 2027.

Ukupni proračun Programa ESPON 2030 iznosi 60 milijuna eura od čega 48 milijuna EUR čini doprinos iz EFRR-a, a 12 milijuna EUR su nacionalni doprinosi država sudionica u programu. Ukupni doprinos koji RH uplaćuje iznosi 310.000,00 EUR za razdoblje 2021. – 2027. Tijekom programskoga razdoblja hrvatska ESPON kontaktna točka (ECP) ima na raspolaganju iznos od

103.000,00 eura za provedbu odgovarajućih aktivnosti koje su povezane s programom i koje podupiru programske aktivnosti.

Tijekom izvještajnog razdoblja održana su dva sastanka Odbora za praćenje programa (ESPON 2030 MC), 28. i 29. ožujka te 12. i 13. lipnja 2023. Tijekom sastanaka članovi ESPON 2030 MC-a dali su mandat Upravljačkom tijelu (ESPON MA) da pozove tzv. IPA (AL, BA, ME, MK i RS) i NDICI države (MD i UA) na sudjelovanje u programu u svojstvu promatrača. Članovi ESPON 2030 MC-a odobrili su ukupno sedam Tematskih akcijskih planova (TAP), a jedan je vraćen ESPON EGTC-u na daljnju doradu. Do kraja izvještajnoga razdoblja pokrenuta je provedba četiri ciljne analize te sedam europskih istraživanja.

U okviru Odbora za sustavno ocjenjivanje Programa, u radu kojega sudjeluju predstavnici FR, HR, NL i ESPON MA-a, izrađena je dokumentacija za provedbu javnoga natječaja za odabir provoditelja usluge sustavnoga ocjenjivanja programa te je javni natječaj i objavljen.

Na zahtjev nacionalnoga ECP-a, 31. ožujka 2023. u Zagrebu je održana radionica Mjesta za ljude – nova generacija arhitektonskih politika Republike Hrvatske u organizaciji ESPON EGTC-a i nacionalnoga ECP-a. Nakon održane radionice Hrvatskoj je dostavljeno opsežno izvješće.

Tijekom ESPON tjedna, 14. i 15. lipnja 2023. predstavnici ECP-ova sudjelovali su na ESPON seminaru o zelenoj industrijalizaciji na kojem su razmatrane mogućnosti upravljanja tzv. polukružnim zaokretom (U-turn), poboljšanja lokalne privlačnosti, pristupa sukobima oko korištenja zemljišta te upravljanja zelenom tranzicijom. Nakon seminara, 16. lipnja 2023. održan je sastanak ECP-ova na kojem je dan pregled imenovanja ECP-ova po državama članicama, napredak u sklapanju partnerskih sporazuma između ESPON EGTC-a i ECP-ova za obavljanje dodatnih aktivnosti ECP-ova za koje će biti isplaćena dodatna financijska naknada. Partnerski sporazum hrvatskog ECP-a je pripremljen za potpis te su izrađeni i godišnji planovi rada za 2023. i 2024. godinu.

9. ZAKLJUČAK

Ukoliko sagledamo izvornu alokaciju ESI sredstava 2014. – 2020. u iznosu od 10,73 milijarde eura na koju nadodamo 864,23 milijuna eura iz REACT EU te 597,56 milijuna eura koji su dodani u PRR, ukupna alokacija je 12,19 milijardi eura.

Iz EU fondova za razdoblje 2014. – 2020. u RH je tijekom izvještajnog razdoblja ukupno ugovoreno 265,71 milijun eura, plaćanja izvršena prema krajnjim korisnicima iznose 895,09 milijuna eura te je ovjereno 356,33 milijuna eura.

Do 30. lipnja 2023. ukupno je ugovoreno 14,06 milijardi eura što iznosi 124,07 % od ukupno dodijeljenih sredstava u iznosu od 11,33 milijardi eura. Ukupna plaćanja iznose 9,66 milijardi eura, odnosno 85,26 % od ukupno dodijeljenih sredstava te je ukupno ovjereno 7,96 milijardi eura, odnosno 70,27 % od ukupno dodijeljenih sredstava.

U okviru OPKK-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 12,82 milijuna eura, a plaćeno 483,41 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 30. lipnja 2023. ugovoreno je 134,83 %, a plaćeno 85,04 % dodijeljenih sredstava.

U okviru OPULJP-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 3,77 milijuna eura, a plaćeno je 146,52 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 30. lipnja 2023. ugovoreno je 120,98 % sredstava, dok je plaćeno 90,79 % dodijeljenih sredstava.

U okviru PRR-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 230,95 milijuna eura, a plaćeno 238,44 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 30. lipnja 2023. ugovoreno je 99,27 %, a plaćeno 84,29 % dodijeljenih sredstava.

U okviru OPPiR-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 18,17 milijuna eura, a plaćeno je 26,72 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 30. lipnja 2023. ugovoreno je 110,61 %, dok je plaćeno 65,85 % dodijeljenih sredstava.

Iz instrumenata NEXT GENERATION EU je tijekom izvještajnog razdoblja ukupno ugovoreno 603,67 milijuna eura, plaćanja izvršena prema krajnjim korisnicima iznose 619,04 milijuna eura te je ovjereno 8,55 milijuna eura.

Do 30. lipnja 2023. ukupno je ugovoreno 791,12 milijuna eura što iznosi 91,54 % od ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupna plaćanja iznose 714,16 milijuna eura, odnosno 82,64 % od ukupno dodijeljenih sredstava te je ukupno ovjereno 47,73 milijuna eura, odnosno 5,52 % od ukupno dodijeljenih sredstava.

Iz EU fondova za razdoblje 2007. – 2013. u RH tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo novih ugovaranja, plaćanja i ovjeravanja, već je bilo manjih promjena u doznačenim sredstvima.

Do 30. lipnja 2023. ukupno je ugovoreno 1,28 milijardi eura, odnosno 99,66 % dodijeljenih sredstava. Istovremeno je korisnicima isplaćeno 1,13 milijardi eura, odnosno 88,06 % dodijeljenih sredstava.

NEPRAVILNOSTI

U razdoblju od početka financijskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja drugog tromjesečja 2023. Europskom uredu za borbu protiv prijevара (OLAF) prijavljena su 593 slučaja nepravilnosti u provedbi (operativnih) programa financijskog razdoblja 2007. - 2013. i (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. - 2020. Među navedenim slučajevima nepravilnosti, zatvoreno je njih 203 (34,23 % prijavljenih slučajeva nepravilnosti). Razlika u broju zatvorenih slučajeva nepravilnosti u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje proizlazi iz činjenice da je OLAF ponovo otvorio prethodno zatvorene slučajeve radi izmjena i dopuna izvještaja o nepravilnostima podacima koji su nedostajali, a što je velikim dijelom uzrokovano nedostacima

u OLAF-ovom elektroničkom sustavu za izvještavanje o nepravilnostima (*Irregularity Management System, IMS*) koji su u procesu rješavanja.

Iznos koji se odnosi na nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od II. tromjesečja 2008. do kraja drugog tromjesečja 2023. čini otprilike 88,00 milijuna eura, od čega je EK-u ovjereno 56,22 milijuna eura (63,92 % ukupnog iznosa nepravilnosti).

Ako se promatra **broj nepravilnosti**, u **financijskom razdoblju 2007. - 2013.**, najveći dio nepravilnosti odnosio se na komponentu II programa IPA – Prekogranična suradnja (31,68 %), nakon čega slijede IPARD (19,25 %) i EFRR (18,01 %). Ako se, s druge strane, promatra **iznos nepravilnosti** u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju EFRR (58,22 %), KF (14,96 %) i IPARD (11,83 %).

U **financijskom razdoblju 2014. - 2020.**, najveći **broj nepravilnosti** utvrđen je u okviru EPFRR-a (59,95 %), nakon čega slijede EFRR (15,51 %) i ESF (12,04 %). Ako se promatra **iznos nepravilnosti** u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju KF (36,38 %), EFRR (21,91 %) i ESF (19,39 %).

KRATICE

AFCOS-sustav	Sustav za suzbijanje nepravilnosti i prijevara
ARPA	Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije
EFPR	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EFR	Europski fond za ribarstvo
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
EK	Europska komisija
EPPO	Ured europskog javnog tužitelja (<i>European Public Prosecutor's Office</i>)
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESI fondovi	europski strukturni i investicijski fondovi
ESPON	Europska mreža za praćenje prostornog razvoja (<i>European Spatial Planning Observation Network</i>)
EU	Europska unija
FEAD	Fond europske pomoći za najpotrebitije
FLAG	Lokalna akcijska skupina u ribarstvu
HAMAG – BICRO	Hrvatska agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HV	Hrvatske vode
IAKS	Integrirani administrativni i kontrolni sustav
IKT	informacijsko komunikacijska tehnologija
IMS	Informatički sustav za upravljanje nepravilnostima (<i>Irregularity Managemet System</i>)
IPA	Instrument pretpristupne pomoći
IPARD	Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj (<i>Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development</i>)
ITP	Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027.
ITU	Integrirana teritorijalna ulaganja
IZM	Inicijative za zapošljavanje mladih
JLP(R)S	jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
KF	Kohezijski fond
LAGUR	Lokalna akcijska grupa u ribarstvu
LRSR	Lokalna razvojna strategija u ribarstvu
MFIN	Ministarstvo financija
MPGI	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine
MGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

MPOLJ	Ministarstvo poljoprivrede
MROSP	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MSP	malo i srednje poduzetništvo (poduzeće)
MU	Ministarstvo pravosuđa i uprave
MZO	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
NGN	Mreža sljedeće generacije
OLAF	Europski ured za borbu protiv prijevara
ONP	Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa
OPFEAD	Operativni program za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć 2014. – 2020.
OPKK	Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ 2014. – 2020.
OPP	Operativni program „Promet“ 2007 – 2013.
OPPiR	Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020
OPRK	Operativni program „Regionalna konkurentnost“ 2007 – 2013.
OPRLJP	Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013.
OPULJP	Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020.
OPZO	Operativni program „Zaštita okoliša“ 2017. – 2013.
OPR	Operativni program za ribarstvo 2007. – 2013.
OzP	Odbor za praćenje
PI	Prijelazni instrument
PKK	Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.
PRA	Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. – 2027.
PRR	Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2022.
PT1	Posredničko tijelo razine 1
PT2	Posredničko tijelo razine 2
PTO	Pojednostavljene troškovne operacije
PULJP	Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.
RH	Republika Hrvatska
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
SP ZPP	Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2023. – 2027.
SSNIP	Služba za suzbijanje nepravilnosti i prijevara
SUK	Sustav upravljanja i kontrole

TO	Tijelo za ovjeravanje
TP	Tehnička pomoć
TR	Tijelo za reviziju
UT	Upravljačko tijelo
UzUVRH	Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske
VRH	Vlada Republike Hrvatske
ZNP	Zajednička nacionalna pravila
ZNS	Zahtjev za nadoknadom sredstava

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa Konkurentnost i kohezija od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u postocima)	12
Grafikon 2: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u postocima).....	18
Grafikon 3: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u postocima)	23
Grafikon 4: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u postocima)	28

POPIS TABLICA

Tablica 1: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	6
Tablica 2: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	7
Tablica 3: Napredak u ugovaranju i plaćanju pojedinih (operativnih) programa u odnosu na zadnji dan prethodnog izvještajnog razdoblja (sredstva EU, u milijunima eura)	7
Tablica 4: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	8
Tablica 5: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	8
Tablica 6: Financijski pokazatelji statusa provedbe svih Operativnih programa i komponenti programa IPA od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	9
Tablica 7: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	10
Tablica 8: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	11
Tablica 9: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	16
Tablica 10: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	17
Tablica 11: Popis objavljenih natječaja za dodjelu potpora iz Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (bespovratna sredstva).....	20
Tablica 12: Financijski pokazatelji statusa provedbe Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	21
Tablica 13: Financijski pokazatelji statusa provedbe Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	22
Tablica 14: Popis objavljenih natječaja za dodjelu potpora iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (bespovratna sredstva)	26
Tablica 15: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	27
Tablica 16: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	27
Tablica 17: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	30
Tablica 18: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	31

Tablica 19: Nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od početka programskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja drugog tromjesečja 2023., prema fondovima EU-a.....	51
Tablica 20: Broj i iznos nepravilnosti prijavljenih OLAF-u u izvještajnom razdoblju, prema fondovima	52
Tablica 21: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava).....	65
Tablica 22: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava).....	65
Tablica 23: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	66
Tablica 24: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava).....	66
Tablica 25: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU u sklopu Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	67
Tablica 26: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU u sklopu Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	68